ara

DIMARTS
24 DE JUNY DEL 2025
NÚMERO 5275

2 EUROS

FERNANDO VILLAR / EFE

P 10-11

Ábalos ho nega tot i Koldo no declara

L'exministre, que no es reconeix en els àudios, i el seu exassessor queden en llibertat provisional

P 04-08

CRISI AL PRÒXIM ORIENT

L'Iran llança un atac d'abast limitat contra bases dels EUA a Qatar

Teheran bombardeja instal·lacions que ja s'havien buidat per minimitzar danys

El moviment s'interpreta com un gest simbòlic de represàlia que busca evitar una escalada bèl·lica

EXPLOSIONS SOBRE EL CEL DE DOHA
Les defenses aèries de Qatar van interceptar míssils iranians sobre el cel de la capital del país, Doha. STRINGER / REUTERS

EDITORIAL
03

Aeroports, bancs i el país que volem ser

Aquests dies coincideixen dues qüestions cabdals. D'una banda, la Generalitat i gran part de la societat civil insisteixen en ampliar l'aeroport del Prat per reforçar la connexió intercontinental de Catalunya. De l'altra, el Banc Sabadell és objecte d'una operació d'absorció per part del BBVA. Dues notícies aparentment desvinculades que llegides amb una mirada de país formen part d'un mateix debat: què volem ser?, quina economia volem construir?

P 09

Rutte desmenteix Sánchez i reclama el 3,5% de despesa militar

Tant l'OTAN com Washington afirmen que no hi ha excepcions

PERE VIRGILI

P 13

Felip VI critica les "identitats excloents" a Montserrat

Els Mossos impedeixen l'accés de la manifestació independentista

TOVALLONS NEGRES

Sí als reis a Montserrat!

A diferència de Lluís Llach, trobo molt bé que els monarques espanyols hagin anat a Montserrat. No, no, sisplau, lectors! Esperin-se! No corrin a donar-se de baixa de subscriptors! No donin aquest disgust a la nostra directora! M'explico!

Montserrat –i ens ho explicava en Bassas, que n'és expert– és un monestir que segueix la regla de sant Benet d'acollir tothom. Però aquesta regla monacal, que comparteixo, no seria prou per a la meva tesi. Hi ha una altra raó, una raó de pes i de catalanitat. Veuran. Ahir, passejant per Montserrat, amb Salvador Illa, la reina va fugir de pla. Vull dir que per la tele vam veure el seu marit, i el nostre president, i em sembla que l'alcaldessa de Monistrol, però a ella no la

Ahir, passejant per Montserrat, amb Salvador Illa, la reina va fugir de pla

vam veure. No sortia, durant la passejada. I no sortia perquè ho havia triat així, que una periodista ja sap, segur, quan hi ha càmeres i quan no n'hi ha. La Melero, al seu programa, ho va comentar, i en Jordi Gil, enviat a Madrid, va fer un comentari sense precedents: "La reina Letícia és molt llesta!"

Tot això em fa pensar en unes tensions matrimonials, no gens bones per a l'estabilitat de la institució. Pensant en la reina, penso que anar a Montserrat li pot haver estat útil. Hi ha un refrany molt nostre que diu així: "Qui vol estar ben casat duu la dona a Montserrat". És un refrany que algú trobarà heteropatriarcal, perquè suposa que és l'home qui duu la dona i suposa, també, que no hi ha homes que volen dur el seu home a Montserrat per estar ben casats. Sé que als matrimonis de monarques les diferències conjugals, de vegades, s'han solucionat al cadafal, però sempre amb resultats més insatisfactoris per a elles que per a ells, que per alguna cosa la monarquia és sexista.

EMPAR MOLINER

alesxarxes

BLUESKY

Alexandria Ocasio-Cortez (@aoc.bsky.social)
Congressista demòcrata als EUA
"Ostres, ¿m'esteu dient que tothom qui va animar a la Guerra de l'Iraq també hi està d'acord ara? ¿I també hi estan les persones que es van oposar a l'acord nuclear amb l'Iran i el van tombar? Esteu de broma"

X

Xavier Antich (@XavierAntich)
Filòsof i president d'Òmnium Cultural
"El foc renovat al cim del Canigó es desplega per tots els Països Catalans gràcies a centenars de voluntaris. D'un sol foc, totes les fogueres. D'un sol cim, totes les places. Que ens sigui exemple de perseverança i anhel de llibertat. Visca la Flama del Canigó!"

BLUESKY

Laia Marqués (@laiamarques.cat)
Comunicadora
"Un videojoc on el personatge principal ha de recórrer una gran ciutat mediterrània en estiu només per l'ombra o es mor"

X

Enric Calpena (@enriccalpena)
Periodista
"El Borbó ha vingut a prendre mides a la figura de la Moreneta per veure si cap bé al monestir de Sixena"

BLUESKY

Manel Ollé (@mnlolle.bsky.social)
Professor universitari i traductor
"Ha caigut Montserrat, però ens queda Cabra del Camp"

XAVIER BERTRAL

BLUESKY

Raquel Marcos (@raquelmarcos.bsky.social)
Periodista
"Notícia: un minut per explicar que Ábalos declara al TS. Especulacions: una hora sobre si entrarà en presó provisional, si hi haurà pacte de silenci o si la corrupció escala, coses de les quals en aquest precís instant no tenim ni idea"

X

Pep Antoni Roig (@quadern_tactil)
Escriptor
"Diu que l'endemà d'operar-lo a vida o mort per treure-li un ronyó, Santiago Rusiñol no va demanar morfina, sinó un nas de cartró. Estava adolorit i mig grogui al llit, però era Carnaval i volia disfressar-se. «La tradició, per a ell, sempre fou digna de respecte», diu Josep Pla"

L'ARA, empresa amb segell cultural

pareumàquines

ÀLEX GUTIÉRREZ (@ALEXGUTIERREZM)

L'únic diari a favor de la guerra

Nou de cada deu dentistes recomanen xiclets sense sucre, segons deia el vell anunci, i això feia inevitable voler saber qui era que els recomanava amb sucre, per demanar-li si tenia cap motiu més enllà d'assegurar-se una còmoda cartera de clients amb càries. Amb la guerra passa el mateix. El sentit comú dicta que és mala cosa alegrar-se'n, però sempre hi ha un diari de cada deu que pensa el contrari i sembla que gaudeixi amb el soroll de les bombes i la incertesa que s'abat. Aquest honor el tenia avui dilluns *La Razón*, que ha fet un desplegament d'articles i un editorial optimista fins a la ingenuïtat: "Que un règim criminal no disposi ni tingui a l'abast un arsenal definitiu ha de ser considerat una victòria del món lliure i un pas que enforteix la pau mundial". Ui, sí, tots tranquils.

Ni tan sols *El Mundo*, que no seria una capçalera precisament *woke*, renya Trump pel seu "expansionisme bel·licista que augmenta exponencialment el risc d'una guerra a gran escala al Pròxim Orient i que sumeix el món sencer en la inestabilitat". O l'*Abc*, que critica el president nord-americà perquè "contradiu de manera flagrant una de les promeses fundacionals del seu projecte: no més guerres". I li recorda que "les guerres se sap quan comencen, però no quan o com s'acaben". El diari de Planeta aplaudeix, doncs, la unilateralitat. Potser ho fa perquè així creu que pressiona Sánchez, a qui no esmenta en el seu text editorial, però sí que diu que "l'aïllacionisme pacifista és una falòrnia en un món global". Sigui com sigui, el resultat és que el mitjà torna a aparèixer fascinat per les figures autoritàries i els cops de puny a la taula. Fins i tot quan qui engega a rodar els equilibris és una figura tan imprevisible i insubstancial –més enllà dels seus propis interessos a mitja hora vista– com Donald Trump.

BONDIA

Felip VI i la normalitat postissa

La visita dels reis d'Espanya a Montserrat va ser decebedora. No es pot estar una hora i mitja glossant l'esperit de Pau i Treva de l'abat Oliba sense parlar de Catalunya i Espanya i el seu mal encaix. No es poden fer afirmacions com ara que "el diàleg comença per l'escolta" si no es porten a la pràctica. Dir que el "diàleg és un procés, és un treball", i que no sigui possible mantenir davant el rei un diàleg sincer, és fer servir les paraules en va. L'acte va acabar sent una funció de normalitat impostada. Hi va faltar veritat.

Montserrat no pot convidar el rei i fer com si el 2017 no hagués existit. El president de la Generalitat d'aleshores continua a l'exili i encara hi ha polítics inhabilitats perquè l'amnistia està bloquejada al Suprem. L'absència de referències a la nació catalana, de la qual Montserrat és peça fonamental, va ser eixordadora. A sobre, l'únic que es va referir a l'elefant de l'habitació va ser el rei quan es va permetre parlar de les "identitats excloents" i "les pretensions de superioritat moral". Paraules com aquestes les havia de pronunciar l'abat, amb la seguretat d'estar carregat de raons històriques.

Montserrat no pot pretendre no fer política, si no és que renuncia al seu dipòsit simbòlic. Considerar que ja no cal fer política perquè no som als anys seixanta és, pel cap baix, una ingenuïtat. Acceptar la visita del rei ja era fer política i, sobretot, era exposar-se que fos el rei qui vingués a fer política, com així va ser. Calia, si més no, un contrapès que no va aparèixer, com tantes vegades havia aparegut en el passat a Montserrat, perquè no era un acte més. Si Montserrat està celebrant mil anys és perquè ha estat més que un monestir.

ANTONI BASSAS

L'EDITORIAL

Aeroports, bancs i el país que volem ser

Aquests dies coincideixen dues qüestions cabdals. D'una banda, la Generalitat i gran part de la societat civil insisteixen en ampliar l'aeroport del Prat per reforçar la connexió intercontinental de Catalunya. De l'altra, el Banc Sabadell és objecte d'una operació d'absorció per part del BBVA. Dues notícies aparentment desvinculades que llegides amb una mirada de país formen part d'un mateix debat: què volem ser?, quina economia volem construir?

L'ampliació de l'aeroport s'explica com una aposta per atreure talent, inversió i activitat econòmica de valor afegit. És una aspiració necessària. Però cal dir-ho clar: una pista més llarga no transforma per si sola el teixit econòmic d'un país. Pot ser una condició necessària, però no és, en cap cas, suficient.

El projecte de l'aeroport ha de formar part d'una estratègia que completi un ecosistema propi –com el que tenen Baviera i altres superregions europees–, que integri un sistema robust de salut pública, polítiques mediambientals valentes, un sistema educatiu de qualitat, recerca i innovació connectades amb l'economia productiva, un mercat financer arrelat i competitiu, un model urbanístic que permeti viure amb dignitat, un teixit cultural i creatiu viu, i, naturalment, un finançament just i solidari.

EFE

Projecte global

Sense una estratègia coherent, una gran infraestructura pot acabar sent només una gran porta d'entrada per a més turisme massiu i més pressió sobre l'habitatge i els serveis. En canvi, si forma part d'un projecte global pot esdevenir una palanca de transformació real.

El cas de Múnic ho exemplifica amb claredat. És una ciutat amb una població similar a la de Barcelona. No és capital d'estat (però sí, i això és rellevant, d'un estat federal), i ha sabut construir una economia robusta basada en la indústria avançada, el coneixement, la recerca i les finances. Té, sí, un aeroport intercontinental potent. Però aquest aeroport és alhora conseqüència i motor d'un ecosistema complet: grans empreses, universitats d'excel·lència, clústers tecnològics i un sistema financer propi.

Catalunya, gràcies als grans esforços col·lectius de les darreres dècades, no està tan lluny com ens podria semblar d'aspirar, des d'un model diferent (menys industrial i més basat en la recerca i altres serveis de valor afegit), a uns resultats com els del model de Baviera. Comptem amb un bon sistema públic de salut –encara que infrafinançat–, amb unes universitats i uns centres de recerca destacats, amb un teixit cultural propi i dinàmic, amb el primer port del Mediterrani i molt més.

Millores urgents

Ens falta, però, millorar el sistema educatiu preuniversitari, definir un model urbanístic i d'habitatge digne, reforçar les infraestructures de mobilitat (xarxa de Rodalies, AP-7, etc.) i garantir un finançament just. Si fem aquest pas, ens assemblarem a Múnic en els resultats. Si no, correm el risc de baixar de divisió i ser com Manchester, Lió o Marsella: ciutats importants, amb alguns atractius notables, però sense connexions intercontinentals ni una economia capaç de competir a escala europea en sectors d'alt valor afegit. Ciutats atrapades en una mena de segona divisió, que han perdut pes estratègic dins d'Europa i dels seus propis estats.

I aquí hi entra el cas del Banc Sabadell. No es tracta només d'un canvi d'adreça fiscal. És una absorció que beneficia els accionistes i directius del BBVA –que, cal dir-ho, fan el que els toca– però que perjudica greument clients, treballadors, ecosistemes empresarials i territoris sencers.

Si fem els deures, Barcelona pot esdevenir Múnic; si no, s'assemblarà a ciutats avui de segona com Manchester o Lió

Concretament, posa en risc la vitalitat de l'economia productiva de l'arc mediterrani i del nord de l'Estat: les dues zones amb el teixit econòmic més dinàmic i exportador d'Espanya. És, per tant, una operació contrària a l'interès general de tota la ciutadania espanyola, no només de la catalana i la valenciana.

A Catalunya, a més, l'opa agreuja encara més la situació. Com assenyalava recentment Agustí Sala en aquest mateix diari, si l'operació prospera, més del 70% de la quota de mercat quedarà en mans de només dues entitats: CaixaBank i BBVA. Una concentració inèdita a Europa, que redueix la competència, empobreix l'oferta financera i debilita l'arrelament territorial. A més, deixa la major part de les empreses familiars –que són el cor del teixit productiu català– en mans d'un quasioligopoli bancari. I això, a mitjà termini, afeblirà el teixit empresarial català. A mitjà termini, doncs, hi perd tothom. Europa vol fusions transfrontereres justament per evitar oligopolis interns.

No podem voler un aeroport com el de Múnic i alhora deixar perdre una estructura bancària com el Banc Sabadell. És una entitat arrelada, que entén el teixit empresarial i que forma part de la infraestructura invisible que fa possible que Catalunya creixi, inverteixi i innovi.

Una peça clau

Per això, per garantir l'interès general, és tan necessària la intervenció del govern espanyol, i també la pressió ferma i compartida de les administracions públiques, els partits catalans i la societat civil. No com a defensa d'un banc concret, sinó com a protecció d'una peça clau del nostre sistema econòmic.

El president Illa aspira a tornar a situar l'economia catalana entre les més potents d'Europa, i és una aspiració oportuna i encertada, i probablement compartida per una àmplia majoria dels catalans. Per aconseguir-ho, i per coherència, cal protegir els actius que poden fer-ho realitat. Això inclou les infraestructures (com l'aeroport), però també les institucions econòmiques (com el Banc Sabadell) i tot allò que conforma un ecosistema socioeconòmic complet.

Barcelona pot ser Múnic. Però només si fa el que Múnic i Baviera fan: tenir una visió de país, una estratègia compartida i governs capaços de generar consensos a llarg termini. I per això cal exigir a l'Estat un sistema de competència bancària que no permeti la concentració oligopolística. I, en paral·lel, posar l'economia productiva al centre de les prioritats polítiques catalanes. Amb ambició, amb visió i amb compromís.

Si ho fem, podem arribar a ser allò que segurament volem ser la majoria dels catalans: un país amb personalitat pròpia, dinàmic, pròsper i solidari amb tothom.

Avancem cap a
la descarbonització.

Gràcies a projectes innovadors, avui podem injectar
226 GWh/any de gas renovable a les nostres xarxes.
L'equivalent al consum de 46.000 habitatges.

Naturgy

naturgy.com

Actualitat

GUERRA AL PRÒXIM ORIENT

L'Iran ataca la base dels EUA a Qatar

Trump resta importància a l'operació iraniana i mostra voluntat de desescalar la tensió

ANTÒNIA CRESPÍ FERRER / SÒNIA SÁNCHEZ
WASHINGTON / BARCELONA

L'Iran ja ha respost als bombardejos dels Estats Units contra les seves instal·lacions nuclears. Les represàlies per l'acció militar de Washington es van materialitzar ahir en un atac amb míssils contra la base estatunidenca d'Al-Udeid, a Qatar, la instal·lació militar més gran que tenen els EUA a l'Orient Mitjà. El règim va anunciar l'operació, batejada Anunciació de la Victòria, a través d'un missatge a la televisió estatal iraniana.

Hores abans que l'Iran llancés els míssils, Qatar havia tancat l'espai aeri per por d'un possible atac per part dels aiatol·làs. Al-Udeid està ubicada als afores de Doha, i poc abans que es confirmés que havia estat el blanc dels míssils, ja es veien a les xarxes gravacions de qatarians amb les imatges de les explosions.

Qatar va anunciar que les seves defenses aèries havien interceptat amb èxit els míssils iranians. "Reafirmem que Qatar es reserva el dret de respondre directament, d'una manera equivalent a la naturalesa i l'abast d'aquesta agressió descarada, d'acord amb el dret internacional", va avisar Majed al-Ansari, portaveu del ministeri d'Exteriors de Qatar, a X. Les autoritats qatarianes van informar que no hi havia hagut baixes en l'atac.

En un comunicat publicat pel Consell de Seguretat Nacional, l'Iran va dir que havia llançat el mateix nombre de míssils que els EUA van utilitzar per bombardejar les instal·lacions nuclears. Segons explicaven fonts coneixedores a Reuters i al *New York Times,* l'Iran s'hauria coordinat amb representants qatarians i els hauria avisat amb antelació de les intencions de bombardejar Al-Udeid, amb l'objectiu de poder minimitzar les baixes. El govern Trump també sabia amb antelació que es produiria l'atac a la base, segons Reuters. Així doncs, es tractaria d'una resposta simbòlica, però continguda. La qüestió, però, continua sent com Washington decidirà contestar, amb el perill que enmig de la retòrica inflamada i la necessitat de mantenir la projecció de força, els gestos escènics desemboquin en una guerra real.

Resposta continguda de Trump

El president dels EUA, Donald Trump, va reaccionar amb certa sorna, tot i que també va donar senyals de voler desescalar la tensió. Va qualificat de "molt feble" el llançament de míssils i va dir que "cap americà ha resultat ferit". "Amb sort, no hi haurà més odi. Vull agrair a l'Iran que ens avisés amb antelació, cosa que ha permès que no es perdés cap vida ni hi hagués ferits. Potser ara l'Iran pot avançar cap a la pau i l'harmonia a la regió, i jo animaré amb entusiasme Israel a fer el mateix", va escriure a Truth Social.

En el seu discurs posterior a l'atac contra les instal·lacions nuclears iranianes diumenge, Trump havia advertit que qualsevol resposta de l'Iran contra les bases estatunidenques a la regió seria contestada amb "gran força". El missatge d'ahir, però, deixa entreveure un canvi de postura dirigit a la desescalada.

Kuwait, l'Iraq, Bahrain i els Emirats Àrabs van tancar ahir el seu espai aeri. La principal base estatunidenca a Síria, la de Qasrak, també es va posar en alerta i va mobilitzar el seu personal. El president de l'Iran ja havia advertit de represàlies, les quals havien estat reiterades pel tinent coronel Ebrahim Zolfaghari, portaveu de l'exèrcit: "Senyor Trump, l'apostador, vostè ha començat aquesta guerra, però nosaltres l'acabarem", deia.

Atacs d'Israel a l'Iran

Abans del bombardeig contra Al-Udeid, l'Iran havia llançat una desena de míssils sobre territori israelià, la majoria dels quals van ser interceptats. Per la seva banda, Israel havia atacat la seu de la Guàrdia Revolucionària iraniana a Teheran i la presó d'Evin, considerada un símbol de la

El comandant en cap de l'exèrcit iranià, Amir Hatami, a la sala de comandament de la guerra.

DANYS "MOLT SIGNIFICATIUS" A FORDOW

El director general de l'Agència Internacional de l'Energia Atòmica (AIEA), Rafael Grossi, va dir ahir que es creu que els danys causats pels bombardejos nord-americans contra la planta subterrània d'enriquiment d'urani de Fordow són "molt significatius". Ho va justificar pel tipus d'explosius utilitzats "i l'extrema sensibilitat de les centrifugadores a les vibracions". Grossi va dir que "hi ha cràters visibles" a Fordow. Però va reconèixer que "ningú, ni l'AIEA, està en condicions d'avaluar completament els danys".

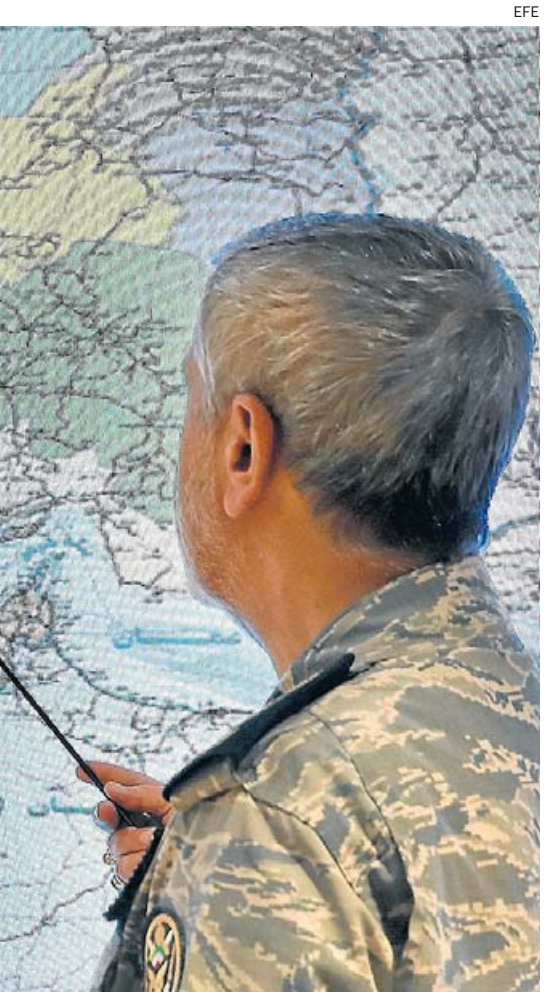
repressió del règim dels aiatol·làs. Al vespre l'exèrcit hebreu va anunciar que havia conclòs l'onada d'atacs "més extensa" contra l'Iran des que va començar la guerra, el 13 de juny.

L'atac contra la presó d'Evin, on el règim iranià ha empresonat molts opositors, adquiria un simbolisme més gran després que Trump es mostrés favorable a "un canvi de règim" a l'Iran. Després que la Casa Blanca es passés tot diumenge intentant convèncer el món que els Estats Units no estan en guerra amb l'Iran, Trump va elevar el to de l'amenaça amb un missatge a Truth Social: "No és políticament correcte utilitzar el terme *canvi de règim*, però si l'actual règim iranià no és capaç de fer que l'Iran torni a ser gran, per què no hi hauria d'haver un canvi de règim? MIGA!!!", va escriure, fent servir el joc de paraules que forma MAGA (*Make America great again*) però substituint Amèrica –els Estats Units– per l'Iran.

La realitat és que tot i que la Casa Blanca insisteixi que no volen atacar el règim, que els aiatol·làs acabin renunciant al programa nuclear i cedeixin a les pressions de Washington podria ser un cop dur per a la seva credibilitat. No es pot descartar que, si es renuncia al programa nuclear, la conseqüència –a curt o llarg termini– sigui un ensorrament del règim.

A més dels objectius polítics, l'exèrcit israelià va tornar a posar en el punt de mira les centrals nuclears i va tornar a colpejar la planta de Fordow, malgrat que diumenge Trump la va donar per "arrasada". Al'Iran els atacs han causat més de 400 morts –segons l'últim recompte de les autoritats iranianes–, la majoria civils, mentre que els atacs iranians a Israel han matat 24 persones.

EFE

OBSERVATORI

EUGENI GARCIA GASCÓN
PERIODISTA

Netanyahu somriu i torna a avançar cap a la pau falsa

Israel parla ara de donar una oportunitat a la pau, diu que els bombardejos massius i sistemàtics contra l'Iran podrien aturar-se si Ali Khamenei deixa de bombardejar Israel i participa en una negociació nuclear amb els Estats Units, és a dir, amb Israel, des de la humiliació que ha patit el país que probablement és el més antic del món.

És genuïna la proposta de Benjamin Netanyahu? Sembla difícil creure que sigui així, precisament perquè la victòria militar ha estat aclaparadora i n'ha disparat la popularitat. Podríem ser al davant d'una altra mentida, un altre intent de mostrar al món una cara més amable després de les desenes de milers de nens i dones palestins morts a la Franja de Gaza.

Aquest cap de setmana, els Estats Units i Israel han enganyat l'Iran fent-li creure que encara no havien decidit atacar les seves instal·lacions nuclears. La mentida de Donald Trump va consistir a fer creure a Teheran que hi havia lloc per a la negociació, de manera que res sembla oposar-se a la idea que la nova oferta de pau de la qual parla Netanyahu sigui en realitat la penúltima mentida tàctica, destinada a guanyar temps.

Diversos analistes israelians coincideixen a dir que Netanyahu i el seu entorn estan sorpresos pel fet que, després de deu dies de bombardejos que han causat centenars de morts, els iranians no han sortit a les grans ciutats a expressar la condemna del règim. Netanyahu esperava revoltes i no n'ha vist. Fins i tot Trump ha consignat la seva decepció tocant aquest punt davant els micròfons.

El primer ministre israelià està aprofitant l'oportunitat que s'ha creat per reordenar el Pròxim Orient i per això té el suport incondicional de Trump. Diumenge, el president nord-americà va desfer-se en elogis envers Netanyahu i la victòria militar sobre l'Iran obre la via perquè aquest dicti les condicions en les quals navegarà la regió en els pròxims anys o probablement dècades.

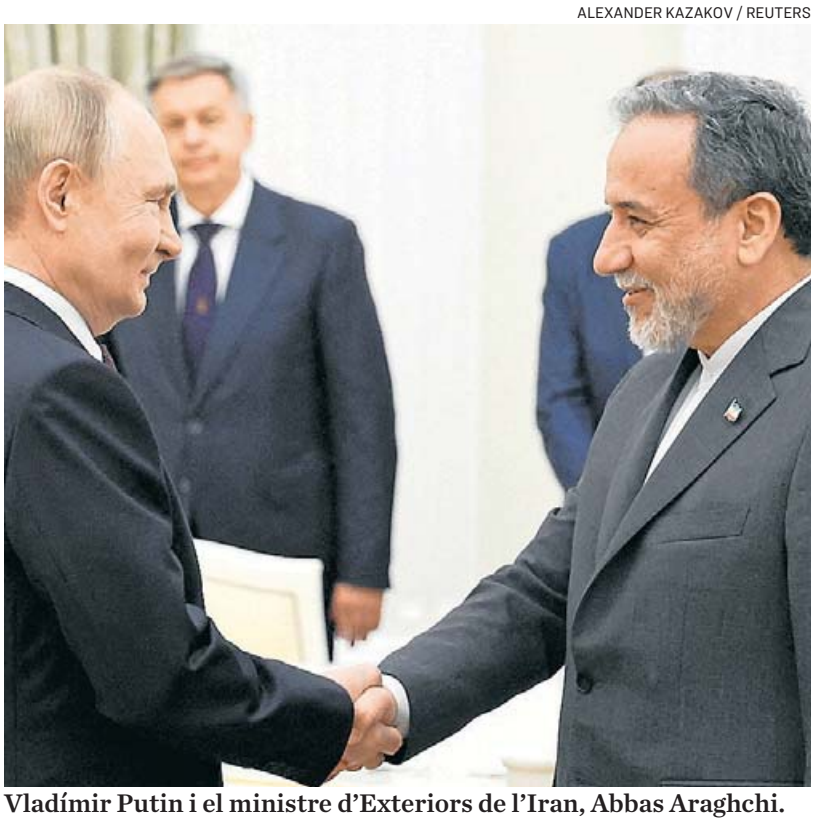
Reconfigurar la regió

Netanyahu vol deixar un Pròxim Orient sotmès als interessos israelians. Les eleccions, si no s'avancen, tindran lloc a Israel la tardor del 2026. Però a Trump encara li queden tres anys i mig a la Casa Blanca, com a mínim, i Netanyahu pot maniobrar per ser reelegit un altre mandat en un país profundament dividit i traumatitzat per la guerra.

Amb la guerra ha guanyat popularitat, sí, però també l'ha guanyada amb els bombardejos sistemàtics contra la Franja de Gaza. Ara bé, això no significa que puguem aconseguir la pau estable i de llarga durada que pensen molts israelians que es creuen els jocs de malabarista de Netanyahu. En realitat, és molt probable que ens estiguem allunyant d'aquest objectiu.

En altres paraules, poden tancar-se definitivament els capítols dels palestins i de l'Iran? Sens dubte és això el que busca Netanyahu, però de moment són dues incògnites que continuen obertes. Només una solució negociada podria fer-nos avançar cap a una pau sòlida. En canvi, una pau assolida des de la humiliació no aporta garanties a mitjà i llarg termini. Seria, més aviat, una pau falsa.

ALEXANDER KAZAKOV / REUTERS

Vladímir Putin i el ministre d'Exteriors de l'Iran, Abbas Araghchi.

Putin es resisteix a armar Teheran

El Kremlin manté el suport diplomàtic a l'Iran, però evita enfrontar-se a Washington

ALBERT SORT
MOSCOU

El ministre d'Exteriors iranià, Abbas Araghchi, se'n va anar ahir de Moscou aparentment amb les mans buides. El seu aliat, Vladímir Putin, no té cap intenció d'implicar-se militarment en el conflicte al Pròxim Orient, malgrat que, segons Reuters, l'aiatol·là Ali Khamenei arrufi el nas amb la seva equidistància. Després de reunir-se al Kremlin, cap de les dues parts va donar pistes d'un possible suport rus a Teheran.

Només Serguei Riabkov, un dels portaveus de la diplomàcia russa, va apuntar que seria "irresponsable" donar detalls de la cooperació. L'objecte de desig de l'Iran són les bateries antiaèries russes S-300 o S-400, de les quals l'exèrcit rus no pot prescindir en plena guerra d'Ucraïna, per bé que Putin va assegurar la setmana passada que el govern iranià havia rebutjat mesos enrere l'oferta d'un sistema de míssils defensiu.

A l'inici de la trobada, el president rus va condemnar "l'agressió no provocada" contra l'Iran "sense base ni justificació" i va reiterar "l'esforç per assistir el poble iranià", en la declaració probablement més dura de Putin contra els Estats Units des de l'arribada de Donald Trump a la Casa Blanca.

Tot i això, el Kremlin insisteix en la necessitat d'una desescalada i descarta que el conflicte al Pròxim Orient afecti el desgel diplomàtic amb la nova administració nord-americana.

Araghchi va agrair a Rússia que s'hagi situat "al costat correcte de la història i del dret internacional", però la realitat és que Putin continua fent equilibris per no posar en perill els seus interessos.

En el fons, aquest conflicte serveix a Putin per apujar el llistó del que és tolerable en una guerra. Segons Hanna Notte, experta en Rússia, l'Orient Mitjà i armament nuclear, els míssils israelians avalen la visió del món del Kremlin basada en l'axioma que "qui té la força té la raó" i li permeten desviar les crítiques a les seves pròpies violacions del dret internacional. "Ara Rússia té nova munició per a la seva guerra de relats i la farà servir", adverteix. A més, novament un bombardeig rus sobre Kíiv dilluns a la matinada, que va causar almenys vuit morts i una trentena de ferits, no va rebre amonestació de Trump.

Notte també recorda que Putin només dona suport als seus socis si en pot obtenir guanys concrets i amb un risc calculat. Amb l'Iran hi ha de mantenir la diplomàcia, però no li surt a compte enfangar-se en una ajuda militar a la qual, per cert, el tractat de cooperació estratègica mútua no l'obliga.

GUERRA AL PRÒXIM ORIENT

KEN CEDENO / REUTERS

Donald Trump arribant a la base aèria de Maryland dissabte.

Com es va coure la decisió de guerra de Trump

Quan Israel va començar l'ofensiva, Washington ja havia estudiat el pla

MARC MAZZETTI / JONATHAN SWAN / MAGGIE HABERMAN / ERIC SCHMITTI / HELENA COOPER
THE NEW YORK TIMES

Dijous, darrere del faristol de la sala de premsa de la Casa Blanca, la secretària de premsa, Karoline Leavitt, llegia un missatge que venia "directament del president". Atesa la "possibilitat de negociacions" amb l'Iran, que podrien evitar la implicació directa dels EUA en la guerra a l'Orient Mitjà, el president Donald Trump deia que prendria una decisió sobre si atacar o no "durant les pròximes dues setmanes". Trump havia rebut pressions del sector no intervencionista del seu partit per mantenir-se al marge del conflicte, i aquell mateix dia havia dinat amb un dels crítics més destacats, Stephen K. Bannon, cosa que alimentava les especulacions que podria contenir-se.

Però tot era un engany. Trump ja havia decidit atacar les instal·lacions nuclears iranianes, i els preparatius militars estaven molt avançats. Menys de 30 hores després del missatge de Leavitt, donaria l'ordre d'un atac que situaria els EUA al bell mig del conflicte. La declaració de les "dues setmanes" formava part d'una estratègia més àmplia de desinformació política i militar que va tenir lloc durant vuit dies caòtics, des dels primers atacs israelians fins al moment en què els EUA van bombardejar l'Iran per primer cop des de la revolució del 1979.

Entrevistes amb assessors de Trump i membres del Pentàgon revelen com diverses faccions competien per influir en un president indecís entre la guerra i la diplomàcia. Des de fora es feien especulacions de quin sector guanyava pes segons qui es reunia amb Trump. A ell li encantava dir als periodistes que tot podia decidir-se "un segon abans, perquè les coses canvien, especialment en temps de guerra".

Missatges contradictoris

Trump feia declaracions altisonants. "Tothom hauria d'evacuar Teheran!", va escriure dilluns passat a Truth Social. Dimarts va dir que no havia abandonat la reunió del G-7 al Canadà per negociar un alto el foc, sinó per "alguna cosa molt més gran". Aquestes declaracions van alarmar el Pentàgon i el Comandament Central dels EUA, que temien que Trump estigués donant massa pistes a l'Iran. Per despistar, van preparar dues flotes de B-2: una amb transponedors activats que volava cap al Pacífic –visible pels rastrejadors– i una altra, camuflada, que es dirigia cap a l'Iran per una altra ruta.

Admiració Trump es va sorprendre pels atacs israelians i va canviar d'estratègia

Distracció Dues flotes d'avions B-2 es van camuflar en direccions diferents

El pla d'atac ja estava pràcticament tancat quan Trump va afirmar que es donava dues setmanes per decidir. Els avions cisterna i els caces estaven posicionats, i s'havia reforçat la protecció de les tropes nord-americanes a la regió. Segons els militars, la declaració de Trump va ajudar a tapar les seves pròpies filtracions.

Canvi de rumb

Durant els primers mesos de mandat, Trump havia advertit Netanyahu que no ataqués l'Iran. Però divendres 13 de juny, després dels primers atacs israelians, va canviar de rumb. Admirava el que definia com una operació militar brillant: atacs precisos que havien eliminat dirigents militars iranians i destruït punts estratègics. Trump va rebre trucades de periodistes al seu mòbil i va començar a qualificar l'operació d'"excel·lent" i de "molt reeixida", insinuant que hi tenia més a veure del que la gent s'imaginava.

Trump estava convençut que "tothom" li deia que havia d'implicar-s'hi més, fins i tot fer servir les bombes GBU-57 de 13 tones contra la planta d'enriquiment d'urani de Fordo, soterrada en una muntanya al sud de Teheran. L'endemà dissabte va dir a un assessor que s'inclinava per fer servir les bombes "trencabúnquers" contra Fordo. L'assessor va sortir-ne convençut que Trump ja havia decidit bombardejar les instal·lacions nuclears.

L'equip presidencial seguia de prop la reacció dels seus partidaris mediàtics, especialment la del *podcaster* Tucker Carlson, contrari a la implicació nord-americana. Els comentaris de Carlson van enfurismar Trump, que va començar a criticar-lo en públic i en privat.

Els assessors de Trump van elaborar enquestes per examinar la popularitat de l'acció militar contra l'Iran, i es van adonar que el suport de l'opinió pública depenia de com es formulava la pregunta. Tot i que la majoria no volien una guerra, tampoc volien que l'Iran aconseguís armes nuclears.

El debat intern sobre una possible acció militar va intensificar-se diumenge 15 de juny, quan Trump va volar al Canadà pel G-7. Als seus assessors els semblava que Trump es decantava per l'atac, fins i tot quan va dir que Israel faria una estupidesa si intentava assassinar l'aiatol·là Ali Khamenei, el líder suprem de l'Iran. A més, deia que si els EUA atacaven, havia de ser per destruir les instal·lacions nuclears, no pas per enderrocar el règim.

Amenaça de seguretat

Aleshores, un petit grup d'alts càrrecs militars ja afinava els plans d'atac a les instal·lacions de Fordo i altres punts nuclears iranians que els planificadors militars havien elaborat anys enrere. Els bombarders furtius B-2, amb base a la base aèria de Missouri, són els únics avions de guerra capaços de llançar les bombes GBU-57 sense ser detectats pel radar iranià. Els pilots dels bombarders B-2 van fer assajos exhaustius per a missions de llarg abast com la que els esperava: travessar l'Atlàntic i el mar Mediterrani, reabastir-se de combustible diverses vegades i sincronitzar-se amb avions de combat per al tram final de vol a l'Iran.

Però mentre el Pentàgon planificava en secret, cada publicació de Trump a les xarxes semblava revelar el que s'acostava. Un oficial militar va dir que el president era "l'amenaça més gran a la seguretat operativa".

Divuit hores de marge

A les cinc de la tarda de divendres, Trump va donar l'ordre a l'exèrcit de començar la missió a l'Iran. Tenint en compte les divuit hores que trigarien els B-2 fins a l'Iran, sabia que encara podia canviar d'opinió. Ara bé, pocs creien que es fes enrere. Començava una operació militar complexa i altament sincronitzada.

Hores després, Trump proclamava que l'operació havia "assolat completament" la capacitat nuclear iraniana. Vance i el secretari d'Estat dels EUA, Marco Rubio, van emfatitzar que un canvi de règim a Teheran no era l'objectiu. Però Trump ja havia girat full, i va insinuar a Truth Social que els seus objectius podrien estar canviant. "No és políticament correcte utilitzar el terme *canvi de règim* –va escriure–, però si el règim iranià actual no és capaç de fer que l'Iran torni a ser gran, per què no hi pot haver un canvi de règim?" ▬

Copyright The New York Times

C de catanias®

C de Celebrar

Comparteix la nit màgica de Sant Joan amb Catanias.
Exquisida ametlla del Mediterrani caramel·litzada,
recoberta de praliné i cacau, continuant amb la recepta
original de la família Cudié des de 1946.

Cudié catanias®

www.cudieshop.com

GUERRA AL PRÒXIM ORIENT

L'estret d'Ormuz: un pilar de l'economia mundial

Al voltant de la cinquena part del petroli circula per aquest pas

AGUSTÍ SALA
CARLOTA SERRA LLAGOSTERA
BARCELONA

Les borses estaven expectants ahir. Per això van viure una sessió sense tendència clara. Que el Parlament de l'Iran hagi aprovat tancar l'estret d'Ormuz –una iniciativa que ha de ratificar el Consell Suprem de Seguretat Nacional– pot significar un veritable terratrèmol per a l'economia mundial. Aquest pas té un ampla màxima de 96 quilòmetres i una mínima de 52, amb l'Iran al nord i els Emirats Àrabs Units (EAU) i Oman al sud. Per allà hi passa entre la cinquena i la quarta part de tot el petroli del món, entre 17 i 20 milions de barrils diaris. Però aquest tancament no només impactaria en el cru. També el gas natural liquat (GNL) es pot veure afectat. Qatar, que n'és el principal exportador mundial, transporta gairebé tota la seva producció per aquest estret.

Atesa la importància d'aquests combustibles fòssils, el Fons Monetari Internacional (FMI) ja va alertar dels efectes de l'atac dels EUA a l'Iran i no va descartar haver de revisar a la baixa l'actualització de les previsions de creixement que presentarà el mes vinent. Ho va advertir ahir la directora gerent d'aquest organisme, Kristalina Georgieva, en una entrevista a Bloomberg TV. Per a ella, la situació actual suposa "una altra font d'incertesa" en un context en què ja s'imposa aquesta sensació. Les dificultats de subministrament se sumarien a la guerra comercial engegada pels EUA.

En una línia semblant, la presidenta del Banc Central Europeu (BCE), Christine Lagarde, va alertar en una compareixença al Parlament Europeu que els riscos per al creixement de la zona euro "continuen inclinats a la baixa" per les tensions comercials i geopolítiques mundials, encara que una despesa més gran en defensa pot impulsar l'activitat.

L'impacte més destacat, en cas d'un bloqueig de l'estret d'Ormuz, seria una pujada del preu del petroli i el gas. De fet, aquesta pujada ja s'està produint i l'impacte es nota per dues vies: d'una banda, una escalada de la inflació i, de l'altra, una frenada al creixement econòmic a través d'un augment dels costos de producció, una reducció del consum i el deteriorament de la balança comercial perquè és més cara la importació de cru. El preu del barril de Brent, el de referència a Europa, va arribar als 81,40 dòlars, un increment del 5,7%, i va tocar màxims des del mes de gener. Tot i això, la cotització es va anar moderant fins a caure al nivell dels 73 dòlars en una calma volàtil arran de l'atac de l'Iran contra bases dels EUA al Golf.

Cotització
Hi ha informes que avisen que el petroli es podria enfilar fins als 150 dòlars

És per això que els inversors segueixen a l'expectativa de la resposta iraniana: si el bloqueig tirés endavant, el Brent podria arribar a 120 dòlars a curt termini i a 150 a llarg termini, calculen els analistes. Goldman Sachs afirma en el seu últim informe que el Brent podria enfilar-se fins als 110 dòlars el barril, en cas que els fluxos de petroli a través de l'estret d'Ormuz es reduïssin a la meitat durant un mes i baixessin un 10% més durant els onze mesos següents. Uns altres especialistes eleven la pujada fins als 15 dòlars.

A més, aquest efecte es trasllada als preus dels carburants, la gasolina i el gasoil. Ahir a la ciutat de Barcelona el litre de gasolina es movia entre 1,359 euros a la gasolinera més barata i 1,669 a la més cara, mentre que el del gasoil oscil·lava entre 1,279 i 1,599 euros. L'electrificació de l'economia encara no pesa tant per evitar caigudes de l'activitat econòmica.

Els efectes del tancament d'aquest pas tan estratègic del golf Pèrsic són encara més negatius per a països com la Xina, l'Índia, el Japó i Corea del Sud, perquè reben la major part del petroli i del gas a través d'aquest estret. L'Aràbia Saudita, l'Iraq i els Emirats Àrabs Units –que van ser els principals proveïdors de la Xina el 2024– envien una bona part del combustible per aquest pas. En la situació actual els principals índexs borsaris es mantenen també a l'expectativa. L'Íbex-35 i la resta de borses europees van aguantar ahir. Després d'una sessió entre el positiu i el negatiu, l'Ibex va tancar amb una lleugera pèrdua del 0,08%, fins als 13.839,400 punts.

GETTY

Un vaixell travessant l'estret d'Ormuz, en una imatge d'arxiu.

Altres píndoles d'actualitat

Atacs "desproporcionats" d'Israel

La missió d'investigació de l'ONU sobre l'Iran va publicar ahir un informe que alerta que els atacs israelians contra l'Iran han causat "un elevat nombre de víctimes civils i una gran destrucció d'infraestructura civil". I afegeix que l'actuació de l'exèrcit "planteja serioses preocupacions en relació amb els principis de proporcionalitat, distinció i precaució del dret internacional humanitari".

MAJID ASGARIPOUR/REUTERS

10 morts esperant menjar a Gaza

A la Franja de Gaza, ahir almenys deu palestins van morir per foc israelià mentre esperaven el repartiment d'aliments als punts de distribució de la Fundació Humanitària per a Gaza (gestionada pels EUA i Israel) a Rafah, segons l'agència Efe. Segons les autoritats de Gaza, en total han mort 450 persones des de finals de maig en aquests punts de distribució.

L'OTAN beneeix l'atac dels EUA

El secretari general de l'OTAN, Mark Rutte, va defensar ahir en roda de premsa a la cimera de la Haia de l'Aliança Atlàntica que l'atac dels Estats Units contra l'Iran compleix el dret internacional i va assegurar que la seva "por més gran" no és que provoqui una escalada en el conflicte, sinó que el país persa "tingui armes nuclears i les pugui utilitzar" en cas que ho consideri convenient.

ABC AFFILIATE KMBC /REUTERS

La UE evita sancionar Israel

Els estats membres de la UE van decidir en el Consell d'Exteriors d'ahir que no revocaven l'acord d'associació amb Israel ni sancionaven el govern de Benjamin Netanyahu, tal com va demanar Espanya. De moment, la UE manté la revisió d'aquest acord com un gest diplomàtic de pressió a Tel-Aviv a l'espera que deixi entrar ajuda humanitària a Gaza.

EL REARMAMENT D'EUROPA

Els EUA i l'OTAN desmenteixen Sánchez

Insisteixen que Espanya ha d'arribar al 3,5% del PIB en despesa militar

GERARD FAGEDA
LA HAIA

Els Estats Units i l'OTAN van corregir ahir Pedro Sánchez, l'endemà que assegurés que amb el 2,1% del producte interior brut (PIB) de despesa militar n'hi havia prou per complir els objectius de rearmament de l'Aliança Atlàntica. Així, doncs, Espanya no és una excepció dins l'OTAN i no podrà quedar-se per sota dels objectius de despesa militar que es preveu que s'acordin en la cimera d'aquesta setmana a la Haia. Tant el secretari general de l'entitat militar, Mark Rutte, com l'ambaixador estatunidenc davant l'Aliança Atlàntica, Matthew G. Whitaker, van insistir que l'estat espanyol també haurà de destinar un 3,5% del PIB a l'armament més dur, com tancs, soldats i míssils, i un 1,5% a conceptes més amplis de seguretat, com la ciberseguretat i infraestructures de mobilitat. "Espanya creu que pot aconseguir els objectius de capacitats [en defensa de l'OTAN] amb un 2,1%. L'OTAN està convençuda, de fet, que Espanya haurà de gastar-se el 3,5%", va dir Rutte en roda de premsa.

Aquest recordatori suposa un gerro d'aigua freda a Sánchez. El líder socialista va anunciar victoriós que havia acordat amb el mateix Rutte no arribar a aquestes taxes de despesa militar i la Moncloa calculava que en tindria prou arribant al 2,1% per complir les capacitats militars que li demana l'OTAN. En la mateixa línia, fonts de la Moncloa asseguraven que l'Aliança Atlàntica havia acceptat retirar de les conclusions que s'aprovaran en la cimera de la Haia que "tots els aliats" han de complir els percentatges de despesa i que hi constés només "els aliats". Aquest matís, segons les mateixes fonts, es tracta d'un concepte d'"ambigüitat constructiva" que donaria més flexibilitat a Espanya en matèria de despesa en defensa, perquè no interpel·la directament tots els socis de l'OTAN i no caldria que l'Estat, per tant, arribés al 5%, que és la taxa que exigeix Donald Trump des d'un bon principi.

Tanmateix, els Estats Units no donen cap senyal de cedir davant de Sánchez amb el 5% ni en el vocabulari de les conclusions de la cimera de l'OTAN. L'ambaixador estatunidenc va deixar clar ahir en declaracions a la premsa que "tots els aliats" hauran de comprometre's a assolir el 5%, sense excepció. "Gràcies a l'audaç lideratge de Trump, l'OTAN s'encamina cap a un compromís històric: que tots els aliats es comprometin a gastar almenys un 5% del PIB en defensa", va remarcar.

Fonts de l'OTAN asseguren que els aliats ja van arribar a un acord sobre assolir un mínim del 5% de despesa militar diumenge, però encara se n'ha de tancar la lletra petita i, per tant, no és clar quin serà el vocabulari de compromís que es pactarà al final. Els països més reticents a rearmar-se fins als nivells que exigeix Donald Trump, com Espanya i Bèlgica, pressionen perquè es retiri la referència de "tots els aliats", però els EUA insisteixen que l'obligació d'assolir el 5% es manté inamovible i sense excepcions. "Estem instant tots els nostres aliats a fer un pas endavant i a pagar la quota que els correspon per a la seguretat transatlàntica", va insistir l'ambaixador.

Objectiu: acontentar Trump

Malgrat l'oposició de Sánchez, en general la cimera de l'OTAN ha estat pensada per no fer enfadar Trump. El més evident en aquest sentit és el fet que la gran majoria d'aliats s'han doblegat davant la imposició del Pentàgon i ja han acceptat incrementar la despesa militar almenys fins al 5% del PIB. Els EUA han insistit en tot moment que s'havia d'acordar aquesta xifra i es preveu que els aliats europeus, malgrat les reticències inicials, acabaran acontentant Trump. Ara bé, la lletra petita té trampa: el 3,5% de despesa és en armament dur i l'1,5% restant és en un concepte de seguretat més ampli pensat perquè el magnat novaiorquès pugui vendre que ha aconseguit que l'Aliança Atlàntica es comprometi en total a gastar-se el 5% en defensa i, a la vegada, els aliats europeus evitin en realitat destinar-hi tants diners.

En aquest sentit, diverses fonts diplomàtiques de l'OTAN apunten que els aliats europeus pretenien arribar a la cimera de la Haia amb tots els acords gairebé tancats. L'objectiu és evitar que Trump a última hora canviï d'opinió i encara tingui peticions més ambicioses. I, per això, els últims dies alguns dels aliats més contraris a incrementar la despesa militar, com Bèlgica i Itàlia, han anat fent declaracions públiques que, encara que sigui a contracor, estan disposats a empassar-se el 5%. Així doncs, l'únic que s'hi continua oposant obertament és Sánchez.

De fet, ahir el president espanyol, en el marc del vintè aniversari de la legalització del matrimoni homosexual, va reivindicar la pau, la diplomàcia i el diàleg en contra dels discursos de guerra, mentre que el seu antecessor, José Luis Rodríguez Zapatero, encara va ser més contundent: va assegurar que gràcies al compromís –ara qüestionat– assolit per Sánchez els espanyols tindran "dignitat" i drets socials en un futur. El PP, al seu torn, no ha aclarit si està a favor o no d'augmentar la despesa fins al 5% i ha acusat Sánchez de ser "un mentider sense fronteres". En canvi, Vox sí que s'ha mostrat partidari d'incrementar el ritme de rearmament. Per a Podem, l'anunci del president espanyol era una "presa de pèl", mentre que la ministra de Sanitat, Mónica García (Sumar), va celebrar el pacte: "Ni rearmament ni retallades".

YVES HERMAN/REUTERS

Rutte va insistir ahir que Espanya haurà de destinar el 3,5% del PIB a despesa militar.

Objectiu
La Moncloa calcula que en tindrà prou arribant al 2,1% del PIB

Nou atac mortífer a Kíiv mentre Zelenski incrementa els esforços diplomàtics

ARA
BARCELONA

Rússia va tornar a atacar ahir Kíiv amb drons i míssils. Almenys deu persones van morir, inclòs un nen, i 34 més van resultar ferides en un bombardeig contra un edifici residencial de la capital, segons les autoritats ucraïneses. La setmana passada, un atac semblant va causar la mort d'almenys 28 persones. Per altra banda, un míssil rus contra un institut d'educació secundària al sud d'Odessa va matar ahir almenys dues persones més, segons va denunciar el president ucraïnès. "No hi havia nens a l'institut, però hi havia membres del personal. Per desgràcia, hi pot haver encara gent atrapada sota la runa", va dir Zelenski. Ucraïna va assegurar que havia abatut 339 dels 352 drons i 15 dels 16 míssils llançats per Rússia contra quatre regions.

Desgast
La manca d'armament fa que les defenses perdin efectivitat

Els atacs arriben en un context preocupant a Ucraïna. Aquest mes, Moscou, que també porta la iniciativa al front, ha multiplicat els bombardejos contra les ciutats del país. La manca d'armament i el desgast per la guerra fan que les defenses aèries ucraïneses no siguin tan efectives com al principi de la guerra, cosa que es tradueix en un risc més gran per a la població civil.

Mentrestant, Zelenski va visitar ahir el Regne Unit per signar amb Starmer un acord de coproducció militar. "El primer d'aquesta mena pel que fa a Ucraïna i el Regne Unit, que serà un gran pas endavant en la contribució que hi puguem continuar fent", va dir Starmer.

Els dos líders van anunciar l'acord a Downing Street, on també es van trobar amb tropes ucraïneses que s'entrenen al país. ZelenskI s'havia trobat anteriorment amb el rei Carles al castell de Windsor, en la seva tercera reunió aquest any i l'últim gest de suport britànic a Ucraïna.

EL CAS CERDÁN

L'exministre José Luis Ábalos entrant al Tribunal Suprem.

Ábalos ho nega tot i de moment no incrimina Cerdán

L'exministre i Koldo García opten per estratègies diferents al Suprem

OT SERRA
MADRID

Molts van veure ahir José Luis Ábalos més prim, amb mala cara, i ell mateix va explicar al jutge del Tribunal Suprem que l'investiga, Leopoldo Puente, que estava passant una situació personal molt intensa. Per això, la intenció era no declarar, però l'exministre va acabar responent per la seva voluntat –va dir– de col·laborar amb la justícia. Els moviments de les últimes hores apuntaven que Ábalos podia reconèixer la trama –o com a mínim una part–, perquè en una entrevista dijous a la Cadena SER va carregar contra l'ex número 3 del PSOE Santos Cerdán i contra el seu exassessor Koldo García –"Em van utilitzar", va assegurar–, però ho va negar tot, fins i tot que la seva veu fos la dels àudios que des de fa dues setmanes han situat aquest cas en una altra dimensió. Tant l'exministre com Koldo García, que es va acollir al dret de no declarar, continuen en llibertat provisional després de la seva compareixença.

Tots dos van entrar al Tribunal Suprem pel seu propi peu, davant una gran expectació mediàtica i increpats per un grup reduït de persones –una desena a tot estirar– que tenien l'esmorzar pagat per l'associació ultracatòlica Hazte Oír al bar del davant del tribunal. Esperaven no veure'ls sortir, sinó que fossin enviats a presó, però la petició de les acusacions populars encapçalades pel PP no van rebre el suport de la Fiscalia Anticorrupció ni tampoc del magistrat, que els va imposar l'obligatorietat de comparèixer quinzenalment al jutjat i la retirada del passaport. Al llarg del matí es van sentir crits com "*Puteros*, torneu els diners" i insults al president espanyol, Pedro Sánchez, fins que al migdia es va confirmar que Ábalos i Koldo García quedaven en llibertat i havien marxat sense fer declaracions als mitjans.

Després de l'escorcoll de fa dues setmanes al seu domicili de València, el jutge Puente creu que Ábalos ja no pot destruir proves. Això sí, considera que arran de l'últim informe de l'UCO "apareixen seriosament consolidats" els indicis de criminalitat contra Ábalos, segons la interlocutòria que va dictar ahir. A banda dels tres immobles de què s'hauria beneficiat directament o indirectament, ara s'hi afegeixen possibles comissions il·legals derivades d'adjudicacions del ministeri que ell comandava. "De l'últim dels informes de la unitat policial, en resulten indicis molt consistents que tant el Sr. Ábalos com el Sr. García Izaguirre podrien haver obtingut rendiments econòmics il·lícits a canvi de l'adjudicació indeguda d'obres públiques, concertats amb terceres persones per a aquesta finalitat", subratlla.

Llibertat
El jutge rebutja la petició del PP de dictar presó provisional

Vacil·lant
Ábalos diu que no es reconeix als àudios tot i que vol "col·laborar"

Gravacions manipulades?

Ábalos va negar taxativament haver cobrat diners derivats d'adjudicacions i va declarar que no s'ocupava de les contractacions, segons fonts presents a la seva declaració. En diverses ocasions va afirmar que no es reconeixia en les gravacions difoses fa dues setmanes i en què es parlava del repartiment de les comissions vinculades a contractes del ministeri de Transports en diferents territoris. L'encara diputat al Congrés va assegurar que no sabia que Koldo García el gravava i va subratllar que en molts dels enregistraments el que se li atribueix era inintel·ligible. Quan l'hi van preguntar, va afirmar que no sabia si els àudios havien estat tractats o manipulats, que no responien a la realitat i va arribar a dir que no era la seva veu. Davant la insistència del jutge i el fiscal en cap d'Anticorrupció, Alejandro Luzón, va dir que no volia entrar-hi fins que no tingués la confirmació que eren fidels a la realitat. Però l'exministre no es va mostrar del tot consistent i sí que va reconèixer que va tenir un problema amb Koldo que quedava reflectit en les converses.

Que Ábalos negués el que se li imputa va comportar que tampoc escampés sospites sobre el nou investigat en el cas, Santos Cerdán, ja present en els interrogatoris a través del seu advocat, l'exdiputat de la CUP al Parlament Benet Salellas. L'exministre va admetre que Cerdán no tenia per què influir en les adjudicacions del ministeri de Transports perquè no en formava part i només va afirmar que una fundació del seu fill va rebre uns diners de Servinabar, l'empresa que suposadament com-

ACN

partien l'exsecretari d'organització del PSOE i un amic seu, Antxon Alonso, i que seria a l'origen de la trama corrupta que Koldo i Cerdán suposadament van importar a Madrid des de Navarra. Precisament, part de l'estratègia de l'ex número 3 socialista implica desmentir que tingués cap participació en aquesta companyia, que tindria vincles amb Acciona, que l'UCO també implica en la trama.

Sense pacte

Després d'una hora d'interrogatori aproximadament, Ábalos va voler acabar i va afirmar que s'acollia al dret de no declarar. No va respondre a les acusacions populars ni als advocats de les defenses, ni tan sols al seu. Fonts jurídiques traslladen que s'ha "cansat" de respondre. El seu lletrat dijous passat es va reunir amb el fiscal anticorrupció, Alejandro Luzón, que li va traslladar que no podia oferir-li res prèviament a canvi de reconèixer els fets. Fonts de la Fiscalia apunten a l'ARA que si cal aplicar un atenuant, en tot cas, serà a posteriori. I diumenge es van trobar Ábalos i Koldo García. La hipòtesi que Ábalos estirés la manta i reconegués els fets va quedar desmentida amb l'interrogatori d'ahir. I també s'ha demostrat que amb el seu exassessor no ha acordat cap unitat d'acció, perquè Koldo García va optar per no respondre res, sobretot pel fet que fa quatre dies que va canviar de defensa i encara no havia pogut estudiar-se tot el sumari.

Feijóo flirteja amb la tesi de la tupinada electoral d'Aznar

Zapatero retreu a l'Església que no demanés eleccions durant la dictadura

VÍCTOR SANZ GUERRERO
BARCELONA

El PP va creuar ahir una nova línia en el seu propòsit de deslegitimar el govern espanyol: demanarà a la Junta Electoral que estudiï el vot per correu de les últimes eleccions espanyoles. Ho va anunciar Alberto Núñez Feijóo en una entrevista a EsRadio en què va recollir les paraules de l'expresident José María Aznar, que diumenge va plantejar la possibilitat d'una tupinada electoral del PSOE. Així doncs, el PP fa seu un plantejament no fonamentat que han fet servir diversos partits d'extrema dreta a tot el món i eleva la pressió contra Pedro Sánchez perquè convoqui eleccions, tal com va fer divendres el president de la Conferència Episcopal, Luis Argüello, a qui ahir va respondre l'expresident José Luis Rodríguez Zapatero. "Per què la Conferència Episcopal no va demanar eleccions durant quaranta anys de dictadura?", es va preguntar l'expresident en un acte sobre el vintè aniversari de la legalització del matrimoni homosexual a l'estat espanyol.

Les insinuacions del PP comencen amb una entrevista a *El Mundo*. Aznar va fer referència a les dues paperetes que segons l'informe de l'UCO Santos Cerdán va introduir en una urna a les primàries del PSOE que van erigir Pedro Sánchez en secretari general del partit, suggerint que el president del govern espanyol podria fer el mateix amb els comicis estatals: "Si un és capaç d'adulterar unes eleccions internes al seu partit, per què no pot alterar unes generals?", deia l'expresident.

Davant d'aquestes insinuacions, Sánchez es va queixar en un missatge a X que als populars "només els val la democràcia si són ells els que governen". Més dur va ser el ministre de Transports, Óscar Puente, que va qualificar Aznar de "psicòpata" i va recordar quan l'expresident assegurava que l'Iraq tenia armes de destrucció massiva o que l'11-M era obra d'ETA. Recordant aquests episodis, el president Illa va demanar "més humilitat i menys donar lliçons" a Aznar.

Posició
Rajoy evita donar suport a les declaracions del líder popular

Un "deliri"

Ahir, lluny de desmarcar-se'n, Feijóo va assegurar que l'exemple d'Aznar era "francament bo" i "sensat". Per al president del PP, "està acreditat" que a Sánchez "li agrada el frau". Tot i assegurar que en cap cas dubtava dels funcionaris de la Junta Electoral, on ell mateix va treballar, va explicar que el PP havia demanat a l'òrgan electoral que estudiï la manera de millorar els punts "més vulnerables" del vot per correu. Tot plegat va ser qualificat de "deliri" per la vicepresidenta segona, Yolanda Díaz, que va insistir que "en política no tot s'hi val".

Més ambigu va ser Mariano Rajoy, que va evitar secundar les declaracions d'Aznar i es va limitar a apuntar que manipular resultats no era "edificant" i pot comportar que hi hagi gent "que s'ensumi coses". El que sí que va fer Rajoy va ser demanar eleccions perquè creu que "és l'única alternativa democràtica".

Una part de Compromís trenca amb Sumar

El sector sobiranista de Compromís, concentrat en el partit Més, abandonarà Sumar al Congrés i passarà al grup mixt. En concret, farà el pas la diputada de la formació, Àgueda Micó. Així ho va determinar ahir el resultat de la consulta al consell nacional de Més, que va validar l'estratègia de l'executiva. El resultat de la votació va ser de 190 vots a favor (92,68%) i 7 vots en contra (3,41%), amb una participació del 88,74% de la militància. Des de Sumar mostren respecte per la decisió, tot i la crisi que suposa: la decisió de Més pressiona Compromís, en procés de reflexió, perquè també trenqui amb el partit de Yolanda Díaz.

SERGIO PÉREZ / EFE

El president del PP, Alberto Núñez Feijóo, en una imatge recent.

LA LLEI D'AMNISTIA

'No' a acudir a Europa: el TC supera el primer debat sobre l'amnistia

Després de tres hores de deliberació, que continua avui, una majoria de magistrats s'oposen a anar a Luxemburg

NÚRIA ORRIOLS GUIU
MADRID

El Tribunal Constitucional (TC) va engegar ahir una setmana clau amb el debat sobre si l'amnistia encaixa o no a la Constitució. Després de tres hores de deliberació, una majoria de l'òrgan va decidir oposar-se a anar al Tribunal de Justícia de la Unió Europea amb una qüestió prejudicial, que és una de les coses que plantejava el sector conservador, segons expliquen fonts de l'alt tribunal. D'aquesta manera, la majoria progressista del TC, tot i que no hi va haver votació, va superar el primer bloc de debat sobre la norma després que intervinguessin tots els membres de l'alt tribunal. La decisió de no acudir a Europa és important perquè, si no, s'hauria retardat tot el debat.

Avui, doncs, tal com estava previst continuarà el debat a partir de les deu del matí i dijous o divendres s'espera que hi hagi una sentència sobre el recurs d'inconstitucionalitat que el PP va presentar en contra de la llei. En tot cas, la discussió al TC no va tenir el protagonisme que s'esperava fa algunes setmanes: la majoria de focus mediàtics estaven posats en la declaració de l'exministre José Luis Ábalos i Koldo García al Tribunal Suprem.

Sobre la taula, els magistrats tenen la ponència –l'esborrany de la sentència– que va elaborar la vicepresidenta del tribunal, la progressista Inmaculada Montalbán, que avala la mesura de gràcia, però no es pronuncia sobre la malversació, clau per al futur de l'expresident Carles Puigdemont, perquè no formava part del recurs que van presentar els populars. L'escrit de Montalbán dona llum verda al gruix de la llei i desmunta la gran majoria d'arguments que el PP hi esgrimia en contra en el seu recurs. No més estima tres motius d'inconstitucionalitat menors.

En el debat hi participen fins a deu magistrats, perquè dos n'han estat apartats: un és l'exministre de Justícia Juan Carlos Campo, que va demanar-ho a petició pròpia perquè quan era membre del govern espanyol es va pronunciar en contra de l'amnistia durant el procés d'indults als presos polítics; i l'altre, José María Macías, que quan formava part del CGPJ va promoure un dur text contra la llei d'amnistia, conjuntament amb el sector afí als conservadors. Des de Vox, ahir van assegurar que els "magistrats decents" del TC "no haurien de participar" en el ple de l'amnistia per "no mostrar sensació de normalitat". Un consell que no van seguir ni els conservadors: tots els membres del Constitucional van estar debatent durant més de tres hores.

Els magistrats progressistes

En el bàndol progressista hi ha el mateix president del TC, Cándido Conde Pumpido, que va arribar a l'alt tribunal el 2017. Fiscal general de l'Estat en l'època de José Luis Rodríguez Zapatero, manté una rivalitat eterna amb qui va presidir la sala penal del Tribunal Suprem durant el judici del Procés, Manuel Marchena. Ara pot ser l'encarregat de deixar en paper mullat aquella resolució si, tal com sembla, el ple avala l'amnistia. En el seu moment, amb tot, Conde Pumpido va mostrar-se molt crític amb l'independentisme, fins al punt que es va apartar –després de ser recusat– de les deliberacions del Constitucional sobre la sentència de l'1-O, perquè havia manifestat que calia utilitzar l'instrument "més contundent de l'estat de dret" en contra dels líders del referèndum. Ara la dreta ha presentat Conde Pumpido com una corretja de transmissió de la Moncloa.

En el grup dels progressistes també hi ha un altre nom important, el d'Immaculada Montalbán, la ponent de l'esborrany de sentència que se sotmet a debat. Considerada pròxima a la ministra Margarita Robles de la seva època al CGPJ i especialitzada en violència masclista, pot convertir-se en la pròxima presidenta l'any que ve quan s'acabi el mandat de Conde-Pumpido. Ja ha tingut un rol polèmic: quan va desmuntar la sentència dels ERO del Suprem que afectava el PSOE andalús. En la mateixa línia progressista també hi ha Ramón Sáez Valcárcel, que és considerat fins i tot a l'esquerra del PSOE i va redactar la sentència de l'Audiència Nacional que va absoldre la cúpula dels Mossos; així com María Luisa Balaguer, que va ser una de les magistrades que va trencar la unanimitat al TC amb relació al judici de l'1-O. A més, també hi trobem Laura Díez, una catalana provinent del Consell de Garanties Estatutàries que va ser nomenada a proposta del govern espanyol, i María Luisa Segoviano, primera dona a presidir una sala del Suprem.

Els magistrats conservadors

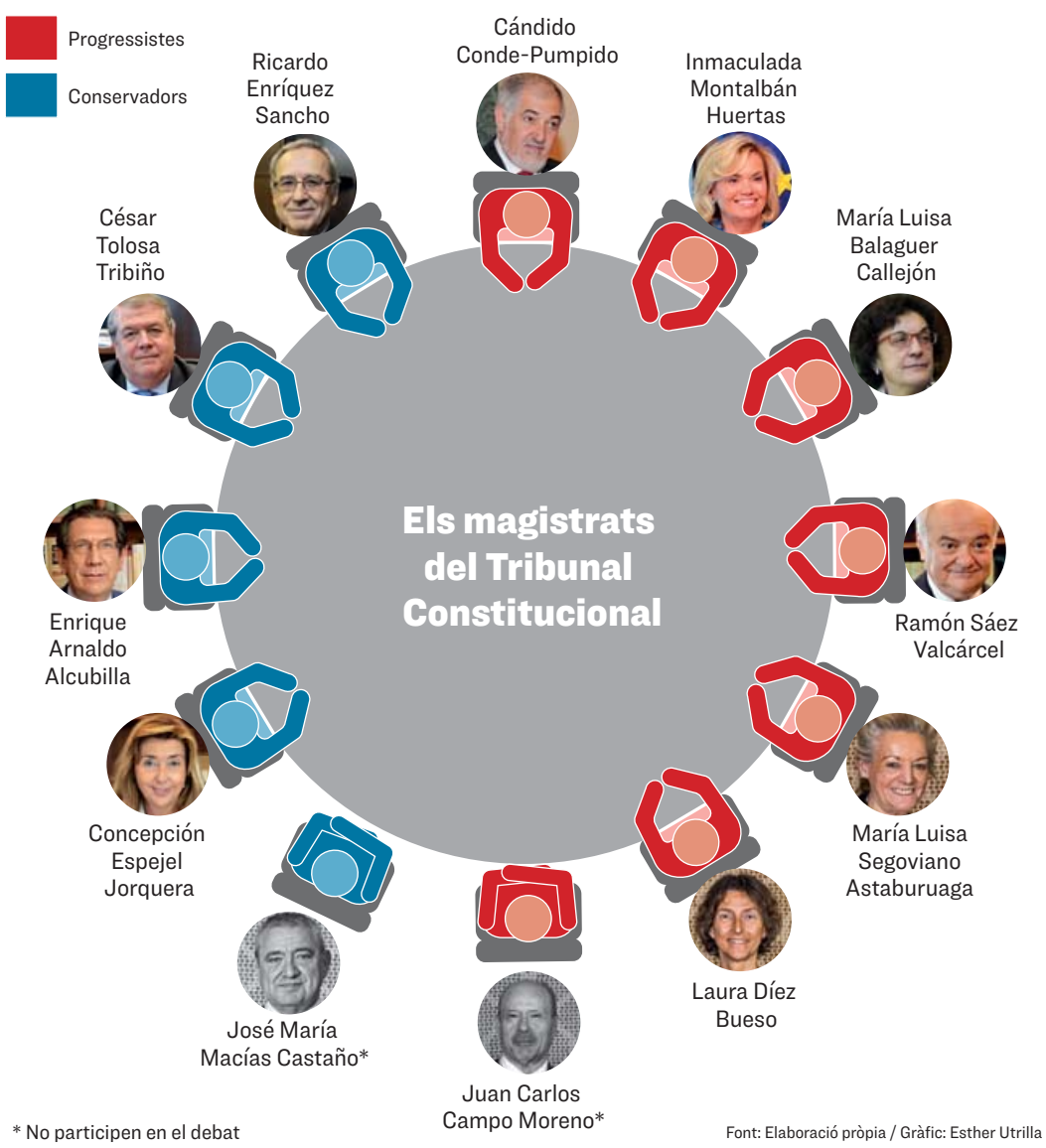
Amb Macías fora de joc, només hi queden quatre magistrats conservadors: Concepción Espejel, Enrique Arnaldo, César Tolosa i Ricardo Enríquez. Els tres primers són els que en les últimes setmanes han liderat l'ofensiva per aturar la deliberació de l'amnistia, fins al punt que van ser els que van reclamar que no es dictés sentència fins que la justícia europea no es pronunciés sobre la llei –allà ja hi ha una carpeta oberta a petició d'altres tribunals–. Espejel, en contrast amb Sáez Valcárcel, va ser la magistrada que es va oposar a l'absolució de la cúpula dels Mossos. Al seu torn, a l'historial d'Arnaldo hi ha la seva proximitat amb el ja traspassat ex fiscal general de l'Estat José Manuel Maza, que va interposar la querella pel Procés, i també amb Marchena. També va ser polèmic en la seva elecció perquè va estar imputat pel cas Palma Arena –finalment no va anar a judici– i també per compatibilitzar, quan era lletrat al Congrés, l'assessorament privat amb el govern del PP a les Balears.

Per tot plegat, els independentistes personats al TC per la llei d'amnistia van intentar apartar-lo, cosa que el ple no va acceptar. Tampoc es va avalar la recusació d'Espejel. Pel que fa a César Tolosa, va ser una de les últimes incorporacions conservadores, arran del pacte PP-PSOE per renovar el CGPJ, provinent del Suprem, així com Enríquez, que també prové del mateix tribunal. Tots es veuen les cares aquesta setmana per fer un pronunciament clau per a la legislatura estatal.

BORJA SANCHEZ-TRILLO / EFE

Els magistrats que debaten sobre la llei d'amnistia.

* No participen en el debat

Font: Elaboració pròpia / Gràfic: Esther Utrilla

MONARQUIA

El rei Felip VI amb la reina Letícia, el pare abat de Montserrat, Manel Gasch, i el president Salvador Illa a la basílica. EFE

Felip VI rebutja "les identitats excloents" des de Montserrat

Els Mossos impedeixen l'accés als manifestants convocats per l'ANC

ROGER PALÓS
MONTSERRAT

El rei Felip VI va desembarcar ahir a Catalunya per visitar l'abadia de Montserrat, símbol del catalanisme i on es venera la patrona del país, en una visita que va generar malestar al catalanisme catòlic i a l'independentisme. De fet, el seu aterratge –amb helicòpter–, amb pregària inclosa a la Moreneta, va suscitar una protesta davant el monestir d'uns pocs centenars de persones convocades per l'Assemblea Nacional Catalana (ANC), que no es van poder ni acostar a la basílica per un blindatge absolut dels Mossos. El rei hi va anar a participar en un acte del mil·lenari de la institució i per guanyar la simpatia dels catalans amb un discurs majoritàriament en la llengua pròpia, en què també va carregar contra les "identitats excloents" i els "extremismes". Conscient que "el seu valor simbòlic transcendeix la seva enorme dimensió religiosa", va reivindicar l'abadia com "un gran punt de trobada de la nostra cultura: la cultura catalana, l'espanyola i l'europea".

La recepció institucional es va produir a un quart tocat d'una, en uns jardins privats del monestir. No era el lloc on estava prevista la rebuda, perquè havia de ser a la plaça davant la basílica, on hi ha unes residències de viatgers on l'independentisme va penjar algunes estelades als balcons. El pare abat de Montserrat, Manel Gasch, va rebre càlidament el monarca, que va anar acompanyat del president de la Generalitat, Salvador Illa, i el ministre d'Indústria, Jordi Hereu, entre altres personalitats.

Amb l'objectiu de refer el vincle amb Catalunya després de l'esquerda en una part de la societat arran del seu discurs el 3 d'octubre del 2017, el rei va reivindicar el lligam de la monarquia amb l'abadia per la sintonia i les nombroses visites "des de Jaume I el Conqueridor fins als Reis Catòlics i l'emperador Carles V", o els seus besavis i pares. "Avui nosaltres la fem, per primera vegada també com a reis", va puntualitzar. En el seu discurs, també va ser contundent assenyalant uns enemics que no va identificar: "Siguem constants en la renúncia als discursos totalitaris, les identitats excloents, els prejudicis, els extremismes i les pretensions de superioritat moral", va dir.

Missatge
El rei diu que l'abadia és un símbol de la cultura catalana i espanyola

Per la seva banda, l'abat Gasch va reivindicar "la família comtal catalana", com també pilars de l'autogovern català en l'època d'esplendor medieval. Lloant l'abat Oliba, fundador del monestir fa mil anys, va remarcar la importància de les assemblees de Pau i Treva, "un element pioner de certa democràcia de les Corts medievals" al qual "es va referir Pau Casals en el seu discurs a l'ONU". També va parlar un moment de la identitat catalana: "Hem estat estables en la cultura catalana, hem acompanyat la llengua", va dir en una intervenció quasi íntegrament en català.

Imatge de manifestants independentistes davant del cordó dels Mossos d'Esquadra. PERE VIRGILI

Protestes

El blindatge del monestir dels Mossos no va impedir els xiulets des de fora de la basílica, davant el cremallera, d'uns centenars de persones. De fet, hi va haver un estira-i-arronsa amb la policia que va comportar una quinzena d'identificats i un denunciat, acusat d'atemptat contra l'autoritat. El relat del manifestant és que estava ajudant un home gran que va caure a terra per les empentes dels agents. En tot cas, l'entitat va defensar la seva protesta per haver "convertit la muntanya de Montserrat, símbol del catalanisme, en una mostra de resistència contra la Corona borbònica". L'ANC també va lamentar que mitja dotzena de secretaris nacionals fossin retinguts a Montserrat, a més d'una suposada confiscació d'estelades dels Mossos, que en l'arribada de l'ARA passades les nou no es va produir.

L'actuació policial va motivar que Junts exigís ahir la compareixença de la consellera d'Interior, Núria Parlon, per "l'actuació desproporcionada dels Mossos", en paraules del president del grup al Parlament, Albert Batet.

Una mostra del blindatge va ser que, a primera hora, els Mossos barraven el pas a tots els que no haguessin fet una reserva per entrar-hi o als que no hi haguessin fet nit –el president del Consell de la República, Jordi Domingo, hi va accedir perquè hi havia dormit–. En van vetar els visitants, a més, a mesura que s'acostava l'hora d'arribada de les autoritats. Els Mossos van contenir els manifestants que volien passar la barrera policial, entre els quals hi havia el diputat de Junts Francesc de Dalmases, empenyent-los entre crits d'"Abat botifler".

L'expresident Carles Puigdemont també va carregar contra la visita dels monarques: "L'autoinvitació dels reis espanyols a Montserrat és una provocació, i ho saben. És part del pla per espanyolitzar el país, i en són conscients tant a Madrid com als dos costats de la plaça de Sant Jaume, que hi col·laboren amb entusiasme", va afirmar a X. També va ser contundent el president d'ERC, Oriol Junqueras: "La visita del rei a Montserrat és una falta de respecte a Catalunya [...]. Rebutgem aquest gest".

La Casa del Rei vol refer vincles

L'abat Gasch va convidar el rei després de la petició de la Casa del Rei d'assistir a algun acte del mil·lenari, tal com ja va explicar l'ARA. La invitació va molestar la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, però també el president de l'ANC, Lluís Llach, que ahir va criticar l'abat: "No entenem la seva actitud". Va justificar la concentració perquè Felip VI "no es passegi amb normalitat" després que el 2017 optés per "animar a la repressió contra el nostre poble".

ENERGIA

Les elèctriques atribueixen l'apagada a una "mala gestió" de Red Eléctrica

La patronal Aelec critica que l'empresa "era conscient dels problemes" i va fer una "mala planificació"

CRISTINA CALDERER

Torres elèctriques a Rubí, en una imatge d'arxiu.

CARLOTA SERRA LLAGOSTERA
BARCELONA

La patronal d'elèctriques Aelec, de la qual formen part Iberdrola, Endesa i EDP España, va apuntar ahir a una "mala gestió" de Red Eléctrica (REE) com a causa principal de l'apagada massiva del 28 d'abril. Un informe de l'associació, elaborat per Inesc Tec i Compass Lexecon amb dades dels seus membres –que representen el 45% de la capacitat instal·lada i el 78% de les xarxes de distribució–, alerta d'una "escassa programació de generació convencional", com ara nuclears, cicles combinats de gas, carbó i grans hidroelèctriques.

Així, la patronal respon a l'informe de REE i assegura que la companyia és "l'única responsable" del zero energètic i destaca que la causa "principal" va ser una "fallada greu del control de tensió". Segons Marta Castro, directora de regulació d'Aelec, la causa de l'apagada està en el fet que Red Eléctrica no va activar "tots els recursos disponibles" per evitar aquestes fluctuacions de tensió, que ja s'havien registrat hores o dies abans de l'apagada. "Lamentem que Red Eléctrica hagi llançat acusacions a les elèctriques i tampoc ha aportat anàlisis ni dades de l'esdeveniment", diu l'associació.

Problemes de sobretensió

La sobretensió a la xarxa de transport només apareix a l'anàlisi d'Aelec, on s'assegura que aquests episodis "han augmentat els últims anys". Antón García, un dels experts que ha elaborat l'informe, va destacar que el dia de l'apagada –però també uns dies abans– es van donar episodis de fluctuacions fortes de tensió. A més, considera que el 28 d'abril hi havia menys capacitat de control de tensió en el sistema i que aquesta estava "mal repartida" i tenia menys capacitat al sud de la Península, on es van produir les primeres desconnexions.

Respecte a la sobretensió, García va assenyalar que Red Eléctrica ja sabia que hi havia un problema amb aquest fenomen a la xarxa de transport els últims temps, relacionat amb un augment de la generació de renovables no síncrones. Aquestes no tenen l'obligació de fer un control dinàmic de la tensió, uns deures que sí que tenen les plantes convencionals, com ara centrals nuclears, de cicle combinat de gas, de carbó o la gran hidràulica. "Des de l'any 2021 fins al 2023, el nombre de desconnexions per sobretensió s'ha multiplicat per quatre", apunta l'Aelec.

"Els dies 16, 22 i 24 d'abril ja es van produir episodis importants de sobretensió a la xarxa de transport", diu l'informe. "Les fluctuacions del 28 d'abril no van ser normals i les maniobres de REE sobre les línies de transport van debilitar el sistema (va empitjorar encara més el control de tensió davant les oscil·lacions): la connexió de línies, que feia diversos dies que estaven desconnectades, va agreujar la situació de sobretensió existent minuts abans de l'apagada", apunta el text. García va afegir que el dia de l'apagada "les converses dels centres de control evidencien que Red Eléctrica n'era conscient i que hi havia preocupació per aquestes fluctuacions de tensió". A partir de les 12 del migdia va ser quan es van produir aquestes "fortes oscil·lacions", va explicar un altre dels experts, i hi havia poca capacitat per controlar l'increment de tensió. També remarquen que es va canviar el mode d'interconnexió amb França i que caldria aprofundir en el tema.

Acusació
La patronal del sector diu que REE és l'única responsable de l'incident

"El sistema tenia un marge escàs. Una estimació preliminar dels associats d'Aelec indica que la capacitat per controlar la tensió el 28 d'abril al matí era molt limitada", va explicar aquest expert. "Amb això no volem dir que les actuacions de REE fossin inadequades, però ja es partia d'una situació de sobretensió complicada".

Per a les grans elèctriques, les desconnexions inicials –que segons REE van ser d'uns 2.000 megawatts (MW) de generació renovable en 20 segons– evidencien "un problema sistèmic de control de tensió". Respecte a això, la patronal Aelec apunta que es van desconnectar de "manera correcta" i afegeix que "és difícil d'explicar que totes aquestes plantes es desconnectessin de manera indeguda estant tan repartides pel territori".

Alhora, l'informe creu que l'operació en dies posteriors a l'apagada, amb més generació convencional –especialment en cicles combinats–, ha disminuït les fluctuacions de tensió entre un 37% i un 52%. "Aquell dia anàvem per la carretera molt de pressa sense cinturó de seguretat i des del 28 d'abril ens hem posat el cinturó i s'han reduït les sobretensions en un 50%", afegia Castro.

En definitiva, la patronal critica que l'informe presentat la setmana passada per Red Eléctrica "presenta llacunes greus i acusacions sense proves", i hi afegeix que "les dades reals només les té REE". Segons l'associació, això "evidencia que hi ha un conflicte d'interessos".

La CNMC alça el dit

Per la seva banda, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC) va acordar ahir mesures per prohibir a les comercialitzadores amb contractes de subministrament d'electricitat a preu fix que puguin modificar el preu, després de l'increment de costos registrat en l'operació del sistema elèctric després de l'apagada elèctrica del 28 d'abril. El regulador ha adoptat un acord sobre la possibilitat de modificar de manera unilateral els contractes de subministrament d'electricitat dels comercialitzadors davant aquest context.

En referència a això, la CNMC indica que hi ha algun comercialitzador que està plantejant la possibilitat de modificar les condicions dels seus contractes a preu fix per traslladar al consumidor aquest increment de costos. Aquest comportament es basaria, suposadament, en l'existència d'unes clàusules en el contracte que habiliten els comercialitzadors a modificar les condicions de subministrament en qualsevol moment durant la seva vigència, amb l'única condició que la modificació es comuniqui al consumidor amb un preavís, en què se li ofereixi la possibilitat de rescissió del contracte.

Davant aquestes mesures imposades, les associacions del sector energètic ACE, ACIE, AEGE i Aelec van demanar com a primera mesura urgent que REE publiqui "de manera immediata" el sobrecost que està generant la situació d'"operació reforçada" arran de l'apagada, respecte a una situació normal. Les entitats urgeixen que se'ls indiqui "durant quant de temps estarà vigent, de manera que comercialitzadores i consumidors disposin de la visibilitat necessària per adoptar decisions informades basades en dades públiques".

L'ASSALT DEL BBVA AL SABADELL

PEDRO PUENTE HOYOS / EFE

El president del BBVA, Carlos Torres, durant les jornades de l'APIE aquest dilluns a Santander.

Torres (BBVA) descarta que el govern endureixi l'opa al Sabadell

La CNMV no creu "per ara" que l'entitat vallesana incompleixi les normes amb la possible venda del TSB

NÚRIA RIUS MONTANER
SANTANDER

Fa un any el president del BBVA, Carlos Torres, i el ministre d'Economia, Carlos Cuerpo, coincidien a Santander en el marc del curs d'estiu que l'Associació de Periodistes d'Informació Econòmica (APIE) organitza a la Universidad Menéndez Pelayo i que patrocina el mateix BBVA. L'opa hostil de l'entitat bilbaïna sobre el Banc Sabadell ja estava damunt la taula i tots dos en parlaven amb naturalitat, malgrat les discrepàncies al voltant de l'operació. Ahir, en les mateixes jornades i amb l'operació encara per resoldre's, aquella imatge no es va repetir –tot i que en un principi Cuerpo havia confirmat la seva participació–. Tanmateix, estan més pendents que mai l'un de l'altre.

En menys de 24 hores el consell de ministres ha de decidir si exigeix al BBVA condicions addicionals a les aprovades per Competència quan va autoritzar l'operació. "No estic preocupat [pel que pugui dir el govern]", va expressar Torres. "Té poc sentit especular [...]. Confio plenament que, passi el que passi, seran els accionistes del Banc Sabadell els que tindran l'última paraula [sobre l'opa]", va reiterar el directiu.

Des d'un convenciment aclaparador, Torres no preveu un escenari en què el desenllaç de l'opa no passi pel pronunciament dels accionistes del Sabadell (si decideixen vendre o no els seus títols). Però la contundència amb què ho va defensar va ser una mica diferent de la que va transmetre dimecres passat, quan en una entrevista a Onda Cero va recordar que el BBVA podia optar per la via judicial si el govern entorpeix l'opa. Tampoc va mostrar cap mena de dubte sobre la seva continuïtat com a president de l'entitat tot i que els plans es capgirin: "No em plantejo retirar-me", va afirmar. L'escenari que el govern espanyol pugui fer trontollar l'opa si posa més condicions no es descarta si es té en compte que a l'executiu de Pedro Sánchez mai li ha agradat l'operació.

Suspendre la cotització

El que decideixi el consell de ministres d'aquest dimarts se sabrà, previsiblement, a tancament de mercat, o com a mínim aquest seria l'escenari "ideal" per a Torres tenint en compte el possible impacte en la cotització dels bancs. De fet, està previst que Carlos Cuerpo participi en les jornades de l'APIE a través d'una videoconferència de premsa aquest dimarts a la tarda per desgranar els detalls de la decisió.

En aquest sentit, el president de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV), Carlos San Basilio, va indicar que està en contacte amb el govern espanyol i, en concret, amb el ministeri d'Economia per adoptar, si cal, una suspensió de la cotització de les entitats: "La CNMV prefereix que la decisió es conegui a tancament de mercat. Si s'anuncia amb el mercat obert, el nostre escenari central és poder fer una suspensió de la cotització tan quirúrgica com sigui possible perquè tothom tingui tota la informació disponible", va dir San Basilio durant la seva participació ahir en les mateixes jornades econòmiques. Aquesta suspensió es produiria abans del consell de ministres amb la idea d'aixecar-la un cop es conegui la decisió del govern. En tot cas, esperar que tanqui la borsa també comporta riscos, va assumir el president de la CNMV, com ara filtracions o elucubracions sobre les possibles condicions de l'executiu.

Operació
El consell de ministres ha de decidir avui si exigeix més condicions

Termini
El període d'acceptació de l'opa podria allargar-se a 70 dies

El TSB i el deure de passivitat

Pel que fa a la possible venda de TSB, la filial britànica del Sabadell, Torres va reiterar que "no ho veu idoni". El directiu va assenyalar que dins el ventall d'opcions que podrien dur el BBVA a retirar l'oferta hi ha, precisament, el fet que el Sabadell es desfaci d'aquest negoci. "És una possibilitat legal", va assumir, per bé que no va voler entrar en "especulacions". De fet, va indicar que la informació que per ara es té d'aquest moviment és "confusa". Fonts financeres consultades per l'ARA indiquen que l'operació sobre el TSB estaria "encarrilada".

Aquí entra en joc el deure de passivitat, que restringeix el que pot fer el consell d'administració d'una companyia sobre la qual s'ha llançat una opa, en aquest cas el Banc Sabadell. La CNMV ja investiga si el banc que presideix Josep Oliu l'ha incomplert, cosa que "per ara" no ha detectat, va explicar el president de l'ens. L'organisme està valorant com la possible venda de TSB "encaixa" amb aquest deure. Si pot posar en risc l'èxit de l'opa, la junta d'accionistes s'hi haurà de pronunciar.

Període d'acceptació

Amb tot, Torres va indicar que un cop el govern espanyol sihi pronunciï vol accelerar l'aprovació del fullet (el document que ha de recollir tota la informació sobre l'operació) per part de la CNMV i obrir, després, el període d'acceptació (quan els accionistes del Sabadell poden votar). De fet, el mateix president de la CNMV va quantificar en "unes dues setmanes" la finalització d'aquest fullet, de manera que podria estar llest la segona setmana de juliol. A partir d'aquí, Torres optaria per un període d'acceptació o bé de trenta dies o bé de setanta dies, tal com recull la llei. Si escull el primer calendari, però, la votació es tancaria a l'agost, cosa que no convenç el directiu: "L'agost és un mal escenari per a tothom", va reconèixer, i va obrir la porta, així, a haver d'escollir els setanta dies perquè la votació es resolgui al setembre.

Mirades

La màgia de Sant Joan

Els Països Catalans es van omplir ahir de fogueres per celebrar la nit més màgica de l'any, la de Sant Joan. Aquesta imatge correspon a la revetlla organitzada per l'Orfeó Martinenc als barris del Clot i el Camp de l'Arpa de Barcelona. El foc va tenir un protagonisme especial, amb la participació dels Diables del Clot.

24-06-2025 Foto: Pere Virgili

BARCELONA

Ana Coello

ARQUITECTA I COAUTORA DE LA PROPOSTA DEL NOU PARC DE LES GLÒRIES

“S’hauria d’evitar la turistificació de les Glòries”

PAU DE LA CALLE

GERARD PRUNA
BARCELONA

Ana Coello (Girona, 1973) és arquitecta i paisatgista. Al costat d’Olivier Philippe (Agence Ter), va guanyar el 2014 el concurs per dissenyar el nou parc de les Glòries, la part central del qual es va estrenar fa només dos mesos. Quedem amb ella al jardí invertit que serveix d’accés al metro, una de les icones del nou parc.

Què se sent passejant per un projecte al qual ha dedicat tantes hores?
Fa molta il·lusió. Sobretot veure que la gent hi desenvolupa la seva vida i el seu dia a dia. L’acollida que va tenir el dia de la inauguració ens va fer adonar de la necessitat que hi ha d’espai públic lliure en barris tan densos com el de Glòries.

Quin és el seu primer record de la plaça de les Glòries?
La fractura que representava. La dificultat de creuar-la. Un dels objectius ara era precisament connectar. L’anterior anella viària, tot i que resolia bé la funció que tenia en el seu moment de solucionar l’encreuament de carrers amb molt de trànsit, era com una barrera. Hi havia barris que eren molt a prop, però que no estaven connectats per als vianants.

Ara hi ha debat sobre si podem continuar parlant de plaça o si ja és un parc.
Era una oportunitat de fer un parc de mida considerable i que fos fàcil d’utilitzar. Però també havia de complir la funció de plaça, amb la connexió amb el 22@ i l’intercanviador de transports que fan de Glòries una zona molt cívica. Per això vam fer un híbrid de les dues coses, però sempre amb la idea de renaturalitzar. Que no fos un espai dur.

El nou parc ha creat una nova centralitat de la ciutat com s’imaginava Cerdà?
El parc hi juga un paper, en tot això, però crec que en aquesta nova centralitat molts altres factors hi tenen un paper important. Penso en el 22@, en els habitatges i equipaments que es faran al voltant del parc, en la remodelació urbana de la zona...

Fins ara semblava que Glòries era un racó gairebé maleït, difícil de resoldre.
El que passava amb les Glòries depenia també del que passava al voltant. Fins als Jocs, a la ciutat no existien les rondes i la sortida de vehicles era com era. Crec que el que ha anat fent la ciutat al voltant –transformació de la Meridiana, la continuïtat de la Diagonal fins al mar, l’arribada del tramvia, el 22@...– ha fet que sigui l’ocasió propícia per fer de Glòries un espai públic de les característiques que té actualment. Aquí el túnel de la Gran Via ha estat la gran oportunitat. Sense el túnel no hi ha parc possible.

Té cap racó preferit del parc?
Els nodes de biodiversitat m’agraden molt, perquè estan responent molt bé a aquesta idea de deixar fer el seu curs a la natura i que la fauna recuperi espai.

Què passa en aquests nodes?
S’han creat petits hàbitats per afavorir que espècies d’ocells, d’insectes, de rèptils... trobin la manera d’habitar la ciutat. Al final compartim Barcelona amb aquests éssers vius i els hem anat relegant a llocs molt petits. La idea era també donar-los el seu lloc.

També hi ha molta diversitat d’arbres i de plantes. Per què?
Es busca crear una resiliència. Que no hi hagi una única espècie que, si és atacada per una plaga, fulmini una part del parc. A més, la varietat també atrau diferents tipus de fauna i tot això va enriquint la biodiversitat.

I hi ha hagut alguna cosa que l’hagi sorprès de com la gent utilitza el parc?
Ha estat una sorpresa l’ús del mirall com a zona de bany i pot ser que el jardí dels bambús sigui la zona on menys gent hi ha actualment. Crec que cal que els arbres hi creixin. Quan els bambús facin dues o tres vegades més d’alçada serà un espai molt agradable.

Una de les queixes precisament fins ara és que hi ha poca ombra.
Sí, l’umbracle ja es va fer una mica amb la idea de generar almenys un espai amb una mica d’ombra mentre la vegetació creix. El parc està cobert d’arbres, però encara han de créixer. L’ombra triga un temps a arribar.

Una altra queixa ha estat la convivència difícil entre els vianants i els ciclistes.
És un tema difícil de solucionar. Qui pren aquestes decisions és el departament de Mobilitat de l’Ajuntament. Però el parc és una zona de prioritat de vianants i les bicicletes que vulguin fer un pas molt més ràpid potser haurien de desviar-se.

Futur
“Els arbres encara han de créixer; l’ombra trigarà un temps a arribar”

Gran Via
“Sense el túnel no hi ha parc de les Glòries possible”

Com el tramvia, que en comptes de creuar el parc l’envolta?
Aquest seria el camí per a les bicicletes que vulguin anar de pressa.

L’àrea infantil de jocs és un homenatge a l’antiga anella viària?
No era la idea, va ser casualitat. La primera idea va ser generar alçada perquè genera joc i moviment.

Fins ara sembla fora del radar de gran part del turisme. Li fa por que pugui acabar massificat?
Sí. Crec que s’hauria d’intentar evitar tant com sigui possible aquesta turistificació. És veritat que les Glòries tenen elements molt singulars que atrauen gent de tota la ciutat, però ens agradaria que continués sent un parc per als veïns de la vora, perquè tota aquesta operació la van impulsar ells amb aquella carta del Compromís del 2007.

Tot i l’estrena de fa dos mesos, el parc encara no està acabat. Què hi falta?
Hi falta la part que va des de la Clariana fins a Consell de Cent. En aquesta zona el més característic serà l’aparició de tota la línia del Rec Comtal; hi ha aquesta estratègia de ciutat d’explicar una mica què era.

I en aquesta arribada fins a Consell de Cent, seria bo que l’eix verd arribés fins a les Glòries?
Home, seria bo. Passa que és la ciutat la que ho ha de decidir.

Glòries és l’última gran transformació de la ciutat. Quina creu que encara falta?
Hi ha moltes coses. Un tema que nosaltres vam treballar és el dels Tres Turons. És un espai de la ciutat que té molt de potencial, però que és difícil de resoldre. I després la relació amb el litoral en algunes zones, o continuar amb l’estratègia dels eixos verds, que és transformadora i que ha funcionat molt bé.

Vostè és arquitecta i paisatgista. De vegades hem oblidat que la ciutat és paisatge, també?
Ha anat canviant molt els últims anys. A Barcelona sempre hi ha tingut molt de pes l’arquitectura i fins fa un temps el tema del paisatge potser encara no tenia tanta importància. Ara això ha canviat radicalment.

SEGURETAT

Pla de xoc per transformar la Font de la Pólvora

L'alcalde de Girona demana la implicació de la Generalitat i l'Estat per revertir la "degradació" del barri

ANIOL COSTA-PAU
GIRONA

Fa just un any, la revetlla de Sant Joan al barri gironí de la Font de la Pólvora va acabar de manera tràgica: una baralla entre dos veïns va derivar en un tiroteig que va deixar dues víctimes mortals i diversos ferits. Els fets van desencadenar enfrontaments entre clans, represàlies i destrosses al barri, i van generar una onada de tensió que es va allargar durant setmanes. La gravetat de la situació va forçar la convocatòria d'una Junta Local de Seguretat, que més enllà d'aplicar mesures de contenció per calmar el conflicte va obrir la porta a l'elaboració d'un pla integral per al sector de Girona Est. Ahir l'alcalde de Girona, Lluc Salellas, va presentar un pla a deu anys vista, entre el 2025 i el 2035, per millorar les condicions d'un dels barris més desfavorits de Catalunya.

Més enllà d'un augment de la presència policial, el projecte busca reforçar la convivència veïnal a través d'una estratègia transversal i coordinada entre administracions, entitats i veïnat. A més, si bé no s'han repetit incidents de la gravetat del de Sant Joan, durant els últims mesos hi ha hagut episodis conflictius al barri, com els de finals de març, quan, després d'un intent fallit d'ocupació, un grup de joves van fer destrosses en diversos equipaments públics.

Una de les claus de la proposta municipal rau en l'habitatge. En aquest sentit es preveu la rehabilitació dels immobles que estiguin en mal estat perquè "la gent que hi viu tingui dret a viure-hi bé". "Volem que [el pla] sigui una eina per millorar les condicions dels barris, amb mesures que garanteixin la normalitat en el dia a dia del veïnat i amb actuacions que connectin el sector amb la resta de la ciutat", va afirmar Salellas. L'alcalde també va destacar la "feina discreta" que s'està fent amb veïns que estan en processos de desnonament perquè es puguin quedar a l'habitatge.

DAVID BORRAT / EFE

Agents dels Mossos a la Font de la Pólvora dies després del tiroteig de l'any passat.

Més policia, neteja i inversió

Millorar la mobilitat és una altra de les preocupacions que s'aborden en el pla, com ara l'arribada del carril bici i més connexions del transport públic. "Teníem clar que no només hi havia d'haver una intervenció policial, que hi ha de ser, sinó un pla integral", va explicar Salellas.

L'Ajuntament ja disposa d'un document marc elaborat a partir de les necessitats detectades pels serveis municipals, i en les pròximes setmanes preveu presentar-lo a les entitats de la zona, als veïns i al Govern, amb la intenció d'implementar el pla definitiu el 2026. Ara bé, Salellas també va demanar a la Generalitat que aquesta actuació "no es tracti dins del pla de barris" i que també hi intervingui el govern espanyol, ja que és "un dels barris més degradats" no només de Catalunya sinó també de l'Estat.

"Hi ha una situació de pobresa i de desigualtat més important respecte a la resta de barris de la ciutat. La Generalitat hi ha de ser, però també l'Estat. Pertoca fer una aposta i un pla *ad hoc* per a la Font de la Pólvora, i no pas un pla de barris com el que impulsa la Generalitat, que està molt bé però que està pensat per a barris que tenen una mínima estructura i funcionament", va remarcar l'alcalde.

Encara que les actuacions específiques s'han de concretar, es preveu que vagin en la línia de les accions ja engegades durant l'últim any, com són la millora de la seguretat de les instal·lacions elèctriques per evitar usos fraudulents, el reforç de neteja de deixalles, la retirada de vehicles abandonats i l'enderrocament d'edificis en mal estat. També s'han reforçat les patrulles, la coordinació amb els cossos de seguretat i la trobada amb representants del veïnat.

Detingut per forçar una dona sensesostre

Els Mossos d'Esquadra van detenir un home de 22 anys per forçar i fer tocaments a una dona sense sostre a Girona. Segons va avançar ahir el *Diari de Girona* i va poder confirmar l'ACN amb fonts policials, el jove va abordar la víctima, a qui va forçar i fer tocaments al mig del carrer i a plena llum del dia. Els fets van passar diumenge pels volts de dos quarts de quatre de la tarda al barri de Santa Eugènia. La dona es va intentar escapar i finalment va desfer-se de l'agressor, que va marxar corrent arran de la reacció de diversos testimonis. Poca estona més tard la dona va denunciar els fets a la policia i els Mossos van iniciar una recerca per la zona per intentar trobar l'agressor, que va ser localitzat amagat sota un cotxe.

Troben cinc cadàvers lligats de peus i mans a les Balears

ARA BALEARS
PALMA

La Guàrdia Civil d'Eivissa investiga l'aparició en aigües balears de diversos cadàvers lligats de peus i mans i que correspondrien a migrants que feien la ruta en pastera Algèria-Balears. Segons va avançar ahir *Diario de Mallorca* i va poder confirmar Efe amb fonts policials, en el darrer mes les embarcacions del cos armat han recuperat almenys cinc cossos en aquestes condicions. La principal hipòtesi és que les víctimes haurien estat assassinades per màfies durant la travessia pel mar Mediterrani.

Tot i confirmar que la investigació està en curs, la Guàrdia Civil no va voler donar-ne cap dada precisament perquè està oberta. Sí que se sap, però, que dos dels cossos que estaven lligats de mans i peus van ser localitzats a tocar de l'illa de Formentera. El primer cadàver va ser albirat el 18 de maig per una embarcació particular belga i va ser recuperat pel Servei Marítim. El segon, també a la mar, va ser localitzat a prop de l'illa. Els investigadors han pres empremtes dactilars –quan ha estat possible– i mostres d'ADN a les víctimes per intentar identificar-les.

La presidenta del Govern Balear, Marga Prohens, va traslladar ahir la preocupació de l'executiu balear per la qüestió migratòria i va qualificar les troballes d'aquestes víctimes d'esgarrifoses. "És la cara més cruel d'un fet que denunciem, que és la consolidació de la ruta entre Algèria i les Balears", va assenyalar. Després d'un cap de setmana marcat per una nova onada d'arribada de pasteres, Prohens va insistir a reclamar al govern espanyol que "no deixi soles" les Illes i va demanar més protecció de les fronteres. "Més seguretat, més control, mà dura contra les màfies", va subratllar.

Per la seva banda, el delegat del govern espanyol a les Balears, Alfonso Rodríguez, va assegurar ahir que la lluita contra les màfies migratòries és constant, amb més de 60 patrons detinguts l'any passat. "Ja n'hi ha prou de dir que el govern deixa soles les Balears", va afirmar en declaracions a l'informatiu d'IB3. Rodríguez també va remarcar que la Guàrdia Civil i la Policia Nacional "constantment" deté patrons d'aquestes embarcacions. Entre el gener i el juny les autoritats han trobat 31 cadàvers en aigües i platges de les Balears, que podrien ser de víctimes de naufragis de pasteres procedents d'Algèria.

ANTONIO SEMPERE / EUROPA PRESS

Un *cayuco* com els que traslladen migrants entre Algèria i l'Estat.

Reunió per reubicar menors

D'altra banda, el ministeri de Joventut i Infància va anunciar ahir que es reunirà divendres que ve amb les comunitats autònomes per informar-les sobre el projecte de reial decret pel qual es regula la reubicació de menors migrants no acompanyats de zones tensionades a altres territoris. A més, a la mateixa reunió es presentarà una proposta de distribució de crèdit extraordinari de 22 milions d'euros per als principals territoris receptors de menors: les Canàries (8,5 M€), Ceuta (7 M€), Melilla (4,5 M€) i les Balears (2 M€).

El govern espanyol també té previst convocar, al mes de juliol, una nova conferència sectorial amb les comunitats per "tancar els últims detalls" del decret i, així, que els trasllats de joves comencin durant l'estiu. En aquest sentit, el departament que dirigeix Sira Rego va subratllar que esperava que les comunitats governades pel PP acudeixin aquesta vegada a la reunió "amb una actitud proactiva i amb intenció de treballar".

FAUNA

Les orques creen eines per rascar-se entre elles

DIANA SILVA
BARCELONA

Un equip d'investigadors del Center for Whale Research (CWR) –el centre per a la investigació de les balenes al nord del Pacífic– i la Universitat d'Exeter, al Regne Unit, han aconseguit documentar un fet totalment inusual en les orques: l'*allokelping*.

En un estudi publicat ahir a la revista *Current Biology* han documentat com les orques fan servir eines d'algues per rascar-se l'esquena unes a les altres (allokelping). Un tipus de comportament totalment desconegut fins ara i que pot suposar un abans i un després pel que fa a l'estudi del comportament dels animals aquàtics, ja que és la primera evidència que es té que els mamífers marins fabriquen i utilitzen eines.

Els investigadors van observar com durant 8 dels 12 dies que va durar la seva investigació, un grup d'orques del Mar de Salish, a les aigües interiors de Washington, als EUA, que s'ha estudiat durant mig segle, utilitzava trossos d'algues per rascar-se unes a les altres. L'estudi apunta que ho fan "probablement per enfortir els llaços socials" i promoure la salut de la pell.

CENTER FOR WHALE RESEARCH (CWR)

Un estudi demostra que les orques fan servir algues per rascar-se entre elles.

ASTRONOMIA

OBSERVATORI VERA C. RUBIN DE LA NSF-DOE

Les primeres imatges del projecte de l'Observatori Rubin, a Xile.

La imatge més detallada del cel austral

És el fragment d'un 'time lapse' que cartografiarà el cosmos durant una dècada

ARA
BARCELONA

Es coneix com la "primera llum" i, a grans trets, és la primera instantània que emet un instrument. En aquest cas, però, aquesta primera instantània és històrica, perquè és la primera llum de la càmera digital més gran del món. Ahir es van fer públiques les primeres imatges de l'Observatori Rubin, que està situat a Xile i té la missió de crear la pel·lícula més completa del cel nocturn que s'ha fet fins ara. El Legacy Survey of Space and Time (LSST) és el cartografiat que escanejarà el cel austral durant els pròxims 10 anys. El projecte és una col·laboració internacional finançada per la Fundació Nacional de Ciències dels Estats Units (NSF) i el departament d'Energia dels EUA (DOE) en què participen dos centres del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC).

L'Observatori Rubin marca un nou estàndard per als cartografiats astronòmics, ja que està equipat amb la càmera digital més gran construïda en el camp de l'astronomia, amb la qual es fotografiarà el cel repetidament per crear un *time lapse* ultrapanoràmic d'alta definició de l'Univers. Tot plegat serà possible gràcies a un disseny de mirall innovador, una sensibilitat de càmera inigualable, una capacitat de gir ràpid i una potent infraestructura informàtica. Més enllà de la pel·lícula, l'objectiu del projecte és aprofundir en interrogants sobre la matèria fosca, catalogar el Sistema Solar o descobrir l'estructura i la història de la nostra galàxia.

30 països i presència catalana

"És la primera vegada que s'utilitza un telescopi d'una obertura tan gran, de més de vuit metres de diàmetre, dedicat completament a fer un escaneig del cel durant deu anys. A més de produir una pel·lícula dinàmica de tot el cel austral al llarg d'aquesta dècada, permetrà combinar totes les imatges per detectar els objectes més febles mai observats des de la Terra", explica Lluís Galbany, investigador de l'Institut de Ciències de l'Espai (ICE-CSIC). Galbany insisteix que poder utilitzar l'observatori Rubin és com "comptar amb la màquina de descobriment de supernoves i altres explosions estel·lars més precisa i productiva, amb més de cent mil alertes de nous objectes cada nit".

L'Institut de Ciències de l'Espai és un dels centres de l'Estat que participen en aquest projecte pioner, en el qual també hi ha una important presència catalana. Entre els milers d'investigadors de més de 30 països que treballen per a la missió de l'Observatori Rubin hi ha l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya (IEEC), l'Institut de Física d'Altes Energies (IFAE) i el Port d'Informació Científica (PIC), que formen part d'un consorci estatal format pel CSIC, l'Institut de Física Teòrica (IFT, UAM-CSI Energètiques, Mediambientals i Tecnològiques) i l'Institut d'Astrofísica de Canàries (IAC).

BIOMEDICINA

Un test prediu quins pacients no respondran bé a la quimioteràpia

ARA
BARCELONA

Científics del Centre Nacional d'Investigacions Oncològiques (CNIO) i de la Universitat de Cambridge han creat un test que prediu quins pacients no respondran bé a la quimioteràpia mitjançant les dades de 840 malalts amb càncer de mama, pròstata, ovari i sarcoma. Molts tumors acumulen alteracions i creen un patró, una "signatura d'inestabilitat", que suggereix si el càncer pot ser resistent als tractaments i, per tant, si cal triar-ne d'altres. De fet, fins a un 50% dels malalts no responen a la quimioteràpia.

Ara l'equip liderat pel cap del Grup d'Oncologia Computacional del CNIO, Geoff Macintyre, ha creat un test per utilitzar tres quimioteràpies estàndard de forma dirigida en pacients que se sap que hi poden respondre bé. La prova s'ha dissenyat en col·laboració amb l'empresa Tailor Biom i els resultats es van publicar ahir a *Nature Genetics*. La tecnologia ha de ser validada ara en un entorn hospitalari per demostrar que pot fer-se servir en assajos clínics.

SALUT

Un bacteri converteix el plàstic en paracetamol

ALBERT DIUMENJÓ SEGALÀ
BARCELONA

Investigadors de la Universitat d'Edimburg han fet una troballa inèdita que obre la porta a una estratègia per reutilitzar els plàstics i transformar-los en un producte útil. En concret, han descobert en un estudi que un bacteri anomenat *Escherichia coli* pot convertir una molècula d'una ampolla de plàstic en paracetamol. Tot i el potencial de les conclusions que publica la revista *Nature Chemistry*, els autors aclareixen que cal més recerca per determinar si és una estratègia vàlida en la lluita contra la contaminació.

Els autors de la investigació han descobert que una reacció química permet a un bacteri modificat convertir residus plàstics en compostos valuosos, com un medicament.

Aquesta reacció química es coneix com a reorganització de Lossen: pot tenir lloc dins de cèl·lules d'éssers vius i, en el cas del bacteri que han utilitzat per a la investigació, es produeix dins seu gràcies al fosfat que té a l'interior. La reacció produeix un compost orgànic que conté nitrogen i que és essencial per al metabolisme cel·lular.

GETTY IMAGES

Una platja del Senegal plena de plàstics, en una imatge d'arxiu.

Primer cas conegut

Els autors van utilitzar mètodes químics per degradar una ampolla de plàstic de polietilè tereftalat (PET), van obtenir la molècula prèvia a la reacció química del plàstic i van demostrar que el metabolisme cel·lular del bacteri pot transformar-la. També van trobar que aquesta molècula pot servir com a material de partida per produir paracetamol, amb un 92% d'efectivitat. Segons els autors, és el primer cas conegut de producció de paracetamol per part d'aquest bacteri a partir d'un residu.

RADAR EMPRESARIAL

La catalana Enerside compra el 100% de la seva filial italiana

ARA ✻ BARCELONA

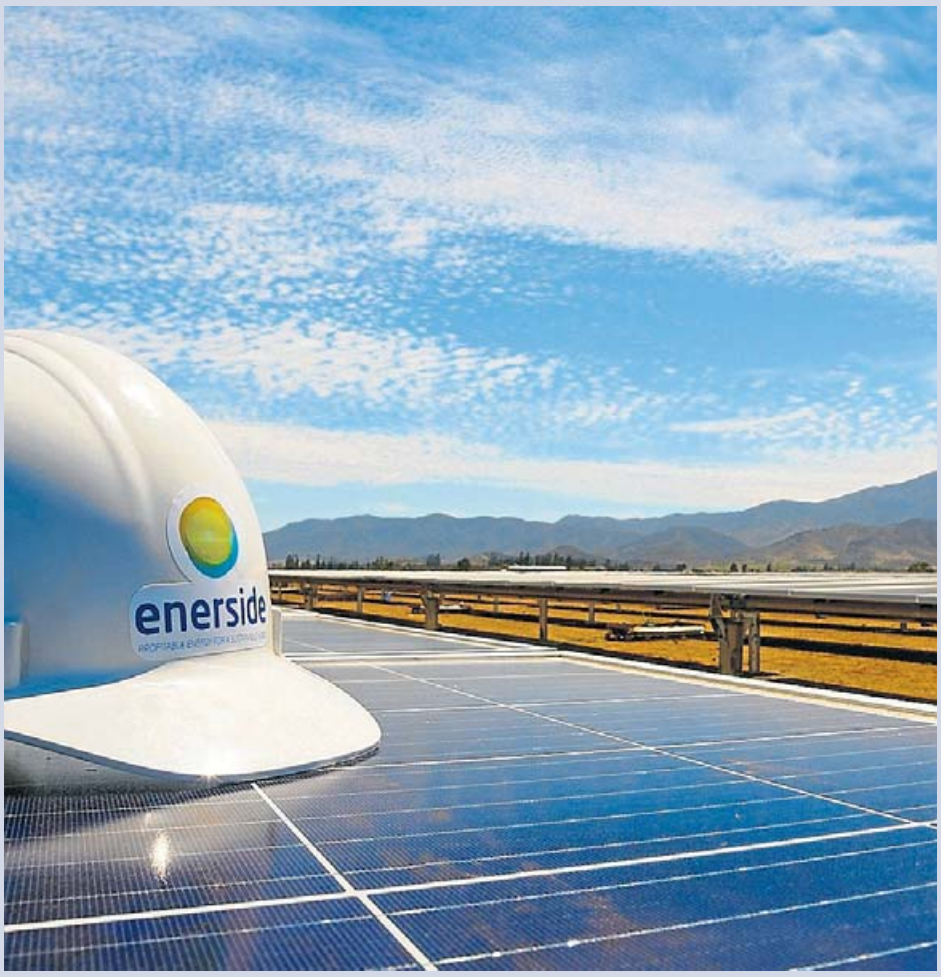
Enerside es reforça a Itàlia. La companyia barcelonina, especialitzada en energia solar fotovoltaica i emmagatzematge, ha signat un acord amb Alternative Green Energy (AGE) per adquirir el 44% restant de la societat conjunta que tenen al país i així controlar-la completament.

Actualment, la filial italiana d'Enerside compta amb una cartera de projectes en desenvolupament d'1,2 gigawatts (GW) de parcs solars fotovoltaics per a l'agricultura i d'11,2 gigawatts hora (GWh) de bateries. En l'últim any i mig ha tancat més de 500 megawatts (MW) de projectes. El model de l'empresa es basa en dues potes de negoci –el desenvolupament de projectes fotovoltaics i l'explotació directa dels seus propis projectes per vendre l'energia generada–, després d'haver deixat de banda la construcció d'instal·lacions per a tercers.

La compra de la filial italiana es finançarà mitjançant una ampliació de capital de 24 milions d'euros. Es farà a través del pagament de noves accions a un preu unitari de 3,17 euros. Després d'aquesta operació, AGE es convertirà en el primer accionista d'Enerside amb un 21% del capital. El soci fundador i conseller delegat, Joatham Grange, juntament amb altres socis industrials, controla més d'un 40% de l'empresa.

"Aquesta transacció suposa una nova fita en el pla de negoci de la companyia, cosa que permet augmentar l'exposició en projectes solars i de bateries a Itàlia, el mercat més atractiu d'Europa gràcies als elevats preus de l'energia i a la forta necessitat d'instal·lar nova capacitat renovable", defensa Grange. A banda d'Itàlia, l'empresa és present al Brasil i a Xile, una expansió territorial que va arrencar amb els canvis normatius a Espanya respecte al sector de les renovables.

CEDIDA

Plaques solars de la companyia fotovoltaica Enerside.

Fundada el 2007, l'empresa va perdre 23 milions d'euros l'any 2024, un 41% menys en comparació amb l'exercici anterior, i va registrar un ebitda de 0,5 M€, amb un creixement de 26,1 M€ respecte a l'any passat. Enerside, que cotitza al BME Growth (la borsa de les pimes), ha posat en marxa un nou pla estratègic per refinançar el deute i incorporar nous inversors. La plantilla se situa en 65 treballadors.

Les exportacions catalanes es van reduir un 4,6% a l'abril

Les exportacions catalanes es van reduir un 4,6% a l'abril, en comparació amb el mateix mes de l'any passat, i es van situar en els 8.128,2 milions d'euros. Es va trencar la tendència, doncs, de tres mesos consecutius a l'alça, segons les dades publicades ahir pel ministeri d'Economia. Catalunya va registrar el 25% de les vendes a l'estranger del conjunt de l'Estat. Els principals sectors exportadors van ser els productes químics, amb 2.385 milions –un 3,9% menys–, seguits dels béns d'equipament, amb 1.364 milions –un 1,4% anual més–, i l'alimentació, les begudes i el tabac, amb 1.288,6 milions d'euros –un 3,2% més–. Al conjunt de l'Estat, les exportacions van retrocedir un 4,4%, fins als 32.510 milions d'euros.

Per països, destaca el descens de l'11,5% de les exportacions als Estats Units, fins als 343,5 milions, enmig de la incertesa causada pel govern de Trump i la seva política aranzelària. Les exportacions als estats membres de la Unió Europea (UE) van caure un 6,4%, fins als 4.909,9 milions d'euros. Destaca la davallada de les vendes amb destinació a Alemanya, amb un 17,9% menys (812,1 milions). També es van reduir les exportacions a França, amb un 7,4% menys (1.300,1 milions), i a Itàlia, amb un 4,2% menys (708,2 milions).

Reducció del dèficit comercial

Pel que fa a les importacions catalanes, van sumar 9.587,1 milions d'euros, un 7,9% menys. Aquestes compres representen un 26,3% del conjunt de l'Estat. Amb tot, el dèficit comercial es va reduir fins als 1.458,9 milions. Al conjunt de l'Estat, el descens de les importacions va ser del 5,8%, fins als 36.393,2 milions d'euros, de manera que el dèficit comercial es va reduir dels 4.655,8 milions d'euros als 3.882,4 milions d'euros.

PERE TORDERA

Si es té en compte el període acumulat des del gener, les exportacions catalanes van augmentar un 1,2% en comparació amb els primers quatre mesos del 2024. En total, les vendes a l'estranger van pujar fins als 33.178 milions d'euros i van representar el 25,8% del total de l'Estat. Pel que fa a les importacions des de principis d'any, es van elevar fins als 38.669 milions d'euros, un 5,1% més, i van representar el 26,3% del total de l'Estat. Com a conseqüència, el dèficit comercial va passar dels 4.068,4 milions d'euros als 5.521,3 milions en un any.

La borsa

Sessió de dilluns, 23 de juny del 2025

ÍBEX-35

13.839,40 PUNTS

-0,08% VARIACIÓ

ELS QUE PUGEN MÉS

	% VAR.	EUROS
SOLARIA	+2,29	9,842
ENDESA	+2,13	27,870
ACS	+2,00	56,050

ELS QUE BAIXEN MÉS

	% VAR.	EUROS
INDRA	-2,93	33,180
GRIFOLS	-1,94	10,130
ROVI	-1,91	54,000

Comptes públics

Catalunya, per sobre del termini mitjà de pagament a proveïdors

El període mitjà de pagament a proveïdors (PMP) de les comunitats autònomes es va situar a l'abril en 24 dies, una xifra que Catalunya va superar, amb una mitjana de 27,43 dies, segons un comunicat enviat ahir mateix pel ministeri d'Hisenda espanyol.

Aquest rànquing el van liderar el País Valencià, amb 38,57 dies; Astúries, amb 33,39 dies; i les Balears amb 32,16 dies, que superen el termini màxim establert per la normativa, que són 30 dies. A l'altre costat de la balança es van situar Cantàbria, amb 12,67 dies; Galícia, amb 13,15 dies; i Extremadura, amb 13,44 dies.

El termini mitjà de pagament de l'administració central a l'abril va ser de 25,42 dies, mentre que el de les corporacions locals durant aquest mateix mes va ser de 32,09 dies, 12,34 dies menys respecte a l'any anterior.

Per la seva banda, el PMP registrat pel fons de la Seguretat Social va assolir els 9,97 dies durant aquest mateix període, 0,18 dies menys que al març.

DIRECTORA
ESTHER VERA

DIRECTOR ADJUNT
IGNASI ARAGAY

ADJUNT A DIRECCIÓ
AGUSTÍ SALA

DIRECTOR GENERAL
PABLO CASALS

SUBDIRECTORS
DAVID MIRÓ
CATALINA SERRA
JORDI CORTADA
CARLA TURRÓ
ENRIC BORRÀS ABELLÓ
ELENA FREIXA

POLÍTICA
ALEIX MOLDES
DELEGAT A MADRID
OT SERRA
INTERNACIONAL
FRANCESC MILLAN
SOCIETAT
GEMMA GARRIDO
ECONOMIA
XAVIER GRAU
DEBAT
TONI GÜELL
CULTURA I OCI
XAVIER CERVANTES
(REDACTOR EN CAP)
ESTILS
THAÏS GUTIÉRREZ
MÈDIA
ÀLEX GUTIÉRREZ
ESPORTS
XAVI HERNÁNDEZ
NAVARRO
LLENGUA
PAU DOMÈNECH
FOTOGRAFIA
FERRAN FORNÉ
DISSENY
JORDI OLIVÉ
DISSENY DIGITAL
RICARD MARFÀ
ARA TV
ALBA OM
DEFENSOR DEL LECTOR
ANTONI BATISTA
eldefensor@ara.cat
653784787

EDICIÓ DE PREMSA PERIÒDICA ARA, SL

PRESIDENT
FERRAN RODÉS
DIRECTOR FINANCER CORPORATIU
XAVIER LINARES
VENDES
VÍCTOR CABALLÉ
COMERCIAL
SERGI GERMÁN
NOUS NEGOCIS
ORIOL CANALS
TECNOLOGIA
MARC CAMPRODON

DIRECTOR FUNDADOR
CARLES CAPDEVILA

C/ PEU DE LA CREU, 5-9
08001 BARCELONA
TELÈFON: 93 202 95 95
ATENCIÓ AL SUBSCRIPTOR:
93 275 11 10
subscripcions@ara.cat

TEXT LEGAL
Edició de premsa periòdica ARA es reserva tots els drets sobre el contingut del diari ARA, els suplements i qualsevol producte de venda conjunta, sense que es puguin reproduir ni transmetre a altres mitjans de comunicació, totalment o parcialment, sense prèvia autorització escrita.

Difusió controlada per l'OJD

DL.: B-42598-2010
ISSN: 2014-010X

EL DIARI D'AHIR

FE D'ERRADES: L'ARA agraeix als lectors que ens facin arribar els errors que detectin en el contingut dels articles. Un cop confirmat l'error, l'ARA publica la fe d'errades en aquesta mateixa columna. Podeu fer-nos arribar les vostres esmenes a opinio@ara.cat.

DEBAT

CONSULTEU MÉS ARTICLES A L'ARA.CAT

L'Iran i Ucraïna són el mateix conflicte

THOMAS L. FRIEDMAN

PERIODISTA, TRES COPS PREMI PULITZER
THE NEW YORK TIMES

TRADUCCIÓ: MARC RUBIÓ RODON

Hi ha tantes coses a dir després del bombardeig dels EUA a tres instal·lacions nuclears iranianes clau que és fàcil perdre's en detalls concrets. És un cataclisme molt important que no es restringeix a l'Orient Mitjà.

Segons el meu parer, la invasió d'Ucraïna per part de Vladímir Putin el 2022, amb l'únic objectiu d'esborrar la seva democràcia del mapa i deixar-la en mans de Rússia, i els atacs a Israel el 2023 per part de Hamàs i els aliats de l'Iran al Líban, el Iemen i l'Iraq, van ser manifestacions d'una lluita global entre les forces d'inclusió i les forces de resistència.

Aquesta és una lluita entre països i líders que consideren que el món i els seus territoris es beneficien de l'augment del comerç, de la cooperació per combatre les amenaces globals i d'uns sistemes de govern més dignes, si no democràtics, enfront de règims encapçalats per líders que prosperen oposant-se a aquestes tendències, ja que el conflicte els permet afeblir el seu poble, enfortir els seus exèrcits i robar fàcilment el capital dels seus països.

Les forces d'inclusió s'havien anat consolidant cada vegada més. Ucraïna, el 2022, s'acostava a l'adhesió a la Unió Europea. Al mateix temps, l'administració Biden estava fent ràpids progressos per arribar a un acord a través del qual els Estats Units haurien forjat un pacte de seguretat amb l'Aràbia Saudita. A canvi, l'Aràbia Saudita normalitzaria les relacions amb Israel i Israel començaria converses amb els palestins a l'entorn d'un possible estat. Ras i curt: Ucraïna semblava estar a punt de confluir amb Occident i Israel a punt de confluir amb Orient. Putin va envair Ucraïna per aturar el primer moviment, i Hamàs i altres aliats de l'Iran van atacar Israel per aturar el segon.

¿Entén el president Donald Trump en quin bàndol d'aquesta lluita global se situa Putin? Si l'Iran i Rússia són uns aliats tan estrets és per alguna cosa. L'Iran ha proporcionat a Rússia els drons que ha fet servir per matar de manera més eficaç soldats i civils ucraïnesos. No demano a Trump que bombardegi Rússia, però sí que li demano que proporcioni a Ucraïna el suport militar, econòmic i diplomàtic que necessita per resistir els atacs de Rússia, de la mateixa manera que els Estats Units en proporcionen a Israel perquè derroti Hamàs i l'Iran.

És la mateixa guerra. Putin i els aiatol·làs volen exactament el mateix tipus de món. És a dir, un món segur per a l'autocràcia, segur per a la teocràcia, segur per a la seva corrupció; un món sense els aires de llibertats personals, l'estat de dret, una premsa lliure, i un món segur tant per a l'imperialisme rus com per a l'iranià, contraposats a veïns amb una mentalitat independent.

La Xina sempre ha tingut un peu a cada bàndol. La seva economia depèn d'un món d'inclusió pròsper i creixent, però el seu lideratge polític també manté forts vincles amb el món de la resistència. Pequín compra petroli a l'Iran, però sempre té por que l'Iran construeixi una bomba nuclear i algun dia en faci arribar una còpia als separatistes musulmans de Xinjiang.

Dit això, les compres de petroli de la Xina a l'Iran són un element crucial d'aquesta història. Són la font d'ingressos externs més important de Teheran, cosa que li ha permès finançar Hamàs, Hezbollah i (fins fa poc) Síria. Les vendes de petroli a la Xina representen avui el 6% de l'economia iraniana i equivalen a la meitat de la seva despesa pública, aproximadament.

Fixem-nos en aquesta lluita només des de l'angle de l'Orient Mitjà. Resulta que en tinc una perspectiva molt personal. Per pura casualitat, vaig començar la carrera com a corresponsal estranger treballant per a la United Press International (UPI) a Beirut el 1979. Vet aquí els quatre grans esdeveniments que vaig cobrir aquell primer any, amb la meva màquina d'escriure manual: la Revolució Islàmica de l'Iran, que va derrocar el xa; la presa de la Gran Mesquita de la Meca per part de jihadistes puritans que intentaven derrocar la família que ocupava el poder a l'Aràbia Saudita; la firma del tractat de pau de Camp David entre Israel i Egipte, i, menys coneguda però no menys important, l'obertura del port de Jebel Ali a Dubai, als Emirats Àrabs Units, que es convertiria en un dels més grans del món, fins al punt de ser el centre global que connecta l'Orient àrab –a través del comerç, el turisme, els serveis, el transport marítim, les inversions i les aerolínies de primera categoria– amb gairebé tots els racons del planeta. Això va obrir una porta enormement significativa a través de la qual s'ha estès la globalització del món àrab.

GETYY

Si Trump pot combinar la reducció del poder de l'Iran amb la construcció de la solució dels dos estats, farà una contribució real a la pau

I així va començar una lluita regional titànica entre les forces d'inclusió i les de resistència a l'Orient Mitjà. D'una banda, hi havia els estats que estaven disposats a acceptar Israel, sempre que fes progressos amb els palestins, i que també buscaven integrar la regió de manera més estreta amb Occident i Orient. De l'altra, hi havia les forces de resistència liderades per l'Iran, els Germans Musulmans i diversos moviments sunnites puritans i jihadistes, que originalment, a partir del 1979, es van forjar a l'Aràbia Saudita i que més tard van estendre la seva influència a les mesquites de tota la regió. Tots ells buscaven expulsar les influències occidentals de la zona, fer desaparèixer Israel i desbancar del poder els governs proamericans, com els de Jordània, Egipte i la família governant saudita.

Els Estats Units i Israel van entaular aquesta guerra amb els seus exèrcits, grups com Al-Qaeda i Estat Islàmic van entaular-la amb cèl·lules terroristes i l'Iran va anar creant lentament una xarxa d'exèrcits afins al Líban, Síria, el Iemen i l'Iraq, cosa que li va permetre controlar indirectament aquests quatre països, i fins i tot guanyar-se un cert suport a Cisjordània i la Franja de Gaza. Teheran mai ha hagut de posar en risc ni un sol soldat; ha deixat morir sirians, libanesos, iraquians, iemenites i palestins en funció dels seus interessos. Sí, els problemes a l'Orient Mitjà han sigut producte no només de l'ocupació israeliana, sinó també de l'imperialisme iranià, entre altres coses.

Els que alerten contra el canvi de règim a Teheran sovint assenyalen l'Iraq com una història alliçonadora. Però aquesta analogia és errònia. L'esforç de construcció nacional dels Estats Units a l'Iraq va fracassar durant anys en gran part (tot i

que no exclusivament) a causa de l'Iran. Teheran, amb l'ajuda dels seus aliats a Síria, va fer tot el possible per sabotejar el canvi de règim a l'Iraq, conscient que si els EUA aconseguien establir un govern multisectari, raonablement democràtic i secular a Bagdad, sorgiria una gran amenaça per a la teocràcia iraniana, de la mateixa manera que una democràcia ucraïnesa prooccidental sòlida seria una gran amenaça per a la cleptocràcia de Putin.

Val a dir que això ningú ho sap millor que el nou, fràgil i democràtic govern de Síria, que s'ha mostrat reticent a condemnar el bombardeig d'Israel sobre l'Iran. Això indica que els sirians saben qui va mantenir el seu tirà, Bashar al-Assad, en el poder durant tots aquests anys: l'Iran.

Un altre factor important ha sigut l'aparició del príncep hereu de l'Aràbia Saudita, Mohammed bin Salman. La seva missió, tot i que no s'ha expressat mai de manera explícita, ha sigut revertir les tendències puritanes que han afectat l'Aràbia Saudita i que s'han volgut exportar, després de la fallida presa de poder dels jihadistes en aquell país, ja que la família governant saudita ha intentat protegir-se d'un nou aixecament fent que l'Aràbia Saudita, i la regió, siguin més religioses.

No faig prediccions sobre què passaria a l'Iran si el règim caigués. El caos que ja hi ha podria créixer. També podria ser que ajudés el poble iranià i els seus veïns a alliberar-se de la inestabilitat alimentada per l'Iran. Però aquesta no és l'única condició necessària perquè el drama actual arribi a un final digne. Ara anem una mica més a fons i centrem-nos només en Israel.

Crec fermament que dues (i de vegades tres) coses contradictòries poden ser certes alhora. I una d'aquestes dualitats avui dia és que Israel és una democràcia amb molta gent que vol formar part del món de la inclusió. Ara bé, el país té un govern messiànic que és el més extrem de la seva història i aspira obertament a annexionar Cisjordània i probablement també Gaza. Aquesta aspiració és una amenaça cabdal per als interessos americans, els interessos d'Israel i els interessos dels jueus d'arreu del món.

Si volem veure el triomf de les forces de la integració en aquesta regió, el que Trump ha fet militarment és necessari, però no suficient.

El veritable cop de gràcia per a l'Iran i tots els resistents, i la pedra angular que facilitaria molt la normalització de les relacions de l'Aràbia Saudita, el Líban, Síria i l'Iraq amb Israel, i la consolidació de la victòria de les forces de la inclusió, és que Trump li digui a Netanyahu: "Retira't de Gaza a canvi d'un alto el foc de Hamàs i el retorn de tots els ostatges israelians. Permet que hi entri una força de manteniment de la pau àrab, beneïda per una Autoritat Palestina reformada, i que després comenci el que hauria de ser un llarg procés perquè els palestins forgin una estructura de govern creïble a canvi d'aturar tota la construcció d'assentaments israelians a Cisjordània. Això crearia les millors condicions per a un nou estat palestí".

Si Trump pot combinar la reducció del poder de l'Iran amb la construcció de les condicions necessàries per arribar a una solució dels dos estats –i alhora ajuda Ucraïna a combatre Rússia tan descaradament com està ajudant Israel a combatre l'Iran–, farà una contribució real a la pau, la seguretat i la inclusió tant a Europa com a l'Orient Mitjà, cosa que seria històrica.

Copyright The New York Times

Felip VI, revetlla montserratina

SEBASTIÀ ALZAMORA

ESCRIPTOR

Que els símbols són importants és una idea que hauria de tenir clara sobretot el rei d'Espanya, que és algú que, diguem-ho així, viu de ser un símbol. El rei d'Espanya és una institució, i la seva funció, la seva raó de ser, és fonamentalment simbòlica. En concret i de manera subratllada, el rei –la monarquia– és el símbol de la unitat d'Espanya, i de la seva indivisibilitat. En una monarquia parlamentària, que és la forma de l'estat espanyol, el rei –o la reina, si l'ara princesa Elionor arriba a governar– literalment personifica la nació, que a la vegada és l'estat, i que té com a atributs principals que és indissoluble i indivisible. Tot això consta al títol preliminar, article primer, de la Constitució espanyola de 1978.

Succeeix que Felip VI va fallar en aquesta seva funció simbòlica, i ho va fer quan menys podia equivocar-se, en el moment de màxima tensió entre Catalunya i Espanya, el 3 d'octubre del 2017. El rei d'Espanya ja donem per descomptat que no acceptarà la secessió d'una part del territori espanyol, però el que no pot fer de cap manera –perquè també és el cap de l'Estat i el cap de les forces armades– és donar per bona la repressió dels cossos policials contra ciutadans que expressen una opinió política perfectament legítima i democràtica. Felip VI va fer exactament això el 3 d'octubre, i això el converteix en un rei fallit. Tenia fins i tot un model ben proper en el qual podia fixar-se, que era el comportament de la reina d'Anglaterra durant el referèndum d'independència d'Escòcia –i fins i tot durant el Brexit–, però va preferir la tradició hispànica del *garrotazo y tentetieso*. Això li ha valgut l'aplaudiment unànime del nacionalisme espanyolista (un escriptor cortesà diu que el 3 d'octubre el va fer un rei *cuajado*, sigui el que sigui això) però el va incapacitar per seguir ocupant l'espai de centralitat i consens que la monarquia espanyola (acceptat fins i tot pels partits nacionalistes catalans i bascos) s'havia fet de la Transició ençà entorn de la figura de Joan Carles I. El resultat, com s'ha tornat a veure aquest dilluns, és que Felip VI i Letícia ja no podran tornar a Catalunya sense haver de sentir protestes. Com sí que van poder fer Joan Carles i Sofia sempre que van voler.

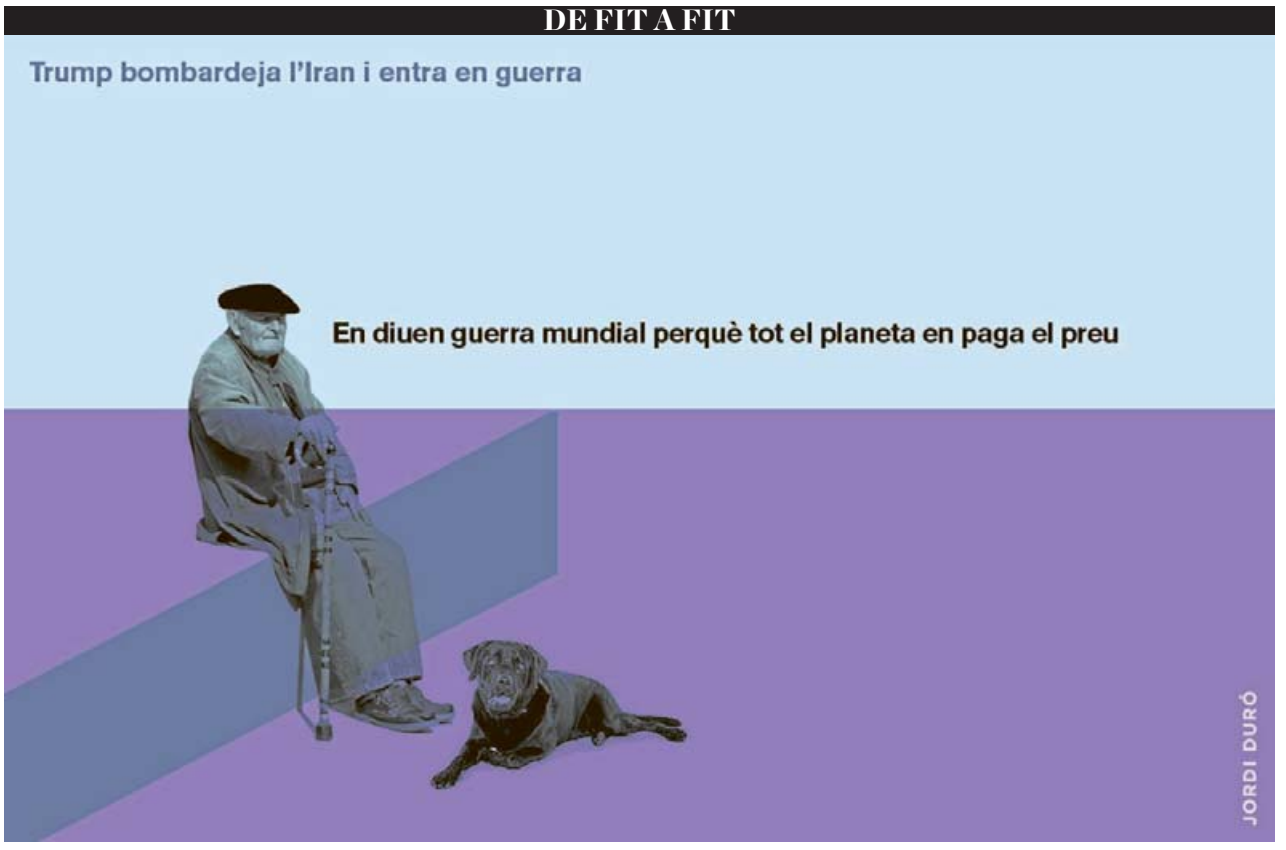

PERE VIRGILI

Felip VI i Letícia no podran tornar a Catalunya sense haver de sentir protestes com sí que van poder fer Joan Carles i Sofia

L'altre front d'erosió (el pitjor, de fet) que pateix el regnat de Felip VI es relaciona justament amb el seu pare, i és la corrupció. Es va instaurar un tallafoc per delimitar les responsabilitats en el rei emèrit, però la sospita i el descrèdit afecten tota la Corona espanyola, que té ara un rei mig fugit o exiliat en una dictadura islàmica i que dona així un servei pèssim a la imatge internacional d'Espanya. Ara que les acusacions de corrupció asfixien també els socialistes, fer passar l'agenda de la suposada normalitat per una visita del rei fallit al monestir de Montserrat la vigília de Sant Joan (més càrrega simbòlica no hi podia haver), i que la cosa acabi amb una nova repressió policial de les protestes, és una idea francament dolenta per passar la revetlla.

DE FIT A FIT

Cultura i oci

FOTOGRAFIA

Les dones de Cindy Sherman que sacsegen el cànon de la feminitat

La galeria Hauser & Wirth Menorca acull una exposició retrospectiva de la fotògrafa nord-americana

CATI MOYÀ
MAÓ

La primera obra que veuen els visitants de l'exposició *Cindy Sherman. The women*, que acull la galeria Hauser & Wirth Menorca de Maó fins al mes d'octubre, podria ser una actualització del cèlebre quadre *Caminant sobre el mar de boira*, de Caspar David Friedrich. En un sol instant, amb una sola obra de la fotògrafa Cindy Sherman (Nova Jersey, 1954) és possible viatjar de les passions i inquietuds de principis de segle XIX a la seva lectura en clau contemporània. L'art ja no ens parla de buscar un sentit a l'existència ni ens guia cap a l'imperi de les emocions. Ara ens força a reflexionar sobre la identitat i les seves representacions.

Al fons d'aquestes dues obres, de Friedrich i de Sherman, es veu un paisatge rocós, inquietant, desconegut; en el cas de la nord-americana, tot i ser una fotografia, apareix també com si hagués estat pintada, fent visibles els traços d'un suposat pinzell. I, a la part central d'ambdues, destaca una figura: al quadre de l'alemany era un home que vèiem d'esquena, en actitud contemplativa, i a qui intuíem perdut en un grapat de reflexions. La protagonista de la fotografia signada per Sherman, en canvi, és una dona –invariablement, ella mateixa– que mira fixament als ulls de l'espectador, amb una actitud entre desafiant i còmplice, vestida amb una bata coberta de plomes –creació de Coco Chanel– i amb els peus delicadament col·locats sobre les roques. "¿Saps realment per què em mires?", sembla demanar l'artista, que més que capficada en les seves cavil·lacions sembla disposada, i decidida, a provocar-ne. Què busquem quan mirem una dona? Què ens amaga? I, sobretot, què ens mostra?

Entre la complaença i la revolta

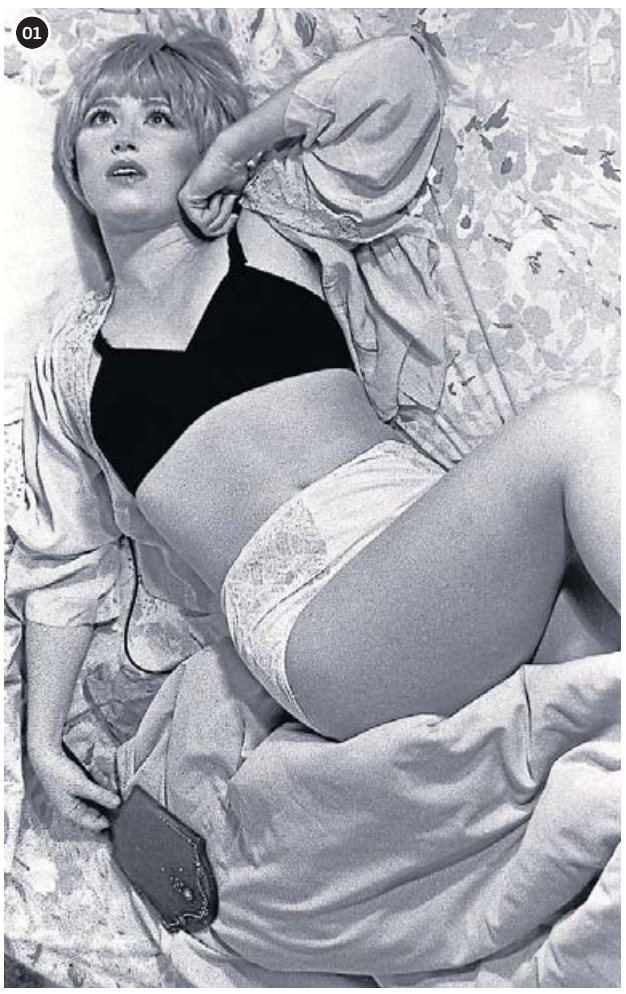
És precisament aquesta darrera pregunta la que batega de fons a l'exposició, una retrospectiva que inclou alguns dels treballs primerencs de l'artista –com una selecció d'una de les seves sèries més conegudes, *Untitled film stills*, feta a finals dels anys 70– i també d'altres més recents, com les que conformen *Ominous landscapes*, la sèrie realitzada el 2010 amb què s'obre la mostra que acull la galeria ubicada a l'illa del Rei, a Maó.

Si bé el recorregut mostra una selecció d'obra molt diversa, en totes s'hi aprecien trets en comú. La protagonista és sempre una dona o, més ben dit, dones molt diferents, que sempre és la mateixa Sherman que les interpreta, i totes evoquen un grapat d'idees associades a la feminitat. "Al llarg de tota la història de l'art, l'home mirava i la dona era mirada –explica Tanya Barson, comissària de l'exposició–. I és cert que en un determinat moment comença a interessar també la mirada de la dona. Però el que fa Sherman és acostar-se a una part d'aquesta mirada que havia estat molt poc explorada: com les dones miren les dones i com reben aquesta mirada, la que prové d'altres dones. Al cap i a la fi, la identitat femenina també s'ha construït, i es construeix encara ara, a través de la mirada femenina".

Mirada
Cindy Sherman mostra com les dones miren les dones

En aquest sentit, els autoretrats de l'exposició s'ubiquen entre l'elegància i la incomoditat, entre la coherència i el dubte, entre la complaença i la revolta. "És difícil descriure el que provoca aquest sentiment d'estranyesa que travessa tota la seva obra, perquè és com si aquestes imatges parlessin de vanitat i de germanor alhora, com si captessin inquietud i també misericòrdia –afegeix Barson–. La construcció d'un mateix és un procés complex i variable, i d'això també en queda constància en aquestes fotografies".

Un altre dels fils conductors de l'exposició és la teatralitat: maquillatges excessius i vestuaris barrocs se superposen a paisatges bucòlics per generar realitats alternatives. "Alguns d'aquests fons són d'illes com Islàndia i Capri, i ens semblava especialment adient exposar-los a una galeria que es troba en una illa dins una altra illa, perquè pensem que el context també és important", explica la comissària. "I tot i ser paisatges reals, l'artista els ha retocat per atorgar-los un aspecte pictòric que aporta una nova dimensió a l'obra. Ella aprofita totes les possibilitats que li ofereix avui la fotografia sense fer-ne un ús evident o superficial. La tecnologia és una eina més en el seu treball", assegura Barson. També ho són la seva formació pictòrica –Sherman va començar els estudis en pintura, però ben aviat es va passar a la fotografia–, l'exposició del mateix dispositiu fotogràfic –especialment en les obres primerenques, on elements com els focus i els endolls són visibles– i les referències cinematogràfiques, que l'artista explora des de múltiples perspectives.

01. *Untitled film still #6* (1977), de Cindy Sherman. 02 Untitled #566 (2016), de Cindy Sherman. CINDY SHERMAN / CORTESIA DE L'ARTISTA I HAUSER & WIRTH

EL MNAC PRESENTA L'INCIDENT D'EXECUCIÓ

Els serveis jurídics del MNAC van presentar ahir al jutjat número 2 d'Osca l'incident d'execució de la sentència que els obliga al trasllat dels murals del monestir de Sixena. Paral·lelament, analitzen com restituir pintures profanes del mateix monestir, que no van quedar malmeses pel foc. El patronat del museu va acordar presentar la incidència per informar de "la incapacitat tècnica del museu" per traslladar les pintures "en el termini establert per la llei d'enjudiciament civil ni tampoc tècnicament".

Una part important de les obres que Sherman va fer al llarg de la dècada del 2010 remet a les representacions del cinema clàssic de Hollywood, dels anys 20 del segle passat. S'hi recreen codis vinculats llavors a la representació femenina –les ones als cabells, les celles perfilades i els llavis ben vermells, en forma de cor, a més del cigar a la mà– que l'artista reinterpreta ubicant-se sobre fons difusos i actuals i forçant l'artificialitat de la composició. Aquestes fotos parlen de com ens relacionem amb els estereotips del passat i com la seva vigència afecta encara ara la creació de la identitat femenina.

De 'Sunset boulevard' a Marilyn

"N'hi ha que semblen directament extretes de *Cabaret* i d'altres que connecten amb la protagonista de *Sunset boulevard*", assenyala Tanya Barson, i continua oferint una llarga llista de vincles de l'obra de Sherman amb el setè art, que va des de les actrius del neorealisme italià fins a Marilyn Monroe. Totes elles connecten amb el que potser és el darrer gran interrogant que sobrevola la mostra de Cindy Sherman a Menorca: ¿en parlar d'identitat és possible distingir entre realitat i ficció? ¿És la feminitat un paper que les dones han sentit, històricament, que havien d'interpretar? ▬

MÚSICA

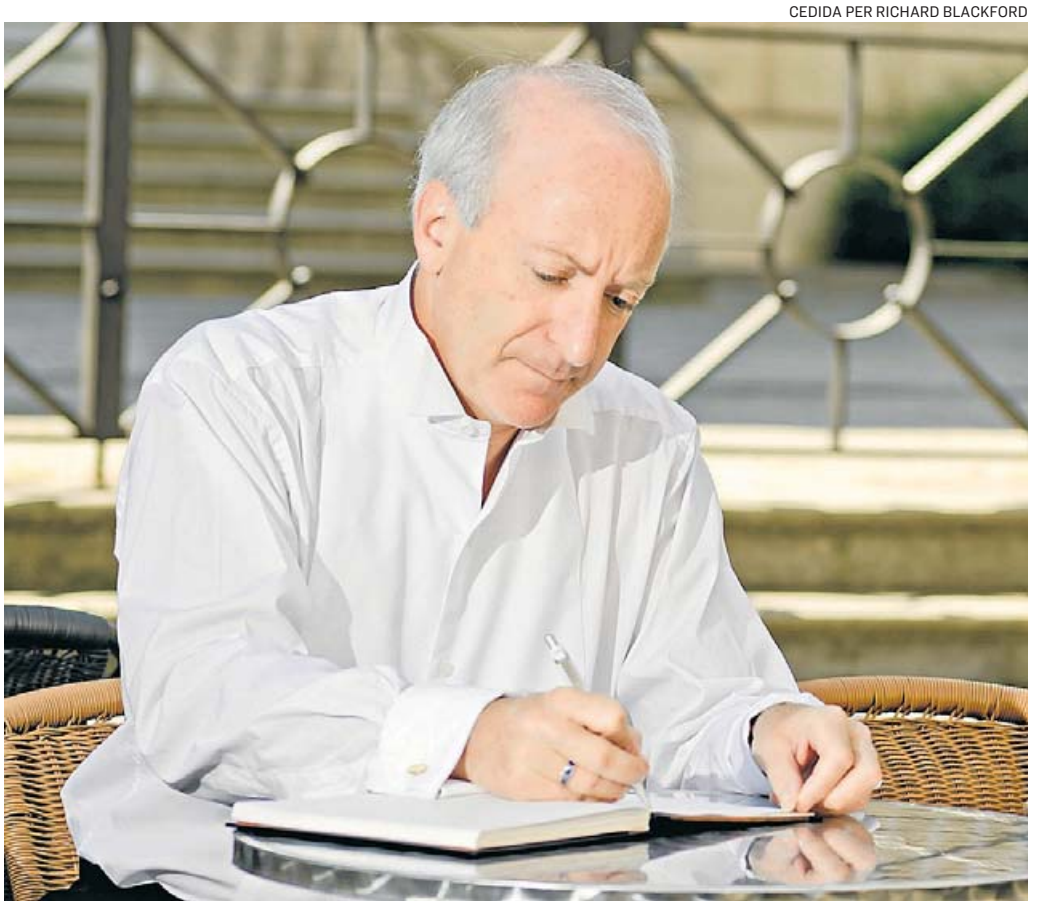
Richard Blackford

COMPOSITOR. AUTOR DE 'SIMFONIA DE LA SAGRADA FAMÍLIA'

"Vaig sentir que a la Sagrada Família hi havia un univers"

QUIM ARANDA
LONDRES

CEDIDA PER RICHARD BLACKFORD

A primers de maig va tenir lloc l'estrena mundial, al Royal Festival Hall de Londres, de *Simfonia de la Sagrada Família*, una peça en tres moviments de Richard Blackford (Londres, 1954) que s'inspira en les formes i l'espiritualitat que transmet el temple de Gaudí, i en concret les tres façanes: Nativitat, Passió i Glòria. Blackford, que viu a cavall entre Mallorca i la capital britànica, té una molt dilatada carrera que el 2014 va fer un gir sobtat: es va consolidar aleshores la trajectòria d'un autor contemporani que sona també com un de clàssic. La prova, a més de la simfonia gaudiniana, que s'acompanya d'una pel·lícula *ad hoc*, pot ser *Pietà* i *Voices of exile*.

Vostè és un home religiós?
Soc de l'Església d'Anglaterra, i una persona molt espiritual. Moltes de les meves composicions, incloenthi *Pietà,* tenen aquesta connexió.

¿Quan va visitar la Sagrada Família per primera vegada?
Cap al 1992. Encara hi havia bastides i era difícil fer-se una idea exacta de quin efecte produiria l'interior. Allò era una obra en construcció. Va ser el 2019, en una visita gairebé per casualitat amb el meu cunyat, que en vaig quedar commogut. Especialment per l'interior, que ja estava acabat. L'efecte de les columnes i dels vitralls era aclaparador. I també el de les façanes del Naixement i de la Passió, de Josep Maria Subirachs, que em van colpir profundament. Després vaig poder visitar la Pedrera i vaig quedar totalment fascinat pel món de Gaudí.

¿Durant la composició de la simfonia, va visitar la Sagrada Família repetidament? Què sentia?
Sí. Des de Mallorca, al matí anava a Barcelona i a la tarda tornava a casa. Durant la visita prenia notes amb l'iPad, una llibreta i un bolígraf. Una de les sensacions més fortes que vaig tenir va ser pensar, com deia Mahler, que dins d'una simfonia hi ha tot un univers. I vaig sentir que a l'interior de la Sagrada Família també hi havia un univers, per la manera com Gaudí inclou tota la natura: els animals estranys a l'exterior, les columnes que semblen arbres gegants a l'interior... La natura travessa tot l'edifici. Crec que Gaudí volia que fos un espai inclusiu, no només per a catòlics i ni tan sols per a cristians, sinó un lloc on qualsevol pogués trobar inspiració espiritual. Aquesta idea em va captivar molt.

La basílica encara no està acabada. ¿Ho va intentar reflectir en la seva simfonia?
Sí, especialment pel que fa a la façana de la Glòria... Sabem, pels models de Gaudí, que a la part superior d'aquesta façana hi hauria el *Credo*. Així que vaig pensar que el començament del darrer moviment seria una versió del *Credo*, extreta del text llatí, començant amb una melodia de trompa. A partir d'aquí vaig desenvolupar un tema que recorre tot el moviment final. I com que la façana encara no està acabada, vaig voler celebrar la llum dels vitralls que hi haurà al seu voltant. Al final s'hi afegeix l'orgue i la música s'eleva, com en una ascensió.

¿Com s'imagina la interpretació de la simfonia a la Sagrada Família, si mai s'hi presenta?
Seria meravellós tenir pantalles múltiples i que es projectés el film, amb música en directe. I que el públic veiés alhora el film i l'edifici real, el sostre i l'orgue, i sentís la música. Crec que podria ser una experiència molt poderosa.

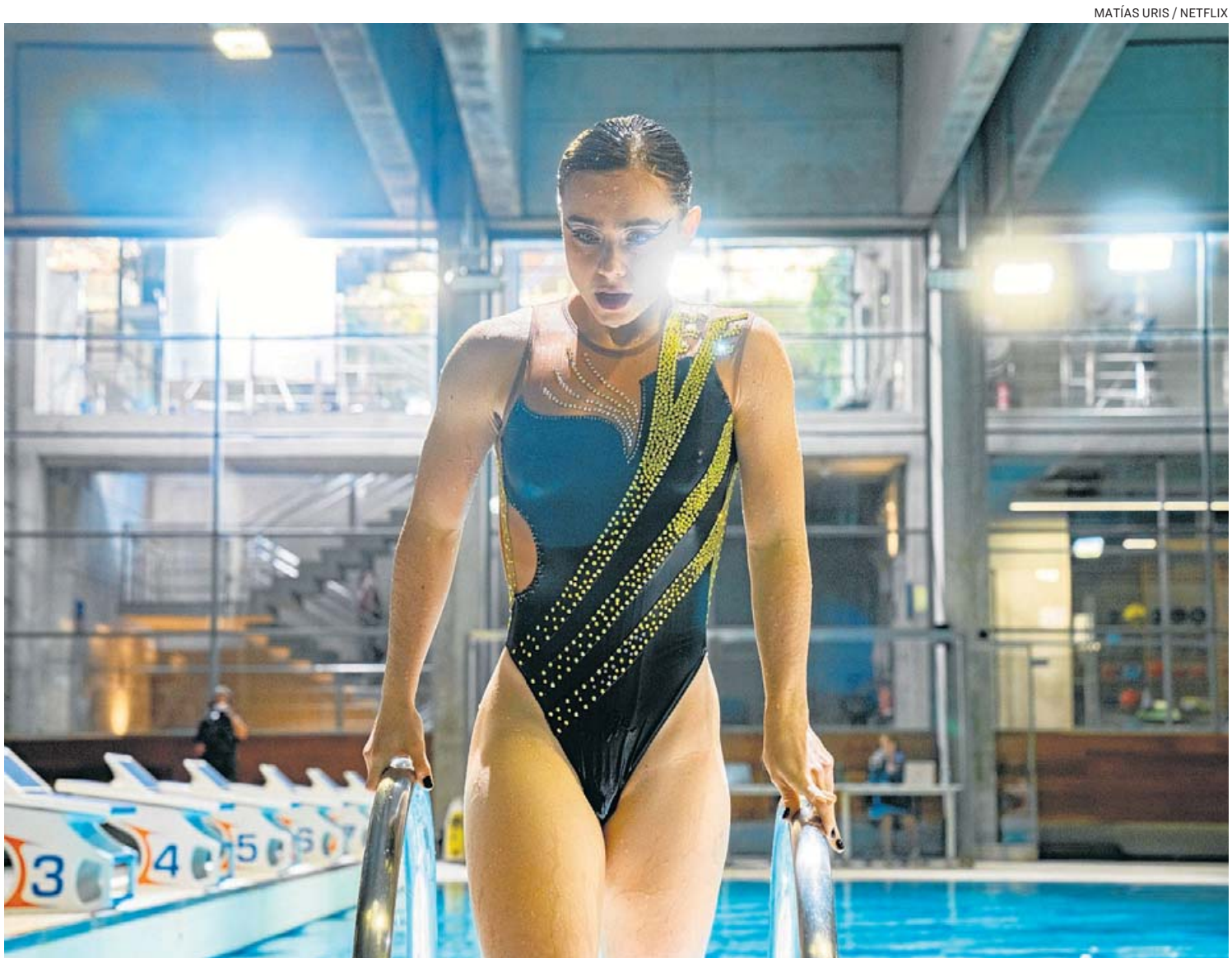
> "Crec que Gaudí volia que fos un espai inclusiu, no només per a catòlics"

> "He escrit una peça inspirada en la novel·la 'Orbital', de Samantha Harvey"

***Voices of exile* és una peça molt compromesa socialment i políticament. Quin és el seu compromís amb el seu temps en tant que artista?**
Part del paper d'un artista és fer de testimoni del que està passant al món. Cal denunciar a través de la música, la poesia, el cinema i el teatre les desgràcies i les situacions injustes que viu la gent. Sento aquest deure, i crec que això es nota en diverses de les meves obres. També és el cas de *Pietà*, que utilitza textos d'Anna Akhmàtova. Però per a mi no era només una obra sobre Maria, la mare de Jesús, sostenint el seu fill mort. La vaig escriure mentre es bombardejava Síria. Recordo veure unes imatges esgarrifoses d'una mare amb el seu fill en braços, i vaig pensar: "Aquesta és la Pietat del nostre temps". Aquesta és la motivació de molta de la meva música. Un exemple recent, potser el més optimista que he escrit mai, és una peça inspirada en la novel·la *Orbital*, de Samantha Harvey. És una obra per a bandes de metall que serà interpretada per centenars de formacions arreu d'Europa. Celebra la bellesa i la fragilitat del planeta i convida a relativitzar les nostres disputes humanes des d'una mirada més ampla. ▬

FICCIÓ

MATÍAS URIS / NETFLIX

Clara Galle és Amaia Olaberria. NETFLIX

Esport, adolescents i hormones: arriba 'Olympo' a Netflix

Clara Galle protagonitza aquesta ficció sobre joves d'un centre d'alt rendiment

ALEJANDRA PALÉS
BARCELONA

Cossos musculats, ambicions i drames de tota mena. La nova proposta juvenil de Netflix, *Olympo*, confia en aquests tres elements i una protagonista a l'alça, la navarresa Clara Galle, per seduir els espectadors que van caure rendits a *Élite*, una de les sèries més populars de la història del servei d'estríming. Així i tot, més enllà del públic al qual es dirigeix i d'algunes escenes sexuals, totes dues tenen més aviat poc a veure. *Olympo*, que arriba divendres a la plataforma, planteja l'eterna pregunta de fins on s'està disposat a arribar per complir els somnis, en aquest cas esportius.

Olympo, creada per Jan Matheu, Ibai Abad i Laia Foguet, s'ambienta en un centre d'alt rendiment esportiu. Hi arriba la Zoe (Nira Osahia), una noia amb un passat conflictiu però amb un possible futur brillant com a atleta. Acostumada a una altra mena de vida, no acaba d'entendre la pressió que s'imposen els residents del CAR Pirineos. Una de les esportistes més destacades del centre, i una de les més autoexigents, és l'Amaia (Clara Galle), nedadora de natació sincronitzada que aspira a anar a les Olimpíades i complir així el somni que no va poder assolir la seva mare. La seva companya de duet i millor amiga és la Núria (María Romanillos), que, inesperadament, la supera esportivament per primera vegada. Arran d'això, l'Amaia s'adona que altres esportistes del centre estan millorant el rendiment de manera excepcional. A més de tractar el problema del dopatge, la sèrie també tracta qüestions com ara l'homofòbia en l'esport.

Clara Galle, que es va fer famosa per la sèrie de pel·lícules *A través de...*, és la cara més visible del jove repartiment de la sèrie (la intèrpret és un autèntic fenomen a les xarxes socials, on té gairebé cinc milions de seguidors). Ella és la principal protagonista femenina, però la sèrie també ha recorregut a rostres masculins de moda, com Nuno Gallego (*Clanes*, *Élite*) i l'uruguaià Agustín Dellacorte, un dels protagonistes de *La societat de la neu*.

Un dels requisits per formar part del repartiment era posar-se en forma, perquè la majoria dels actors havien d'interpretar personatges que són esportistes professionals. Alguns ja venien amb part de la feina feta, com és el cas de Dellacorte, que va ser jugador de rugbi i va formar part de la selecció del seu país, però tots s'han sotmès a entrenaments. Durant el seu pas per *La revuelta*, Galle va explicar que tot i que ella sempre havia fet esport, gràcies a la sèrie havia agafat gust per la natació sincronitzada, i un cop acabat el rodatge encara practica aquest esport al gimnàs municipal del barri on viu.

Sobre les constants comparacions entre *Olympo* i *Élite* des que es va donar a conèixer el projecte, els actors hi treuen importància. Galle admet que ho entén, perquè les dues sèries comparteixen elements, com ara el fet d'estar protagonitzades per joves que conviuen en un mateix centre i que han estat creades per la mateixa productora, Zeta Studios. "A mi m'agrada moltíssim que diguin que és el nou *Élite*, perquè si realment és la impressió des del principi, és que hi ha una motivació per veure la sèrie", raona Galle.

Relleu
La sèrie busca un públic similar al que va seduir 'Élite'

Trames
'Olympo' tracta el tema del dopatge i també l'homofòbia

Tres sèries juvenils esportives més

'L'Acadèmia' (3Cat)

Una de les últimes sèries juvenils esportives emeses al 3Cat és aquest drama futbolístic. L'escenari principal de *L'Acadèmia* és el centre de formació de l'Apolo FC, on un grup de nois i noies es preparen per convertir-se en estrelles mundials del futbol. Durant el pas per l'escola els joves no només han de créixer com a esportistes sinó també com a persones, i això dona peu a tractar temes tan diversos –i imprescindibles en una sèrie juvenil– com el despertar sexual, les inseguretats, la superació personal i les relacions familiars.

'Les de l'hoquei'

En l'àmbit català també trobem *Les de l'hoquei*, una sèrie amb mirada femenina i feminista que seguia les vides de set jugadores adolescents de l'equip d'hoquei del Club Patí Minerva i la seva entrenadora. Nascuda d'un projecte de final de carrera, la sèrie apostava per un repartiment jove i va permetre descobrir noves intèrprets com Clàudia Riera i Asia Ortega.

'Friday night lights'

Emesa entre el 2006 i el 2011, *Friday night lights* és segurament un dels grans referents pel que fa a les sèries juvenils esportives. La ficció s'ambientava a Texas i se centrava en les interioritats dels membres de l'equip de futbol americà de l'institut d'un petit poble, una excusa per parlar de moltes altres qüestions, com ara el racisme, l'avortament i la falta d'oportunitats als Estats Units més profunds. Va guanyar dos premis Emmy, el de millor actor per a Kyle Chandler, que interpretava l'entrenador, i el de millor guió de drama.

REVETLA'T CONTRA EL SOROLL (INFORMATIU)

Per Sant Joan, subscriu-te a l'ARA amb un 50% de descompte

Cada dia rebem milers d'impactes que competeixen per la nostra atenció. Igual que els petards de la revetlla de Sant Joan, el soroll informatiu ens envaeix els sentits, fins que ja no el sentim.

Per això, a l'ARA el combatem amb periodisme i informació filtrada, curada i contrastada. Perquè puguis distingir el que és fiable, amb una visió crítica i, sobretot, sense soroll.

Oferta de Sant Joan al 50% de descompte
Disponible fins al 24 de juny a les 23.59 h
Subscriu-t'hi **a d.ara.cat/santjoan** o escanejant el codi

ara

JABARI PARKER FA OFICIAL QUE MARXA
El Barça de bàsquet va confirmar l'acord per a la rescissió de contracte de Jabari Parker, que s'acabava el 2026. El club no rebrà cap compensació econòmica per la marxa de l'aler-pivot al Partizan serbi, però s'estalvia l'últim any de salari.

Esports

LA RENOVACIÓ DE FRENKIE DE JONG, A PUNT DE CARAMEL

El Barça i Frenkie de Jong estan molt a prop d'arribar a un acord per a la renovació del contracte del migcampista neerlandès. Segons avançava Jijantes, les negociacions estan molt avançades i es podrien tancar aquesta mateixa setmana. Amb la renovació del contracte actual, que s'acabava el 2026, el club reestructurarà el cost salarial del jugador i guanyarà marge en el *fair play*.

Nico Williams no tindrà un rendiment immediat

Si arriba al Camp Nou, l'actual extrem de l'Athletic Club haurà de créixer en diversos aspectes del joc

MARC MAYOLA
BARCELONA

Nico Williams i Lamine Yamal saludant-se abans d'un partit entre Barça i Athletic Club. QUIQUE GARCÍA / EFE

Quan un jugador canvia d'equip, inicia un procés d'adaptació a la nova realitat que l'envolta. En alguns casos triga menys, en d'altres més. I fins i tot hi ha futbolistes que no arriben mai a acostumar-se a l'equip que els ha fitxat. La majoria de canvis també posen a prova la capacitat del jugador d'ajustar-se a canvis socials: club nou, ciutat nova en la majoria dels casos i, potser, la necessitat d'aprendre una nova llengua i aclimatar-se a una lliga diferent. En el cas que ens ocupa, Nico Williams, l'extrem que vol el Barça, podríem pensar que aquest procés serà bufar i fer ampolles.

Si el navarrès deixa l'Athletic Club i firma pel conjunt català no canviaria de lliga i, a més, ha demostrat bona química a la selecció espanyola amb diversos futbolistes que passarien a ser els seus nous companys d'equip, especialment amb Lamine Yamal. És cert que, amb Espanya, tot i que teòricament juguen lluny l'un de l'altre (cadascú en un extrem), sembla que ho facin sempre junts i ben a prop. Hi ajuda el canvi d'orientació de Lamine Yamal quan rep obert a la dreta, però també la capacitat de Williams de trobar el seu amic al límit de l'àrea quan és ell qui té la pilota i mira d'enfonsar el rival tot conquerint la línia de fons. Williams pot fer aquesta passada enrere, o horitzontal cap a la frontal, un cop ha agrupat defenses.

De la mateixa manera, també és cert que el seu hipotètic fitxatge pel Barça plantejaria, d'entrada, un parell de dubtes raonables relacionats amb la naturalesa de l'extrem nascut a Pamplona. Williams és un futbolista que avui s'expressa millor en espais grans i fent driblatges llargs. Per entendre'ns, aquells que un cop fets permeten córrer. Al Barça, contra una majoria de rivals que esperen tancats i miren de negar el més mínim espai a camp contrari, és fonamental ser extremadament sensible i precís en tots els gestos tècnics. Controls, passades, parets i, per exemple, el dríbling curt que et permet deixar enrere un rival però que, ràpidament, t'obliga a prendre una altra decisió perquè l'has fet en un espai reduït i de seguida et salta la cobertura de l'adversari. Que Williams no sigui un expert en aquesta faceta no vol dir que no en pugui aprendre. Segurament el model de joc de l'Athletic Club no l'obliga a fer passos de gegant en aquest aspecte, però si fitxa pel Barça és una cosa a millorar.

El segon dubte important i raonable que genera és la seva capacitat defensiva. Més que capacitat, podríem dir predisposició, perquè això es pot aprendre (són nocions tàctiques) i Williams té les aptituds condicionals per créixer també en aquesta matèria. D'entrada, però, no mossega com Raphinha o Luis Díaz, i aquest també és un àmbit de millora que Flick, segurament, voldria treballar amb ell. La pressió agressiva és innegociable en el catàleg futbolístic de l'entrenador alemany.

Williams ha de millorar en espais reduïts i tenir més predisposició defensiva

Malgrat aquestes qüestions, els dubtes i la incertesa que comporta qualsevol canvi d'equip, sembla raonable que Flick vulgui fer de Nico Williams el seu Kingsley Coman particular a Barcelona. El francès era el seu extrem esquerre preferit al Bayern per la seva ètica de treball i perquè mostrava una bona comprensió del joc, però, com Nico, també per l'explosivitat, el canvi de ritme endimoniat, la capacitat per repetir esforços i el talent per eliminar rivals en l'un contra un. Coman, això sí, tenia i té dríbling curt i llarg.

D'altra banda, com Nico quan està en forma, el Coman del Bayern de Flick enfonsava estructures rivals i ajuntava defenses abans del gest definitiu, fos centrada, passada o xut. També com Nico, i probablement de manera encara més accentuada, Coman sempre ha pogut ser més polit, delicat i precís en aquests gestos finals. I és curiós perquè, tot i no ser bo en la definició, ell va marcar el gol més important en l'etapa de Flick al Bayern, el de la final de la Copa d'Europa del 2020 contra el PSG. Ho va fer rematant de cap i amb els ulls tancats, perquè, com ell diu, rematar amb el cap mai li ha fet gràcia.

Dues alternatives per a l'extrem

Si el Barça fitxa Williams i no ven Raphinha, tindrà dues maneres diferents d'interpretar l'extrem esquerre. En funció del rival o del moment de forma de cadascú, Flick optarà per l'un o per l'altre. Això seria riquesa de plantilla, més enllà de la possibilitat de veure'ls junts amb Lamine Yamal fent de *nou* i el brasiler a la dreta, o el mateix Raphinha per dins si Flick prefereix no moure el de Rocafonda de la banda. La plantilla oferiria al tècnic alemany diverses configuracions, però això ja són figues d'un altre paner.

L'ATLÈTIC DE MADRID CAU ELIMINAT DEL MUNDIAL DE CLUBS

El conjunt matalasser va derrotar el Botafogo amb un gol de Griezmann al minut 87 (1-0), però el triomf va ser insuficient per passar ronda al grup B del Mundial de Clubs. Amb la victòria del París Saint-Germain contra el Seattle Sounders (2-0) hi va haver un triple empat a sis punts i tant el PSG (primer) com el Botafogo (segon) es van classificar per la diferència de gols.

EL SORTEIG DE LA LLIGA ES FARÀ EN UN PETIT POBLE D'ÀVILA

La Federació Espanyola de Futbol va informar que el sorteig del calendari de les competicions de la temporada 2025-26 se celebrarà el dimarts, 1 de juliol, al poble de San Juan de la Nava (Àvila), en homenatge als pobles que tenen problemes de pèrdua de població. El mateix dia se sortejarà el calendari de Primera, Segona, Primera RFEF i la Primera femenina.

Coventry, durant l'acte d'ahir a Lausana. GREG MARTIN / EFE

La dona més poderosa de l'esport ja mana

Kirsty Coventry assumeix la presidència del COI

TONI PADILLA
BARCELONA

"¿Ets conscient que ets la persona que manarà més en l'esport mundial?", li va preguntar fa poc el seu marit a Kirsty Coventry abans d'esmorzar. "Vaig mirar-lo com dient... què coi diu?", explicava aquests dies Coventry. La que va ser campiona olímpica de natació ja és la primera dona a presidir el Comitè Olímpic Internacional (COI), després de l'acte d'ahir en què l'alemany Thomas Bach li va cedir el testimoni. Una fita històrica, perquè es tracta de la primera dona al capdavant de la institució fundada pel baró Pierre de Coubertin el 1894 i la primera persona de l'Àfrica. I també és la segona persona que arriba a la presidència més jove, amb 41 anys, només per darrere de De Coubertin, que va arribar al càrrec amb 33.

L'acte celebrat a la seu del Comitè a Lausana arriba just en un moment tens per l'intercanvi de míssils entre Israel i l'Iran, la crisi de Gaza i la guerra d'Ucraïna. I sobretot pel bombardeig nord-americà a l'Iran ordenat per Donald Trump, que ha dinamitat bona part de la política internacional en els tres mesos que han passat des del dia que Coventry va ser elegida presidenta. A l'acte d'ahir, ni Bach ni Coventry van parlar de política. Un dels pocs missatges en aquesta direcció podria ser l'elecció d'*Imagine* de John Lennon, l'himne a favor d'un món sense guerres, que hi va sonar. Coventry en teoria era una elecció ben vista per Trump, perquè defensa posicions semblants en l'afer de les esportistes transgènere. Però ara haurà de veure com evoluciona la política internacional a tres anys dels Jocs de Los Angeles del 2028, amb la possibilitat de boicots damunt la taula. L'exnadadora va ser elegida el 20 de març per conduir el COI durant els vuit anys vinents després d'imposar-se al català Juan Antonio Samaranch. "Avui és un dia d'alegria perquè passem la torxa a una nova generació", va dir Bach, que passa a ser president vitalici del COI. De fet, l'alemany és el mentor de Coventry.

En el seu primer discurs, Coventry va dir que l'olimpisme "necessita canviar i adoptar noves formes" i va valorar què suposava ser la primera representant femenina del COI: "Vaig tenir la gran sort de comptar des de molt petita amb dones molt fortes al meu voltant, des de les meves àvies fins a la meva mare", va explicar davant de les seves dues filles: Ella, de 6 anys, i Lily, de 7 mesos. En el discurs de comiat, Bach va dir que gràcies a Coventry "el moviment envia un poderós missatge al món: el COI continua evolucionant". "Crec que el moviment olímpic està preparat per a aquest futur", va concloure. Però la nova presidenta haurà d'afrontar uns reptes geopolítics superiors als que es va trobar Bach, que ha manat en temps de pau.

Una gesta que no es veia des de feia 25 anys a la NBA

Gilgeous-Alexander lidera el triomf Thunder

ÀLEX GOZALBO
BARCELONA

L'heroi que gairebé mai comet errades va tenir la millor de les recompenses. Shai Gilgeous-Alexander va liderar la victòria dels Oklahoma City Thunder en el setè i definitiu partit de les finals de la NBA (103-91). El base va sumar 29 punts i 12 assistències per tancar una temporada històrica amb el primer anell de campions de la franquícia. "No sembla real, però ho hem merescut perquè hem treballat molt", va dir.

Convertit en l'heroi d'Oklahoma City, una petita ciutat de tan sols 700.000 habitants, Gilgeous-Alexander dedica un quart d'hora a signar autògrafs abans de cada partit. La nova estrella de la NBA, que va coincidir amb el badaloní Jordi Fernández a la selecció canadenca, arriba a fer fins a 400 signatures per nit. "Si quan era petit hagués tingut l'oportunitat d'aconseguir l'autògraf de Kobe Bryant, hauria fet el que fos. Intento fer realitat el somni d'algun nen", diu. Tal com va destacar Adam Silver, comissionat de la NBA, el jugador dels Oklahoma City Thunder va aconseguir una gesta que no es veia des de feia vint-i-cinc anys i va combinar l'MVP de la temporada regular amb l'MVP de les finals de la NBA i la distinció de màxim anotador. Shai va unir el seu nom als de Kareem Abdul-Jabbar, Mchael Jordan i Shaquille O'Neal. La seva mitjana va ser de 30,3 punts, 5,6 assistències, 4,6 rebots, 1,9 recuperacions i 1,6 taps.

Quan va ser elegit millor jugador de la temporada, Gilgeous-Alexander va regalar un rellotge valorat en 15.000 dòlars a cada company d'equip. Shai, que té passió per la moda i es director creatiu de Converse, és un esportista atípic que negocia els seus contractes sense representant.

El base dels Thunder, que va néixer a Toronto, és fill d'un jugador de bàsquet que va guiar els seus primers passos com a entrenador i d'una atleta que va representar Antigua i Barbuda als Jocs de Barcelona 92. El seu estil de joc ha sorprès tant els principals analistes com els seus defensors gràcies al seu infal·lible tir de mitjana distància, un recurs gairebé oblidat en l'època d'or dels triples. La seva gran virtut són les poques errades que comet durant un partit, en què la seva presa de decisions és exquisida. "Soc un paio tranquil", sol dir.

Drama per als Pacers

El setè partit va ser especialment cruel amb Tyrese Haliburton, que es va trencar el tendó d'Aquil·les durant el primer quart. El jugador dels Pacers va caure a terra quan va intentar superar Gilgeous-Alexander i immediatament va començar a plorar de dolor. La imatge perdurarà durant anys a la memòria dels aficionats d'Indiana.

La final es va decidir durant una segona meitat en què els Pacers, que durant tots els *play-offs* havien superat adversitats inimaginables, es van quedar sense energia per competir.

Shai Gilgeous-Alexander, en acció durant el darrer partit. MANUELA SOLDI / EFE

PROGRAMACIÓ TELEVISIVA

INFORMACIÓ SERVIDA PER ONEDATA

TV3

06.00 **Notícies 3/24.**
10.55 **André Rieu. Live in Malta** (Concert). Concert d'André Rieu, violinista i director d'orquestra neerlandès.
12.10 **Martin Clunes: Islands of America.** Inclou Hawaii i Alaska i Washington, Califòrnia i Louisiana.
13.55 **Zona zàping** (Zàping). Programa d'entreteniment que ofereix un resum de les imatges més espectaculars i divertides del món de l'esport.
14.30 **Telenotícies migdia.** Presentadors: Raquel Sans, Xavi Coral. Esports: Marta Bosch, Francesc Mauri.
15.40 **Pel·lícula: L'ídol.** Regne Unit, França, 2015. Dir.: Stephen Frears. Int.: Ben Foster i Lee Pace. Història de l'auge i la caiguda de Lance Armstrong. La narració se centra en la investigació que va treure a la llum un dels fraus més escandalosos que es recorden. Després de superar un càncer, l'americà Lance Armstrong va guanyar set Tours de França de manera consecutiva. La seva fama creixia, el seu estatus d'heroi i exemple de superació li reportaven beneficis enormes i fins i tot va crear la fundació Livestrong per investigar la cura contra el càncer. Tot i això, el periodista David Walsh creu que Armstrong es va dopar en totes les seves victòries, i posa en risc la seva reputació i la seva carrera per demostrar-ho.

17.35 **Pel·lícula: La directora d'orquestra.** Països Baixos, Bèlgica, 2018. Dir.: Maria Peters. Int.: Christanne de Bruijn i Benjamin Wainwright. Estats Units,1926. Quan era només una nena, l'Antonia Brico i els seus pares van emigrar als Estats Units. Ara, amb 24 anys, el seu somni és convertir-se en una gran directora d'orquestra. És per això que l'Antonia decideix enfrontar-se al món i presentar-se a un examen d'ingrés a l'Orquestra Filharmònica de Berlín. No obstant això, quan apareix l'amor de la seva vida, ha d'escollir entre fer cas al seu cor o continuar lluitant pels seus somnis.
20.15 **Està passant** (Humor). Presentadors: Òscar Andreu, Jair Domínguez, Natza Farré, Queco Novell. Col·laboradors: Marc Giró, Elisenda Carod, Judit Martín, Magí, Marc Sarrats, Núria Marín. Informatiu satíric que analitza les claus de l'actualitat del dia i en busca la part divertida.
21.00 **Telenotícies vespre.** Presentador: Toni Cruanyes. Esports: Maria Fernández Vidal, Gemma Puig.
22.05 **Nits Sense ficció.** Màqkina. Història d'una subcultura. La cultura dance arrasa a tot Europa als anys 90, i a Catalunya es pren el relleu de La Ruta Valenciana, en la qual comencen a emergir tota una sèrie de discoteques i after hours que programen un so propi, de nom màkina. D'aquesta manera neix un fenomen i una subcultura que comença a devorar els caps de setmana.

23.25 **Nits Sense ficció.** La festa eterna. Barcelona, 1983. Ricardo Campoy, un noi de 20 anys enamorat de la música de ball i les discoteques, decideix crear una discogràfica amb el seu millor amic. Així neix Max Music. Mentre els dos empresaris busquen el seu primer èxit comercial, un jove amb molt de talent els mostra el megamix, un revolucionari subgènere de música de ball construït de manera artesanal amb desenes de trossos de cançons diferents.
00.10 **Nits Sense ficció.** Dansa macabra. Barcelona, 1990. Ricardo Campoy i el seu soci, Miquel Degà, són amics íntims des de l'adolescència i s'han convertit en els empresaris discogràfics de moda. Però, amb el pas dels anys, Miquel Degà s'ha convertit en una persona massa agressiva i sense escrúpols. Un mal necessari per a un Campoy que viu sota el lema tot s'hi val per triomfar. Amb el canvi de dècada, el vaixell insígnia de Max Music, la sèrie Max Mix, entra en declivi, però la música de ball continua en auge.
01.00 **Nits Sense ficció.** L'últim ball.

SX3 / 33

06.00 **Les tres bessones.**
07.52 **L'hora del Timmy.**
08.29 **El Mic i els seus amics.**
08.39 **Titó.**
08.45 **A jugar! Amb en Titó i els Fa La La.**
08.57 **Jasmine & Jambo.**
09.25 **La Patrulla Peluda.**
10.00 **Projecte Beta.**
11.25 **Les Sisters.**
12.11 **Faraday.**
12.31 **Al mar.**
12.42 **Prodigiosa: Les aventures de Ladybug i Gat Noir.**
13.26 **Dracs: Els genets de l'illa del Fred.**
14.10 **Bola de drac.**
15.15 **La casa d'Anubis.**
16.00 **El xai Shaun.**
16.25 **El Mic i els seus amics.**
16.36 **Colourblocks.**
16.46 **Titó.**
16.57 **A jugar! Amb en Titó i els Fa La La.**
17.08 **La Patrulla Peluda.**
18.15 **Pel·lícula: Mortadel·lo i Filemó contra en Jimmy el Catxondo.** Espanya, 2014. Dir.: Javier Fesser. Els agents Mortadel·lo i Filemó es veuen obligats a fer ús de tota la seva capacitat per no resoldre mai res i sembrar el caos allà on van per trobar el parador del Jimmy, un malfactor acomplexat que tampoc destaca pel seu elevat coeficient intel·lectual i que duu al seu helicòpter una bomba atòmica que pot esclatar en qualsevol moment.
19.45 **Projecte Beta.**
19.59 **Les tortugues ninja.**
20.44 **Bola de drac Súper.**
21.07 **One piece.**
21.55 **Plats bruts.** (T4). Les famílies del David i el Lopes han fet plans per celebrar el Nadal, però no han comptat amb ells. Per això tots dos decideixen que el dia de Nadal sigui un dia normal i corrent.
22.24 **André Rieu. Live in Malta.**
23.30 **Pel·lícula: Il·lusions perdudes.** Bèlgica, França, 2021. Dir.: Xavier Giannoli. Int.: Benjamin Voisin i Cécile de France. Lucien de Rubempré, un jove poeta de classe baixa, està bojament enamorat de la baronessa Louise de Bargeton. El risc d'escàndol els obliga a fugir a París, on esperen viure i estimar-se lliurement. El Lucien, però, aviat es troba amb el rebuig de la baronessa.

01.54 **De bon humor.** Inclou Humor al teatre i L'humor a les sèries.
03.34 **Òpera en texans.**
04.32 **Arròs covat** (Sèrie).

ESPORT3

08.30 **Aire lliure.**
10.00 **GR Barcelona.**
10.27 **Xarxa natura.**
10.33 **Trens singulars.**
11.25 **Copa del Rei de futbol.**
14.00 **Zona zàping.** Barça, campió de Copa.
14.50 **Zona UFEC.**
15.00 **Obrint plaça.** La seguretat.
15.25 **Trens singulars.**
16.15 **La meva curiosa ciutat.**
17.10 **3 Nacions.**
17.20 **Transpyr.**
17.35 **L'home més fort del món.**
18.30 **El fitxatge.**
20.06 **Zona UFEC.**
20.15 **Zona zàping.**
20.50 **Lliga Nacional de Futbol Sala.** Jimbee Cartagena Costa Cálida-Barça. En directe. Final: tercer partit del play-off. des del Palau dels Esports de Cartagena.

22.45 **Vaques Sagrades.** Jordi Robirosa, aposto-flant!
23.55 **Zona zàping.**
00.30 **324 Esports.**

LA 1

07.50 **La hora de La 1.**
10.35 **Mañaneros 360.**
13.55 **L'informatiu.**
14.20 **Mañaneros 360.**
15.00 **Telediario 1.**
15.35 **Deportes 1.**
15.40 **El tiempo.**
15.45 **L'informatiu 2.**
15.55 **Malas lenguas.**
17.20 **Valle Salvaje.**
18.10 **La Promesa.**
19.10 **El club de La Promesa.**
19.40 **Aquí la Tierra.**
21.00 **Telediario 2.** Presentadora: Marta Carazo. Inclou El tiempo.
21.35 **Deportes 2.**
21.40 **La Revuelta.**
23.00 **That's My Jam: que el ritmo no pare.** La cantant i presentadora de televisió Ruth Lorenzo i l'actriu Elena Rivera competeixen contra l'equip format per la compositora i actriu Beatriz Luengo i la dissenyadora de moda Vicky Martín Berrocal.

01.40 **La noche en 24 horas.**

ANTENA 3

08.55 **Espejo público.**
13.20 **Cocina abierta con Karlos Arguiñano.**
13.45 **La ruleta de la suerte.**
15.00 **Antena 3 Noticias 1.**
15.30 **Deportes.**
15.35 **El tiempo.**
15.45 **Sueños de libertad.**
17.00 **Y ahora Sonsoles.**
20.00 **Pasapalabra.**
21.00 **Antena 3 Noticias 2.**
21.30 **Deportes.**
21.35 **El tiempo.**
21.45 **El hormiguero.** El programa rep els actors Ernesto Sevilla i Joaquín Reyes, que presenten la pel·lícula Sin cobertura, que arriba als cinemes el 22 d'agost.
22.50 **Renacer** (Sèrie). El Cem confessa a l'Evren i a la Bahar que és un hacker i que els homes que van disparar al seu germà pertanyien a una banda. Més tard, s'ofereix a piratejar i escoltar les trucades del Timur i l'Efsun.

02.15 **Sportium Game Show.**

CUATRO

07.00 **Love Shopping TV Cuatro.**
07.30 **¡Toma salami!**
07.50 **Alerta Cobra** (Sèrie).
10.30 **En boca de todos.**
14.00 **Noticias Cuatro.**
14.55 **ElDesmarque Cuatro.**
15.10 **El tiempo.**
15.30 **Todo es mentira.**
18.30 **Lo sabe, no lo sabe.**
20.00 **Noticias Cuatro.**
20.45 **ElDesmarque Cuatro.**
21.00 **El tiempo.**
21.10 **First Dates.**
22.50 **Código 10.** El programa ofereix informació exclusiva sobre la presumpta trama de corrupció que esquitxa exalts càrrecs del PSOE. Segons el sumari judicial, s'investiga el suposat ús de recursos públics i del partit per costejar diverses trobades sexuals en pisos turístics. Més tard, l'espai presta atenció al cas de Pepe Lomas.

01.45 **Sportium Game Show.**
02.25 **En el punto de mira.**

TELE 5

12.15 **Vamos a ver.**
15.00 **Informativos Telecinco.**
15.30 **ElDesmarque Telecinco.**
15.45 **El tiempo.**
15.50 **TardeAR.**
18.30 **El diario de Jorge.**
20.00 **Informativos Telecinco.**
20.30 **ElDesmarque. Mundial.**
21.00 **FIFA Club World Cup 2025.** SL Benfica-FC Bayern München.
23.00 **El gran show.**
00.50 **El rey del mando.**
02.00 **Gran Madrid Show.**

LA SEXTA

06.45 **Remescar, cosmética al instante.**
07.00 **Previo Aruser@s.**
09.00 **Aruser@s.**
11.00 **Al rojo vivo.**
14.10 **Noticias 1ª edición.**
15.10 **Jugones.**
15.40 **La Sexta meteo.**
15.45 **Zapeando.**
17.15 **Más vale tarde.**
20.00 **Noticias 2ª edición.**
21.00 **La Sexta Clave.**
21.20 **La Sexta meteo.**
21.25 **La Sexta deportes.**
21.30 **El intermedio.**
22.45 **Tor.**
01.20 **#Caso.**
02.20 **Pokerstars.**

LA 2

09.55 **La aventura del saber.**
10.55 **Ciencia Maps.** (T1).
11.10 **Documenta2.**
12.00 **Culturas 2.**
12.45 **Jeopardy.**
13.30 **El cazador.**
15.30 **Saber y ganar.**
16.20 **Grandes documentales.**
17.10 **Planeta selva.** (T1).
17.35 **Acústicament 2025.**
18.35 **La trampa.**
19.00 **Malas lenguas.**
21.00 **Cifras y letras.**
22.00 **Imma Tataranni**
01.40 **Documenta2.**
02.35 **Conciertos de Radio 3.**

BETEVÉ

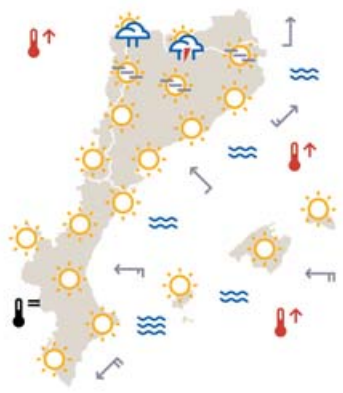
12.05 **Cinema d'estiu: Rodin.**
14.00 **BTV Notícies migdia.**
14.30 **Per les teulades de les ciutats.**
15.25 **Clàssics sense interrupcions: Atrapados.**
16.50 **Monty Python's Flying Circus.**
17.20 **Va passar aquí.**
17.55 **Música moderna.**
19.30 **BTV Notícies vespre.**
20.00 **Cinema d'estiu: Rodin.**
21.55 **Primera sessió: Mujer y marido.**
23.35 **Monty Python's Flying Circus.**
00.05 **L'hora del podcast.**

EL TEMPS AMB ÀLEX SANCLIMENT

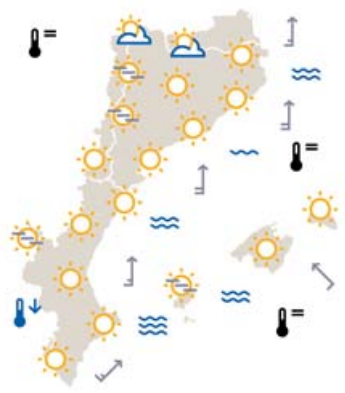
Sant Joan amb calor intensa i ruixats a la meitat nord

Pocs canvis en la situació meteorològica, amb un matí força assolellat en general i una tarda amb tronades disperses al Pirineu i el Prepirineu. La temperatura pujarà encara més i l'ambient serà plenament canicular, amb màximes d'entre 38 i 40 °C a Ponent i superiors als 35 °C al prelitoral de Barcelona i Girona. Demà farà una mica menys de calor i desapareixeran els ruixats de tarda.

Sant Joan

Dimecres 25

Dijous 26

PASSATEMPS

Gaudeix online dels mots encreuats de l'ARA a **http://jocs.ara.cat**

SUDOKU

Difícil

					5			
		7		9	1			6
	4	8	6				7	9
8				6			2	
	5	2				1	6	
	7			1				5
4	3				9	6	5	
7			3	5		8		
			1					

Fàcil

	6		4	3				7
		7				6		
	8	3		2				
		9	2					5
7	4			5			9	8
8					9	4		
				9		1	5	
		8				3		
5				4	1		8	

SOLUCIONS D'AHIR

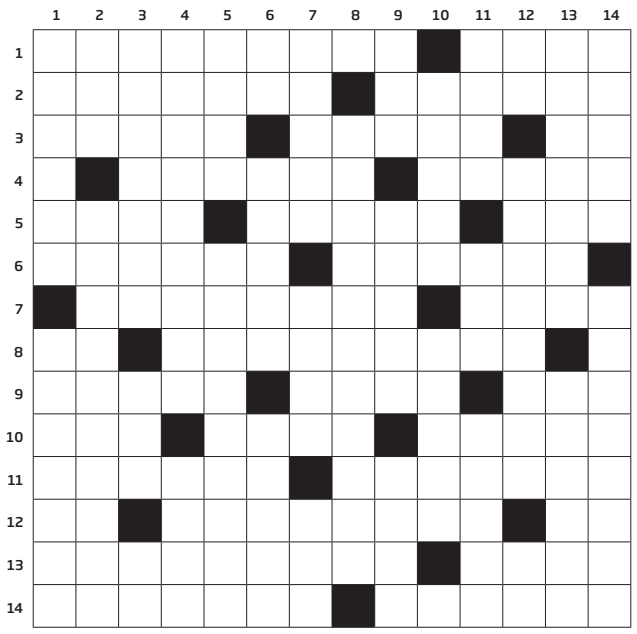
difícil

1	2	5	7	8	6	9	4	3
9	8	7	3	4	2	1	6	5
6	3	4	5	1	9	2	8	7
8	9	6	4	3	7	5	2	1
7	5	3	2	6	1	4	9	8
4	1	2	8	9	5	3	7	6
5	7	1	9	2	8	6	3	4
3	6	9	1	7	4	8	5	2
2	4	8	6	5	3	7	1	9

fàcil

9	1	8	5	6	7	2	4	3
4	7	6	3	8	2	5	1	9
5	3	2	1	4	9	6	8	7
2	5	3	4	1	8	7	9	6
6	8	7	9	5	3	4	2	1
1	4	9	2	7	6	3	5	8
3	6	5	8	9	4	1	7	2
8	2	1	7	3	5	9	6	4
7	9	4	6	2	1	8	3	5

MOTS ENCREUATS

núm. 5270, elaborat per Senyor Ventura

Horitzontals 1. Reprendre. Dol. **2.** Un conjunt de versos diversos. Terrenys tancats destinats al pasturatge. **3.** Deixar com mort. Gatzara. Has buidat el got? **4.** Tanca el marcador. Persona que mena. Un antre. **5.** La importació de carn dels Estats Units és un tema complicat. Es treu del damunt d'una sacsejada. Trio de reis. **6.** Difícils. Incomunicar. **7.** Manera rara de parlar de les rareses. Poc transparent. **8.** Sempre està sota el sol. Un miquel. Clou l'acte. **9.** Per fi algú posa les coses al seu lloc. Supero el rècord. En els xats, fa riure molt. **10.** Veïnes de la Pobla de Lillet, al Berguedà. Si el compleixes, paga la pena. Ajuntes el Bé i el Mal i ho espatlles tot. **11.** Ofereix empara als que han deixat el niu. Són intervinguts per evitar mals majors. **12.** Cop de porta. Pròdiga. Nota de ruta. **13.** Ufanegis. Donaré. **14.** Solta. Oliés.

Verticals 1. S'equipa de nou. Part indispensable de la mà de ferro que ens va sotmetre durant anys. **2.** Llevant. Porten fàcilment a l'error. **3.** Estovada. Són infelices per dins. Mig glop. **4.** Tot i tenir canalla, surt cada dissabte. Aquesta té mal gust. **5.** Quina mala sort, ha perdut el cap i els braços! Ressecar. **6.** L'ull del tifó. Un estat revolucionat troba el seu cap. Estris. **7.** Gots. Els vencedors de Waterloo. Nega la major. **8.** As. Arbitral, també. **9.** Els arquitectes olotins del Pritzker. Petita presa fluvial. Col·loca. **10.** Alleto un lector. Les busca Idriss, el grumet de 'Mar i cel'. Mil. **11.** Treu del pou. Un joc típic de les festes de Nadal. Marca les línies del camp. **12.** Existeix. Entremaliat. Mig Aran. **13.** Deixes enrere la Sagrera i te'n vas a les terres de Ponent. Tapi una obertura. **14.** Asturià de soca-rel. Atzurs.

SOLUCIONS D'AHIR

G	E	M	M	A	■	P	O	L	E	M	I	C	A
I	N	T	E	R	P	O	S	O	■	U	N	I	O
R	E	C	T	E	■	E	S	P	O	N	J	A	■
E	M	■	R	E	G	N	A	■	I	T	E	R	A
M	I	M	O	S	A	■	R	E	D	I	C	■	P
■	G	E	N	■	S	E	I	T	O	■	C	O	A
M	A	D	O	N	E	S	■	E	R	T	I	C	S
A	■	I	M	A	N	T	A	R	■	I	O	L	S
T	U	T	S	I	■	E	S	N	O	B	■	U	I
A	N	A	■	X	E	L	S	■	F	A	I	S	O
D	I	B	U	I	X	■	E	N	E	R	V	I	N
O	P	U	S	■	C	U	C	A	R	■	O	V	A
R	A	N	E	R	E	S	■	N	I	A	R	E	N
A	R	D	U	O	S	O	S	■	T	R	I	S	T

CRÍTICATV

MÒNICA PLANAS CALLOL

PERIODISTA

«De franquista a 'indepe'»

La visita dels reis d'Espanya a Montserrat per commemorar el mil·lenari de l'abadia ha cridat l'atenció dels mitjans espanyols, sobretot per la tensió amb els manifestants independentistes. A *Espejo público* es recreaven en les imatges de l'enfrontament amb els Mossos i el tuit de Puigdemont criticant l'esdeveniment. Els tertulians de Griso ho van comparar amb la gent que es va manifestar en el seu dia al Valle de los Caídos i lamentaven la seva suposada ultraortodòxia. Una prova dels coneixements dels col·laboradors. A Telecinco Ana Rosa Quintana feia cara de fàstic al veure les imatges dels manifestants: "*¿Qué hacían los reyes ahí?*", es preguntava indignada. "*El tema está cada vez más tenso*", concloïa la presentadora, apel·lant a una deriva catastròfica. Cristina Cifuentes li contestava: "*Es que es el colmo que los reyes de España no puedan ir a visitar una parte de España*".

Els espais informatius no van donar gaire rellevància a la visita dels monarques. A *Antena 3 noticias* era un breu al mateix nivell que la relliscada d'Emiliano García-Page xutant un penal en una inauguració. A Telecinco i Cuatro no passava d'una esbroncada sense més transcendència, i destacaven l'escassa presència de manifestants independentistes, que servia per demostrar el declivi del Procés.

És simptomàtica aquesta percepció de la dictadura on tot sembla fer-se voluntàriament, per simpatia i afinitat al règim

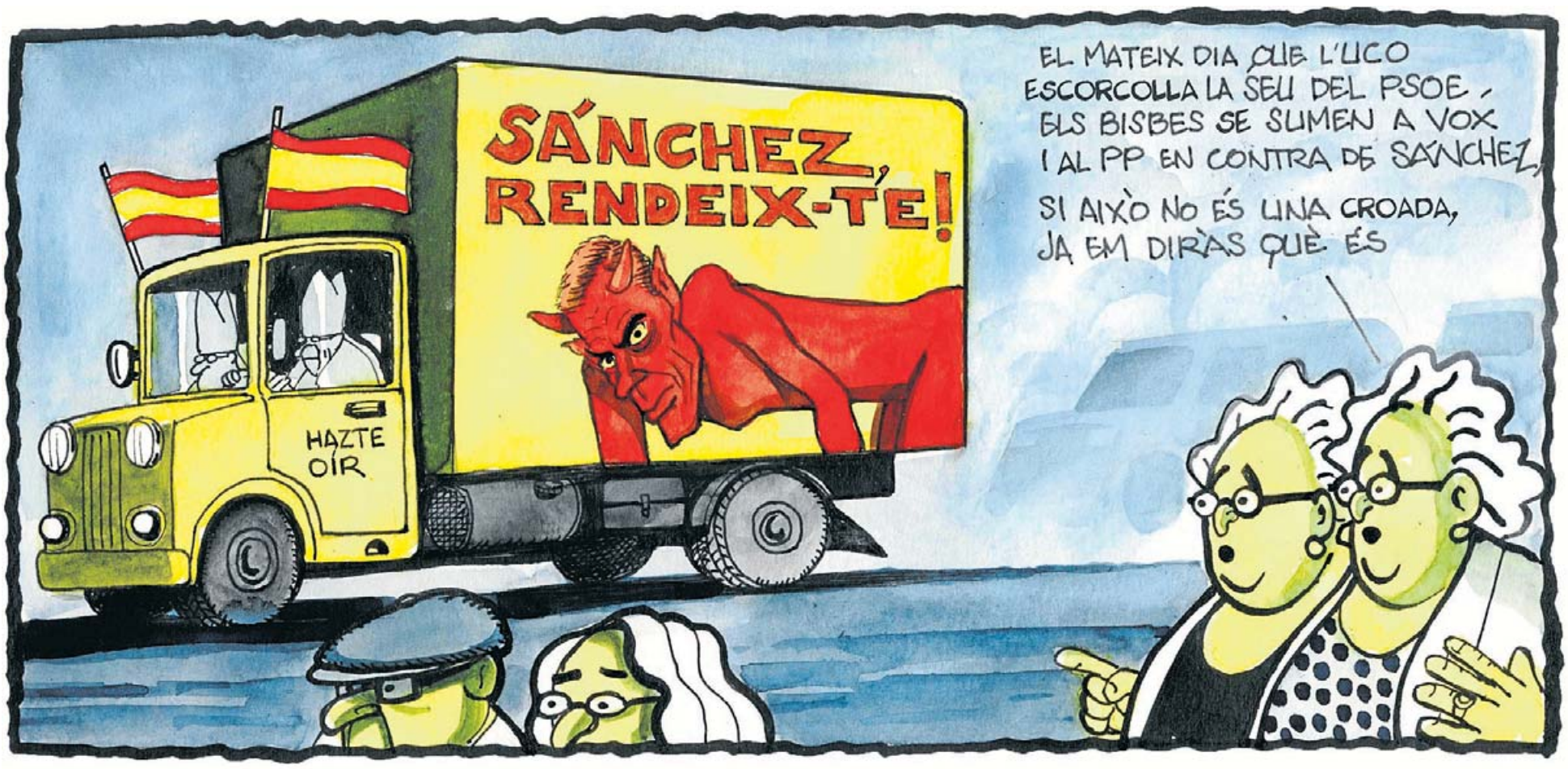
La Sexta noticias va ser la cadena que més va voler posar el focus en el mil·lenari de Montserrat. Informaven sobre el centenar de manifestants, els crits i xiulets contra els monarques i recuperaven un fragment del discurs de Felip VI on lamentava els extremismes. A continuació feien èmfasi en la història de Montserrat amb un vídeo d'imatges d'arxiu, sobretot del *No-Do*. Posaven un rètol en pantalla per resumir el paper històric de l'abadia: "*De franquista a indepe*" condensaven. Incloïen imatges de Franco fent un petó a la Moreneta o "*entrando bajo palio*" a la basílica. Definien Montserrat com un lloc favorit per al dictador, "*uno de sus puntos de especial interès*". També explicaven que Montserrat havia servit al dictador com a font d'inspiració per dissenyar el seu Valle de los Caídos. Glossaven la figura de l'abat Escarré com un abat agraït al règim de Franco: "*Llegó a instalar vestigios y a realizar actos franquistas*", deien d'ell, tot i que després afegien que, als anys cinquanta, se'n va distanciar, va criticar el règim i es va veure obligat a exiliar-se. Entrant en el relat dels anys setanta ja explicaven com l'abadia havia servit de refugi a dissidents i s'havia convertit en un espai de protecció de la cultura catalana i de fundació de la Convergència de Jordi Pujol.

És simptomàtica aquesta percepció de la dictadura on tot sembla fer-se voluntàriament, per simpatia i afinitat al règim i no pas per por ni manca d'alternativa. Però no és la primera vegada que, en el retrat que fan de Catalunya, el catalanisme és una cosa recent que apareix després d'un passat franquista.

Amb la col·laboració de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, Generalitat Valenciana

GENERALITAT VALENCIANA SEMPRE TEUA La teua llengua

Generalitat de Catalunya Departament de la Presidència

LA CASA I LA CIUTAT

DEMÀ **Josep Ramoneda**

I torna a començar

SÍLVIA SOLER

Avui és Sant Joan i, com cada any, ahir a la nit vaig rebre una pila de missatges que brindaven amb mi per l'estiu que comença. Per alguna raó, aquest títol (d'una novel·la meva publicada el 2013) va fer diana entre els lectors que comparteixen aquesta debilitat per la nit de Sant Joan.

Després de tants anys, doncs, continuem alçant les copes i brindant per l'estiu que comença. I com més va –i la vida és més costeruda i tot resulta tan complicat i el futur és tan negre–, més de gust em ve aquest brindis. Perquè els anys i algunes experiències m'han tornat agraïda i he après que hi ha coses que no es poden donar per descomptades. Que l'estiu torni a començar cada any és un autèntic miracle, un consol infinit, una alegria taxativa i sense matisos.

I amb l'estiu tornen les postes de sol i la calma per contemplar-les sense presses; l'endemà de la festa major, amb la plaça del poble encara plena de confeti i serpentines rebregades i aquell silenci de ressaca; els ruixats d'estiu, la fressa de l'aigua repicant a la teulada, les gotes que romanen extàtiques damunt de les fulles dels arbres encara una bona estona després de la pluja; l'arc de Sant Martí i la canalla ballant i saltant damunt dels bassals sense que ningú els renyi per por dels refredats; els gelats de tots els gustos que prendrem cap al tard, acabats de dutxar i lluint la pell bronzejada; la sorra que trobem entre les planes del llibre que hem portat a la platja i la sal a la pell dels nens petits; les maletes, bosses i motxilles al rebedor, amuntegades; les xancletes, les avarques, les espardenyes; les llarguíssimes sobretaules; els amics; els pescadors solitaris en la foscor de la platja buida; els matrimonis grans jugant

CRISTINA CALDERER

al parxís o a les cartes; els adolescents fent campionats de ping-pong.

Tornarà l'estiu i tornaran les vacances al lloc de sempre, el retrobament amb la resta d'estiuejants, els records en comú; i tornaran els viatges, les hores infernals a l'aeroport, l'emoció de conèixer una ciutat nova o d'explorar un paisatge exòtic; triar els llibres que llegirem durant les vacances, potser un gran clàssic d'aquells de vuit-centes pàgines o la novel·la més frívola que trobem; visitar museus amb un entusiasme que havíem oblidat durant l'hivern i omplir-nos de pintura, d'escultura, de fotografia, d'història; veure a ull nu les estampes que tenim fixades a la memòria: la Torre Eiffel, el Trastevere, l'Etna, el Big Ben; La Sireneta i el Manneken Pis –que petits!–; Iguaçú, la gran piràmide de Guiza; les platges blanques i blaves del Carib; Formentera; la gentada, les cues, els preus abusius, la xafogor, les maletes perdudes.

Per als més afortunats, l'estiu tornarà amb un amor. Els amors d'estiu. Les mirades dissimulades; la complicitat; tocar per primera vegada la pell de l'altre; l'embadaliment; riure per tot; l'emoció de coincidir en els gustos; els plans de futur (si n'hi ha). I tornarà la tristesa dels últims dies d'agost, *El final del verano,* que els més grans diem en castellà perquè així invoquem la cançó més simple i més emocionant de tots els temps si estàs vivint el teu primer amor d'estiu. Amb aquell tambor que va repicant i repicant, perquè et quedi clar que del final de l'estiu no en pots fugir.

Però avui tot just comencem.

PREMI ARA DE CÒMIC EN CATALÀ
SISENA EDICIÓ
PREMI 10.000€ A L'OBRA GUANYADORA
Tens temps fins al 7 de setembre del 2025 per presentar el còmic en format PDF (19x26 cm) al correu *premicomic@ara.cat*
Tots els detalls a premicomic.ara.cat
Amb la col·laboració de: Generalitat de Catalunya · EDITORIAL FINESTRES · ara

9 772014 010023 05275